

Οδηγός Προσβασιμότητας

Ιστότοποι και εφαρμογές για φορητές συσκευές οργανισμών Ελληνικής Δημόσιας Διοίκησης

ΓΕΝΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΨΗΦΙΑΚΗΣ ΔΙΑΚΥΒΕΡΝΗΣΗΣ

ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΨΗΦΙΑΚΗΣ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗΣ

ΤΜΗΜΑ ΨΗΦΙΑΚΗΣ ΠΡΟΣΒΑΣΙΜΟΤΗΤΑΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΥΠΟΘΕΣΕΩΝ

Περιεχόμενα

Σύνοψη	3
Το θεσμικό πλαίσιο της ψηφιακής προσβασιμότητας.....	5
Προσβασιμότητα, χρηστικότητα και συμπερίληψη	6
Βασικές Έννοιες	6
Προσβασιμότητα και χρηστικότητα	7
Προσβασιμότητα και συμπερίληψη	8
Προσβάσιμος σχεδιασμός	8
Χρηστική προσβασιμότητα	9
WCAG 2.1 – Αρχές – Οδηγίες – Κριτήρια Επιτυχίας (Συνοπτικός οδηγός)	11
Αρχή Προσβασιμότητας 1 – Αντιληπτικότητα	11
Αρχή Προσβασιμότητας 2 – Χρηστικότητα.....	20
Αρχή Προσβασιμότητας 3 – Κατανοησιμότητα.....	29
Αρχή Προσβασιμότητας 4 – Στιβαρότητα	34
Αρχική αξιολόγηση της ψηφιακής προσβασιμότητας.....	37
Εισαγωγή	37
Σκοπός	37
Απλοποιημένοι Έλεγχοι	37
Τίτλος Σελίδας	37
Εναλλακτικό κείμενο περιγραφής εικόνων ("alt text")	38
Επικεφαλίδες (Headers).....	40
Αναλογία αντίθεσης ("χρωματική αντίθεση").....	41
Προσαρμογή μεγέθους κειμένου	43
Πρόσβαση στο πληκτρολόγιο και οπτική εστίαση.....	45
Φόρμες, ετικέτες και σφάλματα	47
Περιεχόμενο που κινείται, αναβοσβήνει ή πάλλεται.....	49
Εναλλακτικές λύσεις πολυμέσων (βίντεο, ήχος).....	50
Έλεγχος βασικής δομής	51
Προσβάσιμα αρχεία μορφής PDF	53
Χρήση συνδυασμένης εμπειρογνωμοσύνης για την αξιολόγηση της ψηφιακής προσβασιμότητας	55
Προσεγγίσεις για συνεργατική αξιολόγηση	55
Συμμετοχή των χρηστών στην αξιολόγηση.....	55
Μηχανισμός ανατροφοδότησης.....	56
Εργαλεία αξιολόγησης	56
Συμμετοχή των χρηστών στην αξιολόγηση της ψηφιακής προσβασιμότητας.....	57
Εισαγωγή	57

Αρχική αξιολόγηση	57
Εύρος αξιολόγησης χρηστών.....	57
Βασικά στοιχεία.....	58
Ανάλυση ζητημάτων προσβασιμότητας.....	59
Συνδυασμός αξιολόγησης με τελικούς χρήστες και προτύπων.....	59
Δήλωση προσβασιμότητας/Μορφή και περιεχόμενο της δήλωσης προσβασιμότητας (άρθρο 42 ν. 4727/2020).....	60
Γιατί πρέπει παρέχουμε τη δήλωση προσβασιμότητας;.....	60
Τί χρειάζεται να συμπεριλάβουμε στη δήλωση προσβασιμότητας;.....	60
Πώς συντάσσουμε τη δήλωση προσβασιμότητας;	60
Πού αναρτάται η δήλωση προσβασιμότητας;	61
Υπόδειγμα Δήλωσης Προσβασιμότητας	62
Οδηγίες συμπλήρωσης Δήλωσης Προσβασιμότητας.....	64

Σύνοψη

Η προσβασιμότητα στις σύγχρονες κοινωνίες αποτελεί τόσο σε ευρωπαϊκό όσο και σε διεθνές επίπεδο, πολιτική, κοινωνική και ηθική προτεραιότητα. Κατ' αντιστοιχία, η ψηφιακή προσβασιμότητα επιτρέπει σε όλους, συμπεριλαμβανομένων των ατόμων με αναπηρία, να αντιλαμβάνονται, να κατανοούν, να πλοηγούνται και να αλληλεπιδρούν με το διαδίκτυο. Η ταχεία ανάπτυξη των πληροφοριών και των υπηρεσιών που παρέχονται μέσω του διαδικτύου και των φορητών συσκευών καθιστά, πλέον, την ψηφιακή προσβασιμότητα αδήριτη ανάγκη.

Προς ικανοποίηση της ανωτέρω απαίτησης εκδόθηκε η Οδηγία (ΕΕ) 2016/2102 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 26ης Οκτωβρίου 2016 για την προσβασιμότητα των ιστοτόπων και των εφαρμογών για φορητές συσκευές των οργανισμών του δημόσιου τομέα. Ακολούθως, θεσπίστηκε ο ν. 4727/2020 (Α' 184) Κεφάλαιο Η' (Ψηφιακή Προσβασιμότητα ενσωματώνοντας την ως άνω Οδηγία στην ελληνική νομοθεσία, άρθρα 36 έως 47).

Ο παρών οδηγός απευθύνεται σε στελέχη της Δημόσιας Διοίκησης που εμπλέκονται στην ανάπτυξη, επικαιροποίηση, συντήρηση των ιστοτόπων και εφαρμογών για φορητές συσκευές των φορέων τους, στους υπεύθυνους ανάπτυξης περιεχομένου και σε όλα τα στελέχη της Δημόσιας Διοίκησης που ενδιαφέρονται για θέματα προσβασιμότητας των παρεχόμενων ψηφιακών υπηρεσιών του φορέα τους.

Ο οδηγός αυτός αναμένεται να αποτελέσει ένα πλήρες, δομημένο και συνοπτικό εγχειρίδιο, για την κατανόηση των βασικών εννοιών της ψηφιακής προσβασιμότητας, την ανάλυση των αρχών της και τους τρόπους επίτευξης του βέλτιστου βαθμού προσβασιμότητας στους ιστοτόπους και εφαρμογές για φορητές συσκευές των φορέων της Ελληνικής Δημόσιας Διοίκησης για την αποδοτικότερη και χωρίς αποκλεισμούς εξυπηρέτηση των πολιτών.

Αρχικά, ορίζονται οι βασικές έννοιες που αφορούν την προσβασιμότητα, όπως αυτές έχουν διαμορφωθεί στο ευρωπαϊκό και εθνικό σύστημα σχεδιασμού δημόσιων πολιτικών. Στη συνέχεια με βάση το ισχύον πρότυπο EN 301 549 V3.2.1 (2021-03) «Accessibility requirements for ICT products and services», περιγράφονται οι αρχές, οι οδηγίες και τα κριτήρια επιτυχίας όπως αυτά αναφέρονται στο Web Content Accessibility Guidelines (WCAG)¹. Ακολούθως, παρουσιάζονται πληροφορίες αναφορικά με τη διεξαγωγή απλουστευμένων ελέγχων, τη δυνατότητα χρήσης συνδυασμένης εμπειρογνωμοσύνης και τη συμμετοχή χρηστών στην αξιολόγηση της ψηφιακής προσβασιμότητας. Τέλος, στην ενότητα Δήλωση Προσβασιμότητας, παρατίθενται το γενικό πλαίσιο κατάρτισης της, οι οδηγίες συμπλήρωσής της και παρέχεται υπόδειγμα αυτής.

Καταληκτικά, ο οδηγός συμπληρωματικά με το ισχύον νομικό πλαίσιο της προσβασιμότητας, φιλοδοξεί να αποτελέσει ένα πολύτιμο εργαλείο στη διάθεση των στελεχών της Δημόσιας Διοίκησης, ούτως ώστε οι διαδικτυακές δημόσιες υπηρεσίες που παρέχονται μέσω ιστοτόπων και εφαρμογών για φορητές συσκευές να καθίστανται περισσότερο προσβάσιμες, χωρίς

¹ Αποποίηση ευθύνης: Ο παρών οδηγός έχει χρησιμοποιήσει ως κύρια πηγή πληροφοριών το WCAG καθώς και την Οδηγία 2016/2012 και τις συνοδευτικές Εκτελεστικές Αποφάσεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης (Ε.Ε.), τα οποία έχουν προσαρμοστεί, επιμεληθεί και εμπλουτισθεί για τις ανάγκες της Ελληνικής Δημόσιας Διοίκησης.

αποκλεισμούς και περιορισμούς στους χρήστες, ιδίως στα άτομα με αναπηρία, διασφαλίζοντας ταυτόχρονα την τήρηση της αρχής του καθολικού σχεδιασμού σε έργα Τεχνολογιών Πληροφορικής και Επικοινωνιών (ΤΠΕ) της Ελληνικής Δημόσιας Διοίκησης.

Το θεσμικό πλαίσιο της ψηφιακής προσβασιμότητας

Στη χώρα μας, αρμόδιος φορέας για την παρακολούθηση και εφαρμογή των θεμάτων ψηφιακής προσβασιμότητας έχει οριστεί το Υπουργείο Ψηφιακής Διακυβέρνησης. Συγκεκριμένα, στη Διεύθυνση Ψηφιακής Στρατηγικής της Γενικής Διεύθυνσης Ψηφιακής Διακυβέρνησης της Γενικής Γραμματείας Ψηφιακής Διακυβέρνησης και Απλούστευσης Διαδικασιών (Γ.Γ.Ψ.Δ.Α.Δ.) συστάθηκε το Τμήμα Ψηφιακής Προσβασιμότητας και Κοινωνικών Υποθέσεων, στο οποίο ανατέθηκαν οι αρμοδιότητες για την ψηφιακή προσβασιμότητα, σύμφωνα με την εθνική νομοθεσία, όπως προβλέπεται στον ν. 4727/2020 (Α' 184) και ειδικότερα στο κεφάλαιο Η': «Ψηφιακή προσβασιμότητα (ενσωμάτωση στην ελληνική νομοθεσία της Οδηγίας (ΕΕ) 2016/2102 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 26ης Οκτώβριου 2016, για την προσβασιμότητα των ιστοτόπων και των εφαρμογών για φορητές συσκευές των οργανισμών του δημόσιου τομέα)».

Επιπροσθέτως, με τον ν. 4780/2021 (Α' 30) συστάθηκε η Εθνική Αρχή Προσβασιμότητας, η οποία αποτελεί συμβουλευτικό όργανο της Πολιτείας σε θέματα προσβασιμότητας των ατόμων με αναπηρία σε όλους τους τομείς της ανθρώπινης δραστηριότητας και έχει ως σκοπό τη διαρκή παρακολούθηση, τη διαμόρφωση προτάσεων και τη χάραξη δημόσιων πολιτικών σε θέματα που αφορούν στο δικαίωμα πρόσβασης των ατόμων με αναπηρία. Αρμοδιότητα της Εθνικής Αρχής Προσβασιμότητας αποτελεί – μεταξύ άλλων – η εισήγηση για την ανάπτυξη, επικαιροποίηση των προδιαγραφών προσβασιμότητας και η γνωμοδότηση σχετικά με τις κατευθυντήριες οδηγίες εφαρμογής τους, σε όλους τους τομείς, συμπεριλαμβανομένων του ψηφιακού περιβάλλοντος, των επικοινωνιών, των μεταφορών, των προϊόντων και των υπηρεσιών.

Το γενικό πλαίσιο της πολιτικής για την ψηφιακή προσβασιμότητα, τίθεται στην ισχύουσα ψηφιακή στρατηγική, τη Βίβλο Ψηφιακού Μετασχηματισμού², η οποία δημοσιεύθηκε τον Ιούλιο του 2021 και στην οποία αποτυπώνονται οριζόντιες, μη εξαντλητικού χαρακτήρα, παρεμβάσεις-έργα για την ενίσχυση της ψηφιακής προσβασιμότητας.

² Υπό στοιχεία 120301 ΕΞ 2021/18.6.2021 απόφαση του Υπουργού Επικρατείας (Β' 2894).

Προσβασιμότητα, χρηστικότητα και συμπερίληψη

Η προσβασιμότητα, η χρηστικότητα και η συμπερίληψη αποτελούν βασικές αρχές της Βίβλου Ψηφιακού Μετασχηματισμού που διασφαλίζουν την παροχή ψηφιακών δημόσιων υπηρεσιών και πληροφοριών μέσω ενός διαδικτύου που λειτουργεί για όλους. Οι στόχοι, οι προσεγγίσεις και οι κατευθυντήριες γραμμές που περιγράφονται στον παρόντα οδηγό αλληλοσυμπληρώνονται και επαναχρησιμοποιούνται από διαφορετικές οπτικές. Είναι σαφέστατα πιο αποτελεσματικό να αντιμετωπίζουμε και να εφαρμόζουμε αυτές τις έννοιες από το στάδιο του σχεδιασμού και της ανάπτυξης ιστοτόπων και εφαρμογών. Ωστόσο, ο οδηγός αυτός θα πρέπει να αξιοποιηθεί και για υφιστάμενους ιστοτόπους, προκειμένου να εντοπιστούν σημεία βελτίωσης και να διερευνηθούν πιθανές λύσεις.

Βασικές Έννοιες

Προσβασιμότητα: Ο όρος αφορά στην αντιμετώπιση των πιθανών διακρίσεων που σχετίζονται με την ισότιμη εμπειρία χρήστη για τα άτομα με αναπηρία. Προσβασιμότητα στο διαδίκτυο σημαίνει ότι τα άτομα με αναπηρία μπορούν να αντιλαμβάνονται, να κατανοούν, να πλοηγούνται και να αλληλεπιδρούν με ιστοτόπους και εργαλεία, ενώ παράλληλα μπορούν να συνεισφέρουν σε αυτό ισότιμα και χωρίς εμπόδια.

Χρηστικότητα: Ο όρος αφορά στον σχεδιασμό αποτελεσματικών, αποδοτικών και ικανοποιητικών προϊόντων, εφαρμογών και ψηφιακών υπηρεσιών. Η χρηστικότητα αφορά στην ουσία τον σχεδιασμό της εμπειρίας χρήστη και περιλαμβάνει τον σχεδιασμό σε ένα γενικότερο πλαίσιο με επίκεντρο το σύνολο των χρηστών και δεν περιορίζεται αποκλειστικά στα άτομα με αναπηρία. Η πρακτική και η έρευνα αναφορικά με τη χρηστικότητα σε πολλές περιπτώσεις δεν αντιμετωπίζει επαρκώς τις ανάγκες των ατόμων με αναπηρία.

Συμπερίληψη: Ο όρος αφορά στην ποικιλομορφία και τη διασφάλιση της συμμετοχής όλων στον μέγιστο δυνατό βαθμό. Ο όρος χρησιμοποιείται εναλλακτικά και ως «καθολικός σχεδιασμός» και «σχεδιασμός για όλους». Αντιμετωπίζει ένα ευρύ φάσμα θεμάτων, όπως:

- προσβασιμότητα για άτομα με αναπηρία,
- πρόσβαση και ποιότητα του υλικού (hardware), του λογισμικού (software), των εφαρμογών και της συνδεσιμότητας στο διαδίκτυο,
- γνώσεις και δεξιότητες χρήσης ηλεκτρονικών υπολογιστών,
- οικονομική κατάσταση,
- εκπαίδευση,
- γεωγραφική θέση,
- κουλτούρα,
- ηλικία, συμπεριλαμβανομένων των ηλικιωμένων και των νεότερων ατόμων και
- γλώσσα.

Προσβασιμότητα και χρηστικότητα

Η προσβασιμότητα επικεντρώνεται πρωτίστως στα άτομα με αναπηρία. Ωστόσο, πολλές απαιτήσεις που σχετίζονται με την προσβασιμότητα βελτιώνουν τη χρηστικότητα για το σύνολο των χρηστών ιδίως κάτω από συγκεκριμένες συνθήκες.

Για παράδειγμα, η παροχή επαρκούς αντίθεσης εξυπηρετεί τους χρήστες που χρησιμοποιούν μία ψηφιακή υπηρεσία σε μία κινητή συσκευή υπό έντονο ηλιακό φως ή σε ένα σκοτεινό δωμάτιο. Οι λεζάντες και οι υπότιτλοι είναι χρήσιμες σε όλους τους ανθρώπους, ιδιαίτερα όταν βρίσκονται σε περιβάλλον που απαιτεί ησυχία, όπως στο γραφείο τους, ή ταξιδεύουν με ένα μέσο μαζικής μεταφοράς. Επίσης, η προσβασιμότητα εξυπηρετεί ανθρώπους με λειτουργικούς περιορισμούς λόγω ηλικίας που δεν χαρακτηρίζονται ως "αναπηρία".

Η προσβασιμότητα περιλαμβάνει:

- **Απαιτήσεις τεχνικές** που αφορούν στον υποκείμενο κώδικα και όχι στην οπτική παρουσίαση. Για παράδειγμα διασφαλίζουν ότι οι ιστοτόποι λειτουργούν καλά με τις διαθέσιμες υποστηρικτικές τεχνολογίες. Αυτές περιλαμβάνουν προγράμματα ανάγνωσης οθόνης, τα οποία διαβάζουν μεγαλόφωνα στον χρήστη το περιεχόμενο ενός ιστοτόπου, μεγεθυντικούς φακούς οθόνης που μεγεθύνουν το περιεχόμενο ενός ιστοτόπου, καθώς και λογισμικό αναγνώρισης φωνής που χρησιμοποιείται για την εισαγωγή κειμένου. Αυτές οι παράμετροι δεν βρίσκονται συνήθως στο επίκεντρο της έρευνας και της εφαρμοζόμενης πρακτικής για τη χρηστικότητα ενός ιστοτόπου.
- **Απαιτήσεις που αφορούν στην αλληλεπίδραση** με τον χρήστη και τον σχεδιασμό της οπτικής παρουσίασης του ιστοτόπου. Ελλιπής σχεδιασμός μπορεί να επιφέρει σημαντικά εμπόδια στα άτομα με αναπηρία. Για τον λόγο αυτό οι απαιτήσεις της συγκεκριμένης κατηγορίας πρέπει να λαμβάνονται υπόψη. Για παράδειγμα, η παροχή κατανοητών οδηγιών και η ανατροφοδότηση για τις φόρμες και τις εφαρμογές ενός ιστοτόπου συμβάλλουν σημαντικά στη χρηστικότητά του. Η προσβασιμότητα και η χρηστικότητα βοηθά επίσης άτομα με γνωστικές και μαθησιακές δυσκολίες. Αν αυτές οι απαιτήσεις δεν καλυφθούν, ορισμένα άτομα με αναπηρία ενδέχεται να αποκλειστούν από τη χρήση ιστοτόπων και εφαρμογών.

Η προσβασιμότητα και η χρηστικότητα συγκλίνουν σε πολλά σημεία. Το πρότυπο ISO 9241-11 που αφορά στην εργονομία της αλληλεπίδρασης ανθρώπων και συστημάτων ορίζει τη χρηστικότητα ως:

«Ο βαθμός στον οποίο ένα προϊόν μπορεί να χρησιμοποιηθεί από συγκεκριμένους χρήστες για την επίτευξη συγκεκριμένων στόχων αποτελεσματικά, αποδοτικά και ικανοποιητικά σε ένα συγκεκριμένο πλαίσιο χρήσης.»

Αυτός ο ορισμός δύναται να συμπεριλάβει τα ζητήματα προσβασιμότητας, στις περιπτώσεις όπου:

- Ο όρος «*συγκεκριμένοι χρήστες*» επεκτείνεται και περιλαμβάνει άτομα με διαφορετική αναπηρία, και
- Ο όρος «*καθορισμένο πλαίσιο χρήσης*» περιλαμβάνει ζητήματα προσβασιμότητας, όπως οι υποστηρικτικές τεχνολογίες.

Ωστόσο, κατά κανόνα, κατά την ανάπτυξη ιστοτόπων, συμπεριλαμβανομένων αυτών των δημόσιων οργανισμών, δεν γίνεται μελέτη αναφορικά με τη χρηστικότητα αυτού με βάση τις ανάγκες των ατόμων με αναπηρία.

Προσβασιμότητα και συμπερίληψη

Αρκετές απαιτήσεις προσβασιμότητας συμβάλουν επίσης στον σχεδιασμό χωρίς αποκλεισμούς. Η προσβασιμότητα στο διαδίκτυο ωφελεί τους χρήστες ανεξαρτήτου αναπηρίας, όπως:

- άτομα με χαμηλό επίπεδο αλφαριθμητισμού ή που δεν γνωρίζουν άπταιστα τη γλώσσα,
- άτομα που διαθέτουν πρόσβαση στο διαδίκτυο με μειωμένη ταχύτητα, με τηλεπικοινωνιακές συνδέσεις χαμηλού εύρους ζώνης ή που χρησιμοποιούν παλαιότερες τεχνολογίες,
- νέους χρήστες και άτομα που δεν κάνουν συχνή χρήση του διαδικτύου και δεν διαθέτουν εξοικείωση με αυτό, και
- χρήστες φορητών συσκευών

Προσβάσιμος σχεδιασμός

Υπάρχουν πρότυπα, κατευθυντήριες γραμμές και τεχνικές για την προσβασιμότητα στο διαδίκτυο, όπως το αναγνωρισμένο από την Ευρωπαϊκή Ένωση (Ε.Ε.) και ισχύον πρότυπο [EN 301 549 V3.2.1 \(2021-03\) «Accessibility requirements for ICT products and services»](#)³, οι [αρχές προσβασιμότητας](#) και οι [Οδηγίες Web Content Accessibility Guidelines \(WCAG\)](#) του Οργανισμού World Wide Web Consortium (W3C) και της Πρωτοβουλίας του για την Ψηφιακή Προσβασιμότητα. Με βάση αυτές τις οδηγίες υπάρχουν τρία επίπεδα συμμόρφωσης για την προσβασιμότητα που ξεκινούν από το επίπεδο A (στοιχειώδες) και καταλήγουν στο επίπεδο AAA (βέλτιστο). Οι περισσότεροι ιστότοποι και εφαρμογές σήμερα επιδιώκουν την κάλυψη των απαιτήσεων του επιπέδου AA, κυρίως λόγω υποχρεώσεων που προκύπτουν από συγχρηματοδοτούμενα προγράμματα, παρόλα αυτά στόχος πρέπει να είναι το βέλτιστο δηλαδή το AAA.

Ωστόσο, όταν οι διαχειριστές των έργων ανάπτυξης ιστοτόπων και διαδικτυακών εφαρμογών και υπηρεσιών, οι σχεδιαστές και οι προγραμματιστές αυτών προσεγγίζουν την προσβασιμότητα ως έναν κατάλογο ελέγχων για την τήρηση αυτών των προτύπων, η βαρύτητα δίνεται αποκλειστικά στις τεχνικές πτυχές της προσβασιμότητας. Ως αποτέλεσμα, η διάσταση της ανθρώπινης αλληλεπίδρασης, που αποτελεί έναν εξίσου σημαντικό παράγοντα, συχνά υποβαθμίζεται και τελικά η ουσιαστική προσβασιμότητα δεν επιτυγχάνεται.

Ο συνδυασμός των προτύπων προσβασιμότητας και των διαδικασιών σχεδιασμού και ελέγχου της χρηστικότητας με πραγματικούς χρήστες με αναπηρία, διασφαλίζει ότι οι ιστότοποι και οι διαδικτυακές εφαρμογές και υπηρεσίες που σχεδιάζουμε και αναπτύσσουμε ως Ελληνική

³ Σύμφωνα με την παρ. 4 του άρθρου 41 του ν. 4727/2020 (Α' 184) «Εφόσον έχουν δημοσιευθεί στην Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης στοιχεία αναφοράς που παραπέμπουν σε μία πιο πρόσφατη έκδοση του ευρωπαϊκού προτύπου EN 301 549 V1.1.2 (2015-04) ή σε ευρωπαϊκό πρότυπο που το αντικαθιστά, εφαρμόζεται η πιο πρόσφατη έκδοση του προτύπου αυτού, ή το πρότυπο που το αντικαθιστά.».

Δημόσια Διοίκηση δεν είναι μόνο τεχνικά αλλά και λειτουργικά εύχρηστοι. Αυτό χαρακτηρίζεται ως χρηστική προσβασιμότητα ή προσβάσιμη εμπειρία χρήστη (UX).

Χρηστική προσβασιμότητα

Ως δημόσιοι φορείς, κατά τον σχεδιασμό και την ανάπτυξη ιστοτόπων και διαδικτυακών εφαρμογών και υπηρεσιών, πρέπει να χρησιμοποιούμε διαδικασίες, μεθόδους και τεχνικές χρηστικότητας για να προσεγγίσουμε την προσβασιμότητα στο κομμάτι της αλληλεπίδρασης με τους χρήστες. Παρόλο που τα άτομα με αναπηρία δεν περιλαμβάνονται πάντα στις συνήθεις πρακτικές περί χρηστικότητας, μπορούν εύκολα να ενσωματωθούν στο κομμάτι του σχεδιασμού της εμπειρίας χρήστη.

Βασική προϋπόθεση είναι η ενσωμάτωση ατόμων με αναπηρία στον σχεδιασμό:

- Διασφαλίζοντας ότι όλοι όσοι εμπλέκονται σε έργα ανάπτυξης ιστοτόπων και διαδικτυακών εφαρμογών και υπηρεσιών κατανοούν τα βασικά στοιχεία [του τρόπου με τον οποίο τα άτομα με αναπηρία χρησιμοποιούν τον παγκόσμιο ιστό](#),
- [Εμπλέκοντας τους χρήστες με αναπηρία](#) από το αρχικό στάδιο σχεδιασμού και καθ' όλη τη διάρκεια της διαδικασίας σχεδιασμού και
- [Εμπλέκοντας τους χρήστες στην αξιολόγηση της προσβασιμότητας στον ιστότοπο ή/και τη διαδικτυακή εφαρμογή/υπηρεσία](#).

Τα **πρότυπα προσβασιμότητας** διαδραματίζουν επίσης σημαντικό ρόλο στον προσβάσιμο σχεδιασμό. Για παράδειγμα, η κατανόηση των [Βασικών Αρχών Προσβασιμότητας](#) και η χρήση τους για την ανάπτυξη και αξιολόγηση των αρχικών πρωτοτύπων του παραγόμενου προϊόντος (ιστότοπος/διαδικτυακή εφαρμογή/υπηρεσία) βοηθά την ομάδα ανάπτυξης να παρέχει τη βασική προσβασιμότητα από τα πρώτα στάδια ανάπτυξης. Η αντιμετώπιση της προσβασιμότητας σε μεταγενέστερα στάδια είναι μεν εφικτή αλλά επιτυγχάνεται πολύ δυσκολότερα.

Επίσης, οι διαδικασίες περί χρηστικότητας και η συμμετοχή των χρηστών από μόνες τους δεν μπορούν να αντιμετωπίσουν όλα τα ζητήματα προσβασιμότητας. Ακόμη και μεγάλα έργα δεν μπορούν να καλύψουν την ποικιλομορφία των αναπηριών, και των υποστηρικτικών τεχνολογιών. Η προσήλωση και η ανάπτυξη βάσει προτύπων, κατευθυντήριων γραμμών και τεχνικών προσβασιμότητας διασφαλίζουν ότι αυτό το ευρύ φάσμα των θεμάτων καλύπτεται σε ικανοποιητικό βαθμό.

Οι δημόσιοι φορείς οφείλουμε να ενσωματώνουμε τεχνικές για να βελτιώσουμε τη «χρηστική προσβασιμότητα» των ιστοτόπων και των διαδικτυακών εφαρμογών και υπηρεσιών που αναπτύσσουμε και διαθέτουμε στους πολίτες. Ο σχεδιασμός της εμπειρίας χρήστη οφείλει να λαμβάνει υπόψη την προσβασιμότητα σε όλο το φάσμα της, προκειμένου ο ιστότοπος ή/και διαδικτυακή εφαρμογή και υπηρεσία που σχεδιάζουμε και παρέχουμε στους πολίτες να απευθύνεται αποτελεσματικά σε περισσότερους ανθρώπους και σε περισσότερες καταστάσεις.

Η προσέγγιση και η ικανοποίηση και των τριών εννοιών που περιγράφηκαν στο κεφάλαιο αυτό, της προσβασιμότητας, της χρηστικότητας και της συμπερίληψης ταυτόχρονα, μπορεί να οδηγήσει σε πιο προσβάσιμους, εύχρηστους και χωρίς αποκλεισμούς ιστοτόπους, εφαρμογές

και υπηρεσίες για όλους, με μεγαλύτερη επισκεψιμότητα, προσδίδοντας παράλληλα κύρος και ενισχύοντας την εμπιστοσύνη και το κοινωνικό πρόσωπο της Δημόσιας Διοίκησης.

Για την κάλυψη όλων τα ανωτέρω στη συνέχεια αναπτύσσονται οι βασικές αρχές, οδηγίες και τα κριτήρια επιτυχίας που θα διασφαλίσουν τα ανωτέρω.

WCAG 2.1 – Αρχές – Οδηγίες – Κριτήρια Επιτυχίας (Συνοπτικός οδηγός)

Αρχή Προσβασιμότητας 1 – Αντιληπτικότητα

Οι πληροφορίες και τα στοιχεία αλληλεπίδρασης με τον χρήστη πρέπει να παρουσιάζονται στους χρήστες με τρόπους που μπορούν να αντιληφθούν.

Οδηγία 1.1 – Εναλλακτική παρουσίαση κειμένου

Σκοπός της Οδηγίας: Να διασφαλίσει ότι όλο το περιεχόμενο που δεν χαρακτηρίζεται ως «κείμενο» σε έναν ιστότοπο (εικόνες, διαγράμματα, γραφήματα, ηχητικό περιεχόμενο, βίντεο κ.ο.κ.), διατίθεται εναλλακτικά και με τη μορφή κειμένου, ώστε να μπορεί να αξιοποιηθεί για τη μετατροπή του σε άλλες μορφές, όπως εκτύπωση σε μεγάλο μέγεθος, κώδικα Μπράιγ, ομιλία, σύμβολα ή πιο απλουστευμένο λόγο.

1.1.1 «Περιεχόμενο που δεν είναι κείμενο» - Non-text Content	Επίπεδο συμμόρφωσης A	<u>Σκοπός του κριτηρίου επιτυχίας:</u> Όλο το περιεχόμενο που δεν είναι «κείμενο» να παρουσιάζεται στον χρήστη και με εναλλακτικούς τρόπους που εξυπηρετούν τον ίδιο σκοπό, εκτός από συγκεκριμένες εξαιρέσεις (όπως π.χ. ο μηχανισμός CAPTCHA). <u>Παράδειγμα:</u> Φωτογραφία μίας συνάντησης κορυφής σε ιστότοπο Δημόσιου Φορέα. Ένα δελτίο τύπου, που δημοσιεύεται σε ιστότοπο δημόσιου φορέα, αναφέρεται σε μία συνάντηση κορυφής π.χ. δύο ηγετών κρατών, το οποίο συνοδεύεται από φωτογραφία των δύο ηγετών που σφίγγουν τα χέρια. Το εναλλακτικό κείμενο που συνοδεύει την είδηση μπορεί να αναφέρει «Ο πρόεδρος X της Χώρας X σφίγγει τα χέρια με τον Πρωθυπουργό Y της χώρας Y».
---	-----------------------	---

Οδηγία 1.2 – Χρονικά μεταβαλλόμενο περιεχόμενο (Time-based Media)

Σκοπός της Οδηγίας: Να διασφαλίσει ότι το περιεχόμενο που μεταβάλλεται με τον χρόνο και αναρτάται σε έναν ιστότοπο παρουσιάζεται με εναλλακτικούς τρόπους. Περιεχόμενο που μεταβάλλεται με τον χρόνο αφορά ήχο, βίντεο, συνδυασμό ήχου/βίντεο, συνδυασμό ήχου/βίντεο με αλληλεπίδραση με τον χρήστη, περιεχόμενο που συγχρονίζεται με άλλα στοιχεία του ιστοτόπου ή περιεχόμενο που αλλάζει χωρίς την αλληλεπίδραση με τον χρήστη.

1.2.1 Προηχογραφημένο μέσο ήχου – Προεγγεγραμμένο μέσο	Επίπεδο συμμόρφωσης A	Σε περίπτωση που σε έναν ιστότοπο έχουν αναρτηθεί:
---	-----------------------	--

<p><i>βίντεο - Audio-only and Video-only -Prerecorded</i></p>		<ul style="list-style-type: none"> • Προηχογραφημένα μέσα ήχου: Θα πρέπει να παρέχεται εναλλακτική παρουσίαση του ηχητικού περιεχομένου. • Προεγγραμμένα μέσα βίντεο: Θα πρέπει να παρέχεται εναλλακτική παρουσίαση του περιεχομένου ή ηχητικό απόσπασμα του περιεχομένου. <p>Εξαίρεση αποτελούν εάν ο ήχος ή το βίντεο αποτελούν ήδη εναλλακτικό μέσο παρουσίασης κειμένου.</p> <p>Παράδειγμα: Ηχογράφιση μίας συνέντευξης τύπου</p> <p>Ένας ιστότοπος δημοσιεύει σύνδεσμο που οδηγεί σε συνέντευξη τύπου (προηχογραφημένο μέσο ήχου). Επίσης διαθέτει σύνδεσμο με την απομαγνητοφώνηση του κειμένου της συνέντευξης τύπου, δηλαδή πλήρη καταγραφή όλων όσων ειπώθηκαν με πληροφορίες για το ποιος έχει κάθε φορά το λόγο και τους σημαντικούς ήχους της ηχογράφησης, όπως χειροκρότημα, γέλιο, ερωτήσεις από το κοινό κ.ο.κ..</p>
<p><i>1.2.2 Υπότιτλοι (Προεγγεγραμμένοι) - Captions (Prerecorded)</i></p>	<p>Επίπεδο συμμόρφωσης A</p>	<p><u>Σκοπός του κριτηρίου επιτυχίας:</u> Να προσφέρει τη δυνατότητα σε ανθρώπους με προβλήματα ακοής να παρακολουθήσουν συγχρονισμένες παρουσιάσεις των μέσων ενημέρωσης, π.χ. μίας εκδήλωσης. Οι υπότιτλοι:</p> <ul style="list-style-type: none"> • αποτυπώνουν πλήρως το περιεχόμενο του ηχητικού μέσου και δεν περιορίζονται στην καταγραφή του διαλόγου • προσδιορίζουν ποιος έχει κάθε φορά τον λόγο και περιλαμβάνουν λοιπές πληροφορίες που μεταφέρονται μέσω του ήχου, συμπεριλαμβανομένων ουσιαστικών ηχητικών εφέ • διατίθενται για όλα τα προεγγεγραμμένα μέσα βίντεο, εκτός εάν το ίδιο το βίντεο αποτελεί εναλλακτικό μέσο παρουσίασης κειμένου.
<p><i>1.2.3 Περιγραφή ηχητικού μέσου ή εναλλακτικό μέσο (προεγγεγραμμένα) - Audio Description or Media Alternative (Prerecorded)</i></p>	<p>Επίπεδο συμμόρφωσης A</p>	<p><u>Σκοπός του κριτηρίου επιτυχίας:</u> Να παρέχει σε άτομα με προβλήματα όρασης πρόσβαση σε οπτικές πληροφορίες σε μία συγχρονισμένη παρουσίαση μέσων, είτε περιγράφοντας το περιεχόμενο του βίντεο με ηχητικό μέσο, είτε παρέχοντας το σύνολο της πληροφορίας (ήχου και βίντεο) σε μορφή κειμένου, με τρόπο που μπορεί να</p>

		αξιοποιηθεί από υποστηρικτικές τεχνολογίες (πρόγραμμα ανάγνωσης οθόνης κ.ο.κ.). Αφορά το περιεχόμενο που μεταβάλλεται με τον χρόνο, με εξαίρεση το περιεχόμενο που αποτελεί εναλλακτικό μέσο παρουσίασης κειμένου.
1.2.4 Υπότιτλοι (σε ζωντανή μετάδοση) - Captions (Live)	Επίπεδο συμμόρφωσης AA	<u>Σκοπός του κριτηρίου επιτυχίας:</u> Να προσφέρει τη δυνατότητα σε ανθρώπους με προβλήματα ακοής να παρακολουθήσουν σε πραγματικό χρόνο παρουσιάσεις με τη βοήθεια λεζάντων ή υποτίτλων. Οι λεζάντες μετατρέπουν τον ήχο σε απλό κείμενο (παρέχουν το μέρος του περιεχομένου που είναι διαθέσιμο μέσω του αποσπάσματος ήχου). Οι υπότιτλοι παρουσιάζουν το περιεχόμενο του ηχητικού μέσου και δεν περιορίζονται στην αποτύπωση του διαλόγου, αλλά προσδιορίζουν ποιος έχει κάθε φορά τον λόγο και τυχόν λοιπά συνοδευτικά ηχητικά εφέ.
1.2.5 Περιγραφή βίντεο (προεγγεγραμμένο) - Audio Description (Prerecorded)	Επίπεδο συμμόρφωσης AA	<u>Σκοπός του κριτηρίου επιτυχίας:</u> Να παρέχει σε άτομα με προβλήματα όρασης, πρόσβαση στις οπτικές πληροφορίες μέσα από μία συγχρονισμένη παρουσίαση μέσων. Το ηχητικό απόσπασμα εμπλουτίζεται με τις πληροφορίες που απαιτούνται όταν το απόσπασμα βίντεο δεν είναι διαθέσιμο. Κατά τη διάρκεια παύσεων στο διάλογο, η περιγραφή ήχου παρέχει πληροφορίες σχετικά με τις ενέργειες, τους χαρακτήρες, τις αλλαγές σκηνής και το κείμενο στην οθόνη, στοιχεία που είναι σημαντικά και δεν περιγράφονται ή δεν προβάλλονται στο βασικό ηχητικό απόσπασμα.
Οδηγία 1.3 – Προσαρμοζόμενες πληροφορίες (Adaptable)		
<u>Σκοπός της Οδηγίας:</u> Να διασφαλίσει ότι όλες οι πληροφορίες διατίθενται σε μορφή που μπορεί να γίνει αντιληπτή από όλους τους χρήστες, π.χ. απλούστερη διάταξη, χωρίς αλλοίωση των πληροφοριών ή της δομής.		
1.3.1 Πληροφορίες και σχέσεις - Info and Relationships	Επίπεδο συμμόρφωσης A	<u>Σκοπός του κριτηρίου επιτυχίας:</u> Να διασφαλιστεί ότι οι πληροφορίες και οι αλληλοσυνδέσεις (σχέσεις) που υπονοούνται από μία οπτική ή ακουστική μορφοποίηση, παραμένουν ακόμα και όταν αλλάζει η μορφή παρουσίασης.

		<p><u>Παράδειγμα:</u> Η μορφή παρουσίασης αλλάζει όταν το περιεχόμενο διαβάζεται από ένα πρόγραμμα ανάγνωσης οθόνης (screen reader).</p>
<p>1.3.2 Ορθή ακολουθία περιεχομένου - <i>Meaningful Sequence</i></p>	<p>Επίπεδο συμμόρφωσης A</p>	<p><u>Σκοπός του κριτηρίου επιτυχίας:</u> Να διατίθεται η εναλλακτική παρουσίαση του περιεχομένου, διατηρώντας παράλληλα την απαιτούμενη σειρά ανάγνωσης με σκοπό τη σωστή κατανόησή του. Περιεχόμενο που δεν πληροί αυτό το κριτήριο επιτυχίας, ενδεχομένως να προκαλέσει σύγχυση ή να αποπροσανατολίσει τον χρήστη, όταν η υποστηρικτική τεχνολογία που χρησιμοποιεί "διαβάζει" το περιεχόμενο με λάθος σειρά ή όταν εφαρμόζονται άλλες αλλαγές μορφοποίησης.</p> <p><u>Παράδειγμα:</u> Σε ένα έγγραφο πολλαπλών στηλών το περιεχόμενο παρουσιάζεται γραμμικά ξεκινώντας από την κορυφή της 1ης στήλης μέχρι το κάτω μέρος της. Έπειτα συνεχίζει από την κορυφή της επόμενης στήλης μέχρι το κάτω μέρος της κ.ο.κ..</p>
<p>1.3.3 Αισθητηριακά χαρακτηριστικά - <i>Sensory Characteristics</i></p>	<p>Επίπεδο συμμόρφωσης A</p>	<p><u>Σκοπός του κριτηρίου επιτυχίας:</u> Να διασφαλίσει ότι όλοι οι χρήστες είναι σε θέση να χρησιμοποιήσουν το περιεχόμενο του ιστοτόπου, ακόμη και όταν υπάρχουν περιορισμοί, όπως αδυναμία να αντιληφθούν ένα σχήμα ή μέγεθος ή να χρησιμοποιήσουν πληροφορίες σχετικά με τη χωρική θέση ή προσανατολισμό.</p> <p>Σε κάποιες περιπτώσεις, η κατανόηση του περιεχομένου ενός ιστοτόπου ή τμήματος αυτού βασίζεται στην αντίληψη ενός σχήματος ή της θέσης αντικειμένων που δεν είναι διαθέσιμα από τη δομή του περιεχομένου (για παράδειγμα «στρογγυλό κουμπί» ή «κουμπί στα δεξιά»).</p> <p>Ορισμένοι χρήστες με αναπηρία δεν είναι σε θέση να αντιληφθούν το σχήμα ή τη θέση ενός αντικειμένου, λόγω της φύσης των υποστηρικτικών τεχνολογιών που χρησιμοποιούν. Κατά συνέπεια, απαιτείται η παροχή πρόσθετων πληροφοριών για την αποσαφήνιση τέτοιου είδους πληροφοριών.</p> <p><u>Παράδειγμα:</u> Διαδικτυακή έρευνα πολλαπλών σελίδων Μία διαδικτυακή έρευνα πολλαπλών σελίδων χρησιμοποιεί έναν σύνδεσμο που απεικονίζεται ως ένα πράσινο βέλος στην κάτω δεξιά γωνία της σελίδας, ώστε</p>

		<p>ο χρήστης να μετακινηθεί από τη μία σελίδα της έρευνας στην επόμενη.</p> <p>Το βέλος φέρει την ένδειξη «Επόμενο» και οι οδηγίες αναφέρουν: «Για να μετακινηθείτε στην επόμενη ενότητα της έρευνας, επιλέξτε το πράσινο βέλος με την ένδειξη «Επόμενο» στην κάτω δεξιά γωνία κάτω από την τελευταία ερώτηση της έρευνας.»</p> <p>Η οδηγία χρησιμοποιεί τη θέση και το χρώμα για να βοηθήσει τον χρήστη στον εντοπισμό του εικονιδίου. Όμως, δεν βασίζεται σε αυτά τα αισθητηριακά χαρακτηριστικά (θέσης και χρώματος), καθώς παρέχει και την κατάλληλη ετικέτα στο βέλος, συνεπώς το κριτήριο επιτυχίας ικανοποιείται.</p>
1.3.4 Προσανατολισμός - Orientation	Επίπεδο συμμόρφωσης AA	<p><u>Σκοπός του κριτηρίου επιτυχίας:</u> Να διασφαλίσει ότι το περιεχόμενο εμφανίζεται με τον προσανατολισμό (κατακόρυφο ή οριζόντιο) που επιθυμεί ο χρήστης.</p>
1.3.5 Προσδιορισμός του σκοπού των δεδομένων εισόδου - Identify Input Purpose	Επίπεδο συμμόρφωσης AA	<p><u>Σκοπός του κριτηρίου επιτυχίας:</u> Να διασφαλιστεί ότι σε περίπτωση συμπλήρωσης φόρμας που υποδέχεται δεδομένα, ο σκοπός της συλλογής των δεδομένων της μπορεί να προσδιοριστεί προγραμματιστικά.</p> <p>Η συμπλήρωση μίας φόρμας (εντύπων) καθίσταται πιο εύκολη, ειδικά για τα άτομα με γνωστική αναπηρία, όταν το είδος των δεδομένων που αναμένονται σε ένα πεδίο δηλώνεται σε προγραμματιστικό επίπεδο.</p> <p><u>Παράδειγμα:</u> Φόρμα επικοινωνίας με τη χρήση αυτόματης συμπλήρωσης πεδίων</p> <p>Μία φόρμα επικοινωνίας συμπληρώνει αυτόματα τα πεδία του ονοματεπώνυμου, οδού, Τ.Κ., πόλης, αριθμού τηλεφώνου και διεύθυνσης ηλεκτρονικού ταχυδρομείου από τιμές αυτόματης συμπλήρωσης που είναι ήδη αποθηκευμένες στο πρόγραμμα περιήγησης του χρήστη.</p>
<p><u>Οδηγία 1.4 – Αντίληψη πληροφοριών (Distinguishable)</u></p> <hr/> <p><u>Σκοπός της Οδηγίας:</u> Να διασφαλίσει ότι όλες οι πληροφορίες καθίστανται πιο εύκολα αντιληπτές για τα άτομα με περιορισμούς, διαχωρίζοντας τις πληροφορίες που εμφανίζονται στο προσκήνιο από τις αντίστοιχες που παρουσιάζονται στο παρασκήνιο.</p>		

<p>1.4.1 Χρήση χρωμάτων - Use of Color</p>	<p>Επίπεδο συμμόρφωσης A</p>	<p><u>Σκοπός κριτηρίου επιτυχίας:</u> Να διασφαλίσει ότι το χρώμα δεν χρησιμοποιείται ως το μοναδικό μέσο μεταφοράς πληροφοριών για να υποδηλώσει μία ενέργεια ή να προτρέπει για μία απάντηση κ.ο.κ..</p> <p><u>Σημείωση:</u> Αυτό το κριτήριο επιτυχίας αφορά αποκλειστικά την αντίληψη των χρωμάτων. Άλλες κατηγορίες αντίληψης καλύπτονται στην Οδηγία 1.3, μέσω προγραμματιστικών παρεμβάσεων.</p> <p><u>Παράδειγμα:</u> Μία φόρμα που χρησιμοποιεί χρώμα και κείμενο για να υποδηλώσει τα απαιτούμενα προς συμπλήρωση πεδία.</p> <p>Μία φόρμα διαθέτει πεδία προς συμπλήρωση, υποχρεωτικά και προαιρετικά. Κατά τη διαδικασία συμπλήρωσης εμφανίζονται στο επάνω μέρος της φόρμας οδηγίες που επεξηγούν ότι τα υποχρεωτικά προς συμπλήρωση πεδία επισημαίνονται με κόκκινο χρώμα. Ταυτόχρονα εμφανίζεται και ένα εικονίδιο που συνοδεύει τα υποχρεωτικά πεδία για να συμπληρώσουν τη φόρμα. Οι χρήστες που δεν μπορούν να αντιληφθούν βάσει του χρώματος ποιά πεδία σηματοδοτούνται ως προαιρετικά και ποιά ως υποχρεωτικά (με κόκκινο χρώμα), μπορούν να λάβουν την πληροφορία αυτή εναλλακτικά βάσει του εικονιδίου.</p>
<p>1.4.2 Έλεγχος ήχου - Audio Control</p>	<p>Επίπεδο συμμόρφωσης A</p>	<p>Εάν ένα ηχητικό απόσπασμα σε μία ιστοσελίδα αναπαράγεται αυτόματα για περισσότερο από τρία (3) δευτερόλεπτα, θα πρέπει να παρέχεται είτε ένας μηχανισμός για παύση ή διακοπή του ήχου είτε ένας μηχανισμός για τον έλεγχο της έντασης του ήχου.</p> <p>Τα άτομα που χρησιμοποιούν λογισμικό ανάγνωσης οθόνης πολλές φορές δυσκολεύονται να ακούσουν αυτό που τους «διαβάζει» το λογισμικό ανάγνωσης οθόνης, εάν στο παρασκήνιο αναπαράγεται και άλλος ήχος. Ως εκ τούτου, είναι σημαντικό ο χρήστης να είναι σε θέση να μειώσει την ένταση ή να απενεργοποιήσει εντελώς τον ήχο που ακούγεται στο παρασκήνιο.</p>
<p>1.4.3 Αντίθεση (ελάχιστη) - Contrast (Minimum)</p>	<p>Επίπεδο συμμόρφωσης AA</p>	<p><u>Σκοπός του κριτηρίου επιτυχίας:</u> Να παρέχεται επαρκής αντίθεση μεταξύ του κειμένου και του παρασκήνιου (background), προκειμένου να μπορούν να το διαβάσουν άτομα με χαμηλή όραση (όταν δεν χρησιμοποιούν υποστηρικτική τεχνολογία που ενισχύει την αντίθεση).</p>

		<p>Για τη μέτρηση της αντίθεσης δύο χρωμάτων μπορούν να χρησιμοποιηθούν εργαλεία, όπως το https://webaim.org/resources/contrastchecker/. Η οπτική παρουσίαση του κειμένου και των εικόνων του κειμένου με βάση αυτό θα πρέπει να έχει λόγο αντίθεσης τουλάχιστον 4,5:1, εκτός από τις ακόλουθες περιπτώσεις:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Μεγάλο κείμενο: Το κείμενο μεγάλης κλίμακας και οι εικόνες κειμένου μεγάλης κλίμακας έχουν λόγο αντίθεσης τουλάχιστον 3:1. • Δεν υπάρχουν συγκεκριμένες απαιτήσεις αντίθεσης όταν πρόκειται για κείμενο ή εικόνες κειμένου που α) είτε αποτελούν μέρος ενός ανενεργού τμήματος του ιστοτόπου, β) είτε χρησιμοποιούνται για «διακοσμητικούς» λόγους, γ) είτε δεν είναι ορατές σε κανέναν, δ) είτε αποτελούν μέρος μίας εικόνας που συνοδεύεται από εναλλακτικό οπτικό περιεχόμενο. • Λογότυπα: Δεν υπάρχουν συγκεκριμένες απαιτήσεις αντίθεσης όταν το κείμενο είναι μέρος ενός λογότυπου ή εμπορικού σήματος.
1.4.4 Αλλαγή μεγέθους κειμένου - <i>Resize text</i>	Επίπεδο συμμόρφωσης AA	<p><u>Στόχος του κριτηρίου:</u> Να παρέχεται η δυνατότητα αλλαγής μεγέθους του κειμένου ώστε άτομα με χαμηλή όραση να μπορούν να το διαβάσουν χωρίς τη χρήση υποστηρικτικής τεχνολογίας (π.χ. μεγεθυντικός φακός). Ως εκ τούτου, με εξαίρεση τις λεζάντες και τις εικόνες κειμένου, το μέγεθος του κειμένου θα πρέπει να μπορεί να αλλάξει, χωρίς τη χρήση υποστηρικτικής τεχνολογίας, σε ποσοστό έως και διακόσια τοις εκατό (200%), χωρίς την απώλεια του περιεχομένου ή της λειτουργικότητας του ιστοτόπου.</p>
1.4.5 Εικόνες κειμένου - <i>Images of Text</i>	Επίπεδο συμμόρφωσης AA	<p>Εάν οι τεχνολογίες που εφαρμόζονται παρέχουν τη δυνατότητα οπτικής παρουσίασης, τότε να χρησιμοποιείται κείμενο που για να περιγράψει (μεταφέρει) πληροφορίες και όχι εικόνες κειμένου, εκτός εάν η εικόνα του κειμένου:</p> <ul style="list-style-type: none"> • μπορεί να προσαρμοστεί οπτικά στις απαιτήσεις του χρήστη • αποτελεί αναπόσπαστο και σημαντικό κομμάτι για τις πληροφορίες που διατίθενται.

<p>1.4.10 Αναδιάταξη περιεχομένου - Reflow</p>	<p>Επίπεδο συμμόρφωσης AA</p>	<p><u>Σκοπός του κριτηρίου επιτυχίας:</u> Να υποστηρίξει τα άτομα με χαμηλή όραση που χρειάζονται να μεγαλώσουν το κείμενο και να το διαβάσουν σε μία μόνο στήλη.</p> <p>Όταν γίνεται χρήση του εργαλείου εστίασης του προγράμματος περιήγησης (zoom) για να μεγεθύνει το περιεχόμενο σε ποσοστό τετρακόσια τοις εκατό (400%), το κείμενο αναδιατάσσεται, δηλ. παρουσιάζεται σε μία στήλη, προκειμένου να αποφεύγεται η κύλιση σε περισσότερες από μία κατευθύνσεις για να το διαβάσει κάποιος. Είναι επίσης σημαντικό το περιεχόμενο να μην κρύβεται εκτός οθόνης.</p> <p>Το κείμενο πρέπει να μπορεί να παρουσιάζεται σε δύο διαστάσεις, χωρίς απώλεια πληροφοριών ή λειτουργικότητας και χωρίς να απαιτείται κύλιση. Συγκεκριμένα:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Περιεχόμενο κατακόρυφης κύλισης σε πλάτος ίσο με 320 CSS pixels⁴ • Περιεχόμενο οριζόντιας κύλισης σε ύψος ισοδύναμο με 256 CSS pixels <p>Εξαίρεση αποτελούν τα τμήματα του περιεχομένου που απαιτούν δισδιάστατη διάταξη για να χρησιμοποιηθούν ή να μεταφέρουν το επιδιωκόμενο νόημα.</p>
<p>1.4.11 Αντίθεση στο περιεχόμενο που δεν είναι σε μορφή κείμενου - Non-text Contrast</p>	<p>Επίπεδο συμμόρφωσης AA</p>	<p><u>Σκοπός του κριτηρίου επιτυχίας:</u> Να υποστηρίξει τα άτομα με χαμηλή όραση ώστε να μπορούν να διακρίνουν τα στοιχεία αλληλεπίδρασης με τον χρήστη και τα ουσιαστικά γραφικά ενός ιστοτόπου. Οι απαιτήσεις του συγκεκριμένου κριτηρίου προσομοιάζουν στο κριτήριο επιτυχίας 1.4.3 Αντίθεση (ελάχιστη).</p> <p>Η οπτική παρουσίαση των στοιχείων αλληλεπίδρασης με τον χρήστη και των γραφικών αντικειμένων πρέπει να έχει λόγο αντίθεσης τουλάχιστον 3:1 έναντι των παρακείμενων χρωμάτων.</p> <p><u>Παράδειγμα:</u> Όπου απαιτείται η εισαγωγή κειμένου, το πλαίσιο της «λευκής επεξεργάσιμης περιοχής» για την εισαγωγή του κειμένου, διατίθεται με περίγραμμα σκούρου χρώματος.</p>

⁴ Το CSS pixel αφορά τη σχετική διάσταση σε έναν ιστοτόπο προκειμένου κάτι να φαίνεται άνετα με γυμνό ανθρώπινο μάτι.

<p>1.4.12 Διάστημα κειμένου - <i>Text spacing</i></p>	<p>Επίπεδο συμμόρφωσης AA</p>	<p><u>Σκοπός του κριτηρίου επιτυχίας:</u> Να διασφαλίσει ότι ο χρήστης μπορεί να προσαρμόσει το στυλ του κειμένου (διάστημα/διάστιχο) ανάλογα με τις ανάγκες του, ενώ ταυτόχρονα το περιεχόμενο εξακολουθεί να παραμένει ευανάγνωστο και λειτουργικό. Συγκεκριμένα:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ύψος γραμμής (διάστημα γραμμής) τουλάχιστον 1,5 φορές το μέγεθος της γραμματοσειράς • Απόσταση μεταξύ παραγράφων έως τουλάχιστον 2 φορές το μέγεθος της γραμματοσειράς • Απόσταση γραμμάτων τουλάχιστον 0,12 φορές το μέγεθος της γραμματοσειράς • Απόσταση λέξεων τουλάχιστον 0,16 φορές το μέγεθος της γραμματοσειράς <p><u>Παράδειγμα:</u> Όταν το διάστημα τροποποιείται ως ανωτέρω, το κείμενο παραμένει εντός του πλαισίου του χωρίς να αποκοπεί ή χωρίς να επικαλύπτονται άλλα πλαίσια.</p>
<p>1.4.13 Περιεχόμενο που εμφανίζεται κατά την εστίαση - <i>Content on Hover or Focus</i></p>	<p>Επίπεδο συμμόρφωσης AA</p>	<p><u>Σκοπός του κριτηρίου επιτυχίας:</u> Αφορά το περιεχόμενο που εμφανίζεται όταν το ποντίκι ή το πληκτρολόγιο εστιάζει σε κάποιο στοιχείο της ιστοσελίδας.</p> <p>Όταν το ποντίκι ή το πληκτρολόγιο εστιάζει σε κάποιο στοιχείο της ιστοσελίδας, ενεργοποιείται και εμφανίζεται πρόσθετο περιεχόμενο το οποίο στη συνέχεια αποκρύπτεται. Στις περιπτώσεις αυτές οφείλουν να ισχύουν τα εξής:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Διατίθεται μηχανισμός απενεργοποίησης του πρόσθετου περιεχομένου (για παράδειγμα με τη χρήση του κουμπιού ESC) χωρίς να μετακινείται ο δείκτης του ποντικιού ή η εστίαση στο πληκτρολόγιο, εκτός εάν το πρόσθετο περιεχόμενο ενημερώνει για κάποιο σφάλμα εισόδου ή δεν αποκρύπτει ή αντικαθιστά άλλο περιεχόμενο • Εάν ο δείκτης του ποντικιού πάνω από ένα στοιχείο ενεργοποιεί το πρόσθετο περιεχόμενο, τότε πρέπει να διασφαλίζεται ότι ο δείκτης του ποντικιού μπορεί να μετακινηθεί πάνω από το πρόσθετο περιεχόμενο χωρίς αυτό να εξαφανίζεται.

		<ul style="list-style-type: none"> • Να διασφαλίζεται ότι το πρόσθετο περιεχόμενο παραμένει ορατό έως ότου είτε σταματήσει να εστιάζει ο δείκτης του ποντικιού ή το πληκτρολόγιο σε αυτό, είτε ο χρήστης το απορρίψει ή οι πληροφορίες που παρέχει να μην είναι πλέον έγκυρες.
--	--	--

Αρχή Προσβασιμότητας 2 – Χρηστικότητα

Θα πρέπει να διασφαλίζεται ότι τα στοιχεία αλληλεπίδρασης με τον χρήστη και η πλοήγηση σε έναν ιστότοπο είναι λειτουργικά.

Οδηγία 2.1 – Πρόσβαση μέσω του πληκτρολογίου

Σκοπός της Οδηγίας: Να διασφαλίσει ότι όλες οι λειτουργίες σε έναν ιστότοπο είναι προσβάσιμες μέσω του πληκτρολογίου.

<p>2.1.1 Πληκτρολόγιο - Keyboard</p>	<p>Επίπεδο συμμόρφωσης A</p>	<p><u>Σκοπός του κριτηρίου επιτυχίας:</u> Να διασφαλίσει, όπου είναι εφικτό, ότι ο χρήστης διαθέτει πρόσβαση σε όλες τις λειτουργίες του ιστοτόπου, είτε μέσω του πληκτρολογίου, είτε μέσω διεπαφής πληκτρολογίου (keyboard interface) ώστε να χρησιμοποιηθεί «εναλλακτικό» πληκτρολόγιο.</p> <p>Όλες οι λειτουργίες του ιστοτόπου είναι προσβάσιμες μέσω πληκτρολογίου ή «εναλλακτικού» πληκτρολογίου:</p> <ul style="list-style-type: none"> • από άτομα χωρίς όραση, τα οποία δεν μπορούν να χρησιμοποιήσουν συσκευές όπως το ποντίκι, που απαιτούν συντονισμό ματιών-χεριού, καθώς και • από άτομα τα οποία χρησιμοποιούν εναλλακτικά πληκτρολόγια ή αντίστοιχες συσκευές εισόδου που λειτουργούν ως εξομοιωτές πληκτρολογίου. <p><u>Παράδειγμα:</u> Μία λειτουργία “drag and drop”.</p> <p>Μία εφαρμογή που χρησιμοποιεί τη λειτουργικότητα «drag and drop» («σέρνω και εναποθέτω») μέσω του ποντικιού για τη μετακίνηση αντικειμένων, υποστηρίζει επίσης τη λειτουργικότητα «αποκοπή» και «επικόλληση» για να αποδώσει τη λειτουργικότητα αυτή μέσω του πληκτρολογίου.</p>
<p>2.1.2 Χωρίς «παγίδες» πληκτρολογίου - No Keyboard Trap</p>	<p>Επίπεδο συμμόρφωσης A</p>	<p><u>Σκοπός του κριτηρίου επιτυχίας:</u> Να διασφαλίσει ότι το περιεχόμενο ενός ιστοτόπου δεν «παγιδεύει» το πληκτρολόγιο σε υποενότητες του. Αποτελεί</p>

		<p>συνηθισμένο πρόβλημα όταν συνδυάζονται διαφορετικές μορφοποιήσεις μέσα σε μία ιστοσελίδα και αποδίδονται χρησιμοποιώντας επεκτάσεις (plug-ins) ή ενσωματωμένες εφαρμογές.</p> <p>Εάν η εστίαση μέσω του πληκτρολογίου μπορεί να μετακινηθεί σε ένα στοιχείο της ιστοσελίδας χρησιμοποιώντας «εναλλακτικό» πληκτρολόγιο», τότε η εστίαση πρέπει να μπορεί και να απομακρυνθεί από αυτό το στοιχείο, χρησιμοποιώντας και πάλι το «εναλλακτικό» πληκτρολόγιο. Σε διαφορετική περίπτωση, ο χρήστης θα πρέπει να ενημερωθεί για τη μέθοδο που μπορεί να χρησιμοποιήσει για την απομάκρυνση της εστίασης.</p>
<p>2.1.4 Συντομεύσεις πληκτρολογίου - <i>Character Key Shortcuts</i></p>	<p>Επίπεδο συμμόρφωσης A</p>	<p><u>Σκοπός του κριτηρίου επιτυχίας:</u> Να μειώσει την πιθανότητα της κατά λάθος ενεργοποίησης των συντομεύσεων πληκτρολογίου.</p> <p>Σε περίπτωση που διατίθεται συντόμευση πληκτρολογίου στο περιεχόμενο του ιστοτόπου με την αποκλειστική χρήση χαρακτήρων (γράμματα πεζά και κεφαλαία, σημεία στίξης, αριθμοί ή σύμβολα), τότε θα πρέπει να ισχύει τουλάχιστον μία από τις ακόλουθες συνθήκες:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Να διατίθεται μηχανισμός για την απενεργοποίηση της συντόμευσης ή • Να διατίθεται μηχανισμός για την αναδιαμόρφωση της συντόμευσης περιλαμβάνοντας ένα ή περισσότερα «μη εκτυπώσιμα» πλήκτρα πληκτρολογίου (π.χ. πλήκτρα Ctrl, Alt) ή • Να ενεργοποιείται η συντόμευση πληκτρολογίου για ένα στοιχείο αλληλεπίδρασης με τον χρήστη μόνο όταν η εστίαση μετακινηθεί στο στοιχείο αυτό.
<p>Οδηγία 2.2 – Επαρκής Χρόνος</p> <hr/> <p><u>Σκοπός της Οδηγίας:</u> Να διασφαλίσει ότι διατίθεται στους χρήστες επαρκής χρόνος ώστε να διαβάσουν και να χρησιμοποιήσουν το περιεχόμενο του ιστοτόπου.</p>		
<p>2.2.1 Προσαρμογή χρονικών ορίων - <i>Timing Adjustable</i></p>	<p>Επίπεδο συμμόρφωσης A</p>	<p><u>Σκοπός του κριτηρίου επιτυχίας:</u> Να διασφαλίσει ότι παρέχεται στους χρήστες με αναπηρία επαρκής χρόνος</p>

		<p>ώστε να αλληλοεπιδρούν με το περιεχόμενο ενός ιστοτόπου.</p> <p>Τα άτομα με αναπηρία συνήθως χρειάζονται περισσότερο χρόνο για να διαβάσουν το περιεχόμενο ενός ιστοτόπου ή να εκτελέσουν λειτουργίες, όπως η συμπλήρωση μίας φόρμας. Εάν έχει τεθεί χρονικό όριο εκτέλεσης μίας ενέργειας, είναι πολλές φορές δύσκολο για ορισμένους χρήστες να προλάβουν να την εκτελέσουν εντός του χρονικού αυτού ορίου. Σε αυτή την περίπτωση, θα πρέπει να ισχύει τουλάχιστον μία από τις ακόλουθες συνθήκες:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ο χρήστης να μπορεί να απενεργοποιήσει το χρονικό όριο πριν τη λήξη του. • Ο χρήστης να μπορεί να προσαρμόσει το χρονικό όριο πριν τη λήξη του, σε διάρκεια τουλάχιστον δέκα (10) φορές μεγαλύτερη της προεπιλεγμένης. • Ο χρήστης να προειδοποιείται πριν τη λήξη του χρονικού ορίου και να μπορεί να το παρατείνει για τουλάχιστον είκοσι (20) δευτερόλεπτα με μία απλή ενέργεια (για παράδειγμα «πατήστε τη γραμμή διαστήματος»). Επίσης, να μπορεί να επαναλάβει τη διαδικασία αυτή για τουλάχιστον δέκα (10) φορές συνολικά. <p>Ταυτόχρονα, θα πρέπει να λάβουμε υπόψη τις εξής εξαιρέσεις:</p> <p>Εξαίρεση πραγματικού χρόνου: Το χρονικό όριο αποτελεί απαιτούμενο μέρος ενός γεγονότος σε πραγματικό χρόνο (για παράδειγμα ενός πλειστηριασμού) και δεν μπορεί να δοθεί παράταση χρονικού ορίου ή</p> <p>Βασική εξαίρεση: Το χρονικό όριο είναι απαραίτητο και η παράτασή του θα αναιρούσε την ουσία της ίδιας της δραστηριότητας ή</p> <p>Εξαίρεση είκοσι (20) ωρών: Το χρονικό όριο είναι μεγαλύτερο από είκοσι (20) ώρες.</p>
<p>2.2.2 Παύση, Διακοπή, Απόκρυψη - <i>Pause, Stop, Hide</i></p>	<p>Επίπεδο συμμόρφωσης A</p>	<p><u>Σκοπός του κριτηρίου επιτυχίας:</u> Να μην αποσπάται η προσοχή των χρηστών κατά την αλληλεπίδρασή τους με μία ιστοσελίδα.</p>

		<p>Συνεπώς, για τα στοιχεία ενός ιστοτόπου που μετακινούνται, αναβοσβήνουν ή παρουσιάζουν πληροφορίες που ενημερώνονται αυτόματα, πρέπει να ισχύουν οι κάτωθι προϋποθέσεις:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Για κάθε στοιχείο του ιστοτόπου που είτε παρουσιάζει κίνηση ή κύλιση είτε αναβοσβήνει και α) ξεκινά αυτόματα, β) έχει διάρκεια μεγαλύτερη των πέντε (5) δευτερολέπτων, γ) παρουσιάζεται παράλληλα με άλλο περιεχόμενο στον ιστότοπο, πρέπει να διατίθεται ένας μηχανισμός ώστε ο χρήστης να μπορεί να το σταματήσει ή να το αποκρύψει και • Για κάθε στοιχείο που ενημερώνεται αυτόματα σε έναν ιστότοπο και α) ξεκινά αυτόματα και β) παρουσιάζεται παράλληλα με άλλο περιεχόμενο στον ιστότοπο, πρέπει να διατίθεται ένας μηχανισμός ώστε ο χρήστης να μπορεί να το σταματήσει, διακόψει ή αποκρύψει ή να ελέγχει τη συχνότητα της ενημέρωσης. <p><u>Παράδειγμα:</u> Μία ανακοίνωση σε μία ιστοσελίδα.</p> <p>Μία ανακοίνωση σε μία ιστοσελίδα αναβοσβήνει για να τραβήξει την προσοχή των επισκεπτών, όμως σταματά μετά από πέντε (5) δευτερόλεπτα.</p>
--	--	---

Οδηγία 2.3 – Επιληπτικές κρίσεις και σωματικές αντιδράσεις

Σκοπός της Οδηγίας: Να διασφαλίσει ότι το περιεχόμενο ενός ιστοτόπου σχεδιάζεται με τέτοιο τρόπο ώστε να μην προκαλεί επιληπτικές κρίσεις ή σωματικές αντιδράσεις στους χρήστες του.

<p><i>2.3.1 Αναβόσβημα τρεις (3) φορές ή κάτω των επιτρεπτών ορίων - Three Flashes or Below Threshold</i></p>	<p>Επίπεδο συμμόρφωσης A</p>	<p><u>Σκοπός του κριτηρίου επιτυχίας:</u> Να διασφαλίσει ότι οι χρήστες εντός ιστοτόπου έχουν πρόσβαση στο πλήρες περιεχόμενο αυτού, χωρίς τον κίνδυνο πρόκλησης κρίσεων λόγω φωτοευαισθησίας.</p> <p>Κανένα στοιχείο σε μία ιστοσελίδα δεν πρέπει να αναβοσβήνει περισσότερο από τρεις (3) φορές το δευτερόλεπτο. Επίσης, η ένταση του φωτός όταν αναβοσβήνει, θα πρέπει να είναι κάτω από τα γενικά επιτρεπτά όρια έντασης, πολύ περισσότερο για το κόκκινο χρώμα (δεδομένου ότι κάποιοι άνθρωποι παρουσιάζουν μεγαλύτερη ευαισθησία στο κόκκινο χρώμα που αναβοσβήνει συγκριτικά με άλλα χρώματα).</p>
---	------------------------------	---

Οδηγία 2.4 – Περιήγηση

Σκοπός της Οδηγίας: Να διασφαλίσει ότι ο ιστότοπος υποστηρίζει τους επισκέπτες του κατά την πλοήγηση σε αυτόν, καθώς και για τον εντοπισμό περιεχομένου και το σημείο που βρίσκονται.

<p>2.4.1 <i>Παράκαμψη μπλοκ περιεχομένου - Bypass Blocks</i></p>	<p>Επίπεδο συμμόρφωσης A</p>	<p>Σκοπός του κριτηρίου επιτυχίας: Να επιτρέψει σε άτομα που πλοηγούνται σε έναν ιστότοπο με σειριακό τρόπο, να έχουν άμεση πρόσβαση στο πρωτεύον περιεχόμενο της ιστοσελίδας.</p> <p>Μερικές φορές οι ιστοσελίδες έχουν περιεχόμενο που εμφανίζεται και σε άλλες σελίδες ή οθόνες, όπως π.χ. σύνδεσμοι πλοήγησης, γραφικά επικεφαλίδων και πλαίσια ανακοινώσεων. Για τον λόγο αυτό, πρέπει να παρέχεται μηχανισμός ο οποίος θα επιτρέπει στους χρήστες να μπορούν να παρακάμψουν τις ενότητες του που επαναλαμβάνονται σε πολλές ιστοσελίδες.</p> <p>Παράδειγμα: Η αρχική σελίδα ενός ιστοτόπου περιέχει το βασικό άρθρο στη μέση της ιστοσελίδας, το οποίο όμως περιβάλλεται από πολλά μπλοκ και πλαϊνές μπάρες με ανακοινώσεις, μηχανισμό αναζήτησης και άλλες υπηρεσίες. Στο πάνω μέρος της ιστοσελίδας θα πρέπει να διατίθεται ένας σύνδεσμος που θα επιτρέπει στον χρήστη να μεταπηδήσει κατευθείαν στο βασικό άρθρο. Χωρίς αυτόν το σύνδεσμο, ένας χρήστης που πλοηγείται στον ιστότοπο με την αποκλειστική χρήση πληκτρολογίου, θα πρέπει να περάσει σειριακά από περίπου σαράντα (40) συνδέσμους/στοιχεία μέχρι να καταλήξει στο βασικό άρθρο. Αντίστοιχα, ένας χρήστης που χρησιμοποιεί πρόγραμμα ανάγνωσης οθόνης, θα πρέπει να ακούσει διακόσιες (200) λέξεις μέχρι να καταλήξει στην ανάγνωση του βασικού άρθρου. Κατά αναλογία, ένας χρήστης που χρησιμοποιεί μεγεθυντικό φακό, θα χρειαστεί να ψάξει μέχρι να εντοπίσει το βασικό άρθρο.</p>
<p>2.4.2 <i>Ιστοσελίδες με τίτλους - Page Titled</i></p>	<p>Επίπεδο συμμόρφωσης A</p>	<p>Σκοπός του κριτηρίου επιτυχίας: Να βοηθήσει τους χρήστες να εντοπίζουν το περιεχόμενο σε έναν ιστότοπο και να προσανατολίζονται μέσα σε αυτόν, διασφαλίζοντας ότι κάθε ιστοσελίδα διαθέτει έναν τίτλο που περιγράφει το θέμα ή τον σκοπό αυτής.</p>

<p>2.4.3 Σειρά εστίασης - Focus Order</p>	<p>Επίπεδο συμμόρφωσης A</p>	<p><u>Σκοπός του κριτηρίου επιτυχίας:</u> Να διασφαλίσει ότι όταν οι χρήστες πλοηγούνται σε έναν ιστότοπο με σειριακό τρόπο, συναντούν το περιεχόμενο του ιστοτόπου με τη σωστή σειρά, σύμφωνα με το νόημα και τη λειτουργία του περιεχομένου.</p>
<p>2.4.4 Σκοπιμότητα συνδέσμων (σε κείμενο) - Link Purpose (In Context)</p>	<p>Επίπεδο συμμόρφωσης A</p>	<p><u>Σκοπός του κριτηρίου επιτυχίας:</u> Να βοηθήσει τους χρήστες να κατανοούν τον σκοπό κάθε συνδέσμου που διατίθεται στον ιστότοπο, χωρίς να χρειάζεται να τον επισκεφτούν. Θα πρέπει, όπου προσφέρεται η δυνατότητα, να παρέχεται ένα κείμενο συνδέσμου που προσδιορίζει τον σκοπό του.</p> <p>Στις περιπτώσεις που ο σύνδεσμος παραπέμπει σε ένα έγγραφο ή σε διαδικτυακή εφαρμογή, το όνομα του εγγράφου ή της διαδικτυακής εφαρμογής αρκεί για να περιγράψει τον σκοπό του συνδέσμου (ο οποίος θα μεταφέρει τον χρήστη στο έγγραφο ή στη διαδικτυακή εφαρμογή). Να σημειωθεί ότι δεν είναι υποχρεωτική η χρήση του ονόματος του εγγράφου ή της διαδικτυακής εφαρμογής, καθώς ο σκοπός του συνδέσμου μπορεί να περιγραφεί και περιφραστικά.</p> <p><u>Παράδειγμα:</u> Μία λίστα με τίτλους αποφάσεων της δημόσιας διοίκησης</p> <p>Ένας κατάλογος αποφάσεων είναι διαθέσιμος σε έναν ιστότοπο σε τρεις μορφές: HTML, PDF και jpg. Για να μην αναγκαστεί ο χρήστης να ακούσει τον τίτλο κάθε απόφασης τρεις φορές (μία φορά για κάθε μορφή), ο πρώτος σύνδεσμος φέρει τον τίτλο της απόφασης, ο δεύτερος σύνδεσμος λέει «PDF» και ο τρίτος λέει «jpg», ώστε να μπορεί ο χρήστης να χρησιμοποιήσει τη μορφή που επιθυμεί.</p>
<p>2.4.5 Εντοπισμός περιεχομένου με πολλούς τρόπους - Multiple Ways</p>	<p>Επίπεδο συμμόρφωσης AA</p>	<p><u>Σκοπός του κριτηρίου επιτυχίας:</u> Να διασφαλίσει ότι ο χρήστης μπορεί να εντοπίσει το περιεχόμενο που επιθυμεί με τρόπο που να ανταποκρίνεται καλύτερα στις ανάγκες του.</p> <p>Ακόμη και στις περιπτώσεις μικρού μεγέθους ιστοτόπων, θα πρέπει να διατίθενται στους χρήστες κάποια μέσα προσανατολισμού. Π.χ. για έναν ιστότοπο τριών ή τεσσάρων ιστοσελίδων συνολικά, στον οποίο όλες οι ιστοσελίδες συνδέονται με την αρχική σελίδα, αρκεί απλώς να παρέχονται σύνδεσμοι από και προς την αρχική</p>

		<p>σελίδα, όπου οι σύνδεσμοι στην αρχική σελίδα μπορούν επίσης να χρησιμεύσουν ως χάρτης ιστοτόπου.</p> <p>Παράδειγμα: Μηχανισμός αναζήτησης</p> <p>Ένας δημόσιος φορέας διαθέτει ιστότοπο με εγκυκλίους επί συγκεκριμένης νομοθεσίας. Ο ιστότοπος διαθέτει έναν μηχανισμό αναζήτησης για την αναζήτηση εγκυκλίων βάσει νομοθεσίας. Επιπλέον, διαθέτει μία αναπτυσσόμενη λίστα με όλες τις κατηγορίες της νομοθεσίας. Ένας χρήστης μπορεί να πληκτρολογήσει π.χ. τη λέξη «προσβασιμότητα» στη μηχανή αναζήτησης ή εναλλακτικά να επιλέξει την κατηγορία «Προσβασιμότητα» από τη λίστα, ώστε να μεταφερθεί στη σελίδα των εγκυκλίων που αφορούν στη νομοθεσία περί προσβασιμότητας.</p>
2.4.6 Επικεφαλίδες και ετικέτες - <i>Headings and Labels</i>	Επίπεδο συμμόρφωσης AA	<p><u>Σκοπός του κριτηρίου επιτυχίας:</u> Να βοηθήσει τους χρήστες να κατανοήσουν ποιές πληροφορίες περιέχονται σε έναν ιστότοπο και πώς οργανώνονται.</p> <p>Όταν οι επικεφαλίδες είναι σαφείς και περιγραφικές, οι χρήστες μπορούν πιο εύκολα όχι μόνο να βρουν τις πληροφορίες που αναζητούν, αλλά και να κατανοήσουν τις σχέσεις μεταξύ των διαφόρων εννοιών του περιεχομένου.</p> <p>Οι περιγραφικές ετικέτες βοηθούν τους χρήστες να εντοπίζουν συγκεκριμένα στοιχεία μέσα στο περιεχόμενο.</p> <p>Παράδειγμα: Μία φόρμα εισαγωγής ονοματεπώνυμου</p> <p>Η φόρμα αποτελείται από δύο πεδία εισόδου για το όνομα και το επώνυμο του χρήστη. Το πρώτο πεδίο φέρει την ένδειξη (ετικέτα) «Όνομα» και το δεύτερο φέρει την ένδειξη «Επώνυμο», ώστε να είναι απόλυτα σαφές στον χρήστη ποιά πληροφορία εισάγεται σε ποιο σημείο.</p>
2.4.7 Εμφανής εστίαση - <i>Focus Visible</i>	Επίπεδο συμμόρφωσης AA	<p><u>Σκοπός του κριτηρίου επιτυχίας:</u> Να βοηθήσει τον χρήστη να γνωρίζει σε ποιο στοιχείο βρίσκεται η εστίαση του πληκτρολογίου κάθε φορά.</p> <p>Παράδειγμα: Όταν η εστίαση μεταφέρεται σε ένα πεδίο, τότε εμφανίζεται μία κατακόρυφη γραμμή στο πεδίο, υποδεικνύοντας ότι σε αυτό το σημείο ο χρήστης μπορεί να εισαγάγει κείμενο. Εναλλακτικά, μπορεί να</p>

		επισημανθεί όλο το πεδίο κειμένου υποδεικνύοντας ότι ο χρήστης μπορεί να πληκτρολογήσει σε αυτό.
Οδηγία 2.5 – Ρυθμίσεις συσκευών εισόδου (Input Modalities)		
Σκοπός της Οδηγίας: Να διασφαλίσει ότι, προς διευκόλυνση των χρηστών, διατίθενται εναλλακτικές μέθοδοι εισόδου εκτός από το πληκτρολόγιο.		
2.5.1 Χειρονομίες «κατάδειξης» - Pointer Gestures	Επίπεδο συμμόρφωσης A	<p>Σκοπός του κριτηρίου επιτυχίας: Να διασφαλίσει ότι το περιεχόμενο ενός ιστοτόπου μπορεί να ελέγχεται με μία σειρά από συσκευές «κατάδειξης» και υποστηρικτικές τεχνολογίες.</p> <p>Μερικοί άνθρωποι δεν μπορούν να εκτελέσουν χειρονομίες με ακριβή τρόπο, ή χρησιμοποιούν εξειδικευμένες συσκευές εισόδου, όπως μία συσκευή «κατάδειξης» που προσαρμόζεται στο κεφάλι (head pointer), ένα σύστημα ελέγχου ματιών, με το οποίο ο χρήστης μπορεί να χειριστεί τον υπολογιστή με τις κινήσεις των ματιών του.</p> <p>Βασικό προαπαιτούμενο είναι το περιεχόμενο ενός ιστοτόπου να μπορεί να λειτουργήσει χωρίς να χρειάζονται χειρονομίες πολλαπλών τύπων ή διαδρομών. Μπορούν να χρησιμοποιηθούν χειρονομίες πολλαπλών τύπων ή διαδρομών, εφόσον η συγκεκριμένη λειτουργικότητα δύναται εναλλακτικά να επιτευχθεί επίσης και με άλλη μέθοδο, όπως πάτημα κουμπιού, κλικ, διπλό άγγιγμα, διπλό κλικ, παρατεταμένο πάτημα κ.λπ..</p> <p>Παράδειγμα: Μία ιστοσελίδα περιλαμβάνει χάρτη τον οποίο ο χρήστης μπορεί να μεγεθύνει με τη συνδυασμένη κίνηση δύο δακτύλων (pinch gesture). Παράλληλα, για τους χρήστες με περιορισμούς στη χρήση του χεριού, προσφέρεται η δυνατότητα να χρησιμοποιήσουν το κουμπί «συν» και «μείον» για να μεγεθύνουν τον χάρτη ή για έξοδο, αντίστοιχα.</p>
2.5.2 Ακύρωση κατάδειξης - Pointer Cancellation	Επίπεδο συμμόρφωσης A	<p>Σκοπός του κριτηρίου επιτυχίας: Να αποτρέψει τους χρήστες από την κατά λάθος ενεργοποίηση ή είσοδο.</p> <p>Προς την κατεύθυνση αυτή, για λειτουργίες που πραγματοποιούνται με μία χειρονομία κατάδειξης, θα πρέπει να ισχύει τουλάχιστον ένα από τα ακόλουθα:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Χωρίς ενεργοποίηση της κατάδειξης προς τα κάτω: Η ενεργοποίηση της κατάδειξης προς τα

		<p>κάτω δεν χρησιμοποιείται για την εκτέλεση οποιασδήποτε άλλης λειτουργίας ή επιλογής.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ακύρωση ή αναίρεση: Η ολοκλήρωση μίας λειτουργίας πραγματοποιείται μέσω της ενεργοποίησης της κατάδειξης προς τα πάνω. Επίσης, διατίθεται μηχανισμός είτε για την ακύρωση της λειτουργίας πριν από την ολοκλήρωση, είτε για την αναίρεση της λειτουργίας μετά την ολοκλήρωσή της. • Αναστροφή: Η ενεργοποίηση της κατάδειξης προς τα πάνω μπορεί να αναστρέψει οποιοδήποτε αποτέλεσμα που ενεργοποιήθηκε με τη χρήση της κατάδειξης προς τα κάτω. • Απαραίτητη λειτουργία: Η ολοκλήρωση μίας λειτουργίας με τη χρήση της κατάδειξης προς τα κάτω είναι απαραίτητη. <p><u>Παραδείγματα:</u></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Για στοιχεία μίας ιστοσελίδας για τα οποία η είσοδος πραγματοποιείται με ένα πάτημα ή παρατεταμένο πάτημα, η λειτουργία ολοκληρώνεται όταν το δάκτυλο ανυψωθεί από το στοιχείο. 2. Μία λειτουργία drag-and-drop (σύρω και εναποθέτω) επιτρέπει στους χρήστες να ταξινομήσουν κάθετα κάποιες κάρτες. Με τη συσκευή «κατάδειξης» επιλέγουν μία κάρτα (ενεργοποίηση κατάδειξης προς τα κάτω), τη μετακινούν σε μία νέα θέση απελευθερώνοντας τη συσκευή «κατάδειξης» (ενεργοποίηση κατάδειξης προς τα πάνω). Με την απελευθέρωση της συσκευής κατάδειξης σε περιοχή της ιστοσελίδας εκτός της περιοχής ταξινόμησης, επαναφέρεται η κάρτα στην αρχική της θέση.
<p>2.5.3 <i>Ετικέτα στο όνομα</i> - <i>Label in Name</i></p>	<p>Επίπεδο συμμόρφωσης A</p>	<p><u>Σκοπός του κριτηρίου επιτυχίας:</u> Να διασφαλίσει ότι οι «ετικέτες κειμένου» που χαρακτηρίζουν ένα στοιχείο του ιστοτόπου ταυτίζονται με το όνομα του στοιχείου σε προγραμματιστικό επίπεδο.</p> <p>Τα περισσότερα στοιχεία ελέγχου σε έναν ιστότοπο συνοδεύονται από μία «ετικέτα κειμένου» ενώ</p>

		<p>διαθέτουν και ένα όνομα σε προγραμματιστικό επίπεδο. Όταν αυτά τα δύο προσομοιάζουν ή ταυτίζονται, συνήθως οι χρήστες απολαμβάνουν καλύτερη εμπειρία πλοήγησης στον ιστότοπο. Ο λόγος είναι διότι οι μεν χρήστες χρησιμοποιώντας εφαρμογές αναγνώρισης ομιλίας μπορούν να πλοηγηθούν στον ιστότοπο, προφέροντας τις «ετικέτες κειμένου» των στοιχείων που εμφανίζονται στην οθόνη, (μενού, σύνδεσμοι, κουμπιά). Οι δε χρήστες που χρησιμοποιούν προγράμματα ανάγνωσης οθόνης έχουν επίσης καλύτερη εμπειρία χρήστη, καθώς το κείμενο που ακούν ταιριάζει με το κείμενο που βλέπουν στην οθόνη.</p> <p><u>Παράδειγμα:</u></p> <p>Ένα στοιχείο ελέγχου στον ιστότοπο με την ετικέτα «Αναζήτηση» προσομοιάζει με το όνομα του στοιχείου σε προγραμματιστικό επίπεδο «Αναζήτηση για μία τιμή».</p>
<p>2.5.4 Ενεργοποίηση κινήσεων - <i>Motion Actuation</i></p>	<p>Επίπεδο συμμόρφωσης A</p>	<p><u>Σκοπός του κριτηρίου επιτυχίας:</u> Να διασφαλίσει ότι οι λειτουργίες που πραγματοποιούνται μέσω της κίνησης μίας συσκευής ή με τη χρήση χειρονομιών προς τη συσκευή (έτσι ώστε τυχόν αισθητήρες, όπως η κάμερα, να μπορούν να αντιληφθούν και να ερμηνεύσουν ανάλογα τη χειρονομία), μπορούν να πραγματοποιούνται επίσης και με συμβατικούς τρόπους.</p> <p><u>Παράδειγμα:</u></p> <p>Μετά την εισαγωγή κειμένου σε ένα πεδίο, με την κίνηση μίας συσκευής εμφανίζεται ένα παράθυρο διαλόγου που προσφέρει στους χρήστες τη δυνατότητα να αναιρέσουν την τελευταία τους ενέργεια (εισαγωγή κειμένου). Παράλληλα, διατίθεται ένα κουμπί ακύρωσης δίπλα στο πεδίο κειμένου παρέχοντας την ίδια δυνατότητα.</p>

Αρχή Προσβασιμότητας 3 – Κατανοησιμότητα

Θα πρέπει να διασφαλίζεται ότι οι πληροφορίες και η αλληλεπίδραση ενός ιστοτόπου με τον χρήστη γίνονται με τρόπο κατανοητό.

Οδηγία 3.1 – Αναγνωσιμότητα (Readable)

Σκοπός της Οδηγίας: Να διασφαλίσει ότι το περιεχόμενο ενός ιστοτόπου είναι ευανάγνωστο και κατανοητό.

<p>3.1.1 Γλώσσα της σελίδας - <i>Language of Page</i></p>	<p>Επίπεδο συμμόρφωσης A</p>	<p><u>Σκοπός του κριτηρίου επιτυχίας:</u> Δεδομένου ότι η προεπιλεγμένη γλώσσα κάθε ιστοτόπου μπορεί να προσδιοριστεί προγραμματιστικά, να διασφαλίζεται ότι το περιεχόμενο του ιστοτόπου (κείμενο και τυχόν άλλο γλωσσικό περιεχόμενο), παρέχει τις απαραίτητες πληροφορίες ώστε να μπορούν οι υποστηρικτικές τεχνολογίες να το παρουσιάσουν σωστά στους χρήστες τους.</p> <p>Ειδικότερα, στην περίπτωση πολύγλωσσων ιστοτόπων προτείνεται η εκπλήρωση του κριτηρίου επιτυχίας 3.1.2.</p> <p><u>Παράδειγμα:</u> Μία ιστοσελίδα με περιεχόμενο σε δύο (2) γλώσσες</p> <p>Μία ιστοσελίδα ελληνικού δημόσιου φορέα, γραμμένη σε HTML, περιλαμβάνει περιεχόμενο στα Ελληνικά και στα Αγγλικά, με το μεγαλύτερο μέρος του περιεχομένου να διατίθεται στην Ελληνική γλώσσα. Ως προκαθορισμένη γλώσσα της ιστοσελίδας, στο χαρακτηριστικό lang σε προγραμματιστικό επίπεδο, προσδιορίζεται η Ελληνική (el).</p>
<p>3.1.2 Γλώσσα των επί μέρους ενοτήτων - <i>Language of Parts</i></p>	<p>Επίπεδο συμμόρφωσης AA</p>	<p><u>Σκοπός του κριτηρίου επιτυχίας:</u> Να διασφαλίσει ότι οι υποστηρικτικές τεχνολογίες μπορούν να παρουσιάσουν σωστά το περιεχόμενο σε πολλές γλώσσες.</p> <p>Η γλώσσα κάθε φράσης μπορεί να προσδιοριστεί προγραμματιστικά, με εξαίρεση εκτός από τα κύρια ονόματα, τους τεχνικούς όρους και λέξεις που δεν αποδίδονται σε συγκεκριμένη γλώσσα.</p> <p><u>Παράδειγμα:</u></p> <p>Μία ιστοσελίδα γραμμένη σε HTML περιλαμβάνει συνδέσμους προς τις εκδόσεις της ιστοσελίδας σε άλλες γλώσσες (π.χ. Αγγλικά, Γαλλικά κ.λπ.). Το κείμενο που συνοδεύει τον σύνδεσμο είναι το όνομα της γλώσσας στην ίδια τη γλώσσα (π.χ. English, Français κ.λπ.), ενώ η γλώσσα του περιεχομένου του εκάστοτε συνδέσμου προσδιορίζεται ανάλογα σε προγραμματιστικό επίπεδο στο χαρακτηριστικό lang.</p>

Οδηγία 3.2 – Προβλεψιμότητα (Predictable)

Σκοπός της Οδηγίας: Να διασφαλίσει ότι οι ιστοσελίδες ενός ιστοτόπου εμφανίζονται και λειτουργούν με προβλέψιμο τρόπο.

<p>3.2.1 Προβλέψιμη συμπεριφορά στην εστίαση - On Focus</p>	<p>Επίπεδο συμμόρφωσης A</p>	<p><u>Σκοπός του κριτηρίου επιτυχίας:</u> Να διασφαλίσει ότι ένας ιστότοπος λειτουργεί με προβλέψιμο τρόπο, κατά την πλοήγηση των επισκεπτών του είτε σε αυτόν είτε στα έγγραφα αυτού.</p> <p>Όταν η εστίαση μεταφέρεται σε ένα στοιχείο του ιστοτόπου θα πρέπει να μην αλλάζει η συμπεριφορά του ιστοτόπου.</p> <p><u>Παράδειγμα:</u> Ένα παράθυρο διαλόγου</p> <p>Όταν ένα πεδίο λαμβάνει εστίαση, εμφανίζεται ένα παράθυρο διαλόγου βοήθειας με την περιγραφή του πεδίου και τις διαθέσιμες επιλογές. Καθώς οι χρήστες που χρησιμοποιούν πληκτρολόγιο μετακινούνται στην ιστοσελίδα, εμφανίζεται το παράθυρο διαλόγου και το πληκτρολόγιο παύει να εστιάζει σε αυτό, μόλις ο χρήστης προσπεράσει το πεδίο αυτό.</p>
<p>3.2.2 Προβλέψιμη συμπεριφορά κατά την εισαγωγή - On Input</p>	<p>Επίπεδο συμμόρφωσης A</p>	<p><u>Σκοπός του κριτηρίου επιτυχίας:</u> Να διασφαλίσει ότι η εισαγωγή δεδομένων ή η επιλογή ενός στοιχείου φόρμας έχει προβλέψιμα αποτελέσματα.</p> <p><u>Παράδειγμα:</u></p> <p>Σε ένα ηλεκτρονικό ημερολόγιο παρέχεται μία φόρμα για την καταχώρηση ενός συμβάντος. Συμπληρώνοντας τα τυποποιημένα πεδία σχετικά με το θέμα, την ώρα και τη τοποθεσία, παρέχεται ένα σύνολο κουμπιών επιλογής (radio buttons) προκειμένου να επιλέξει ο χρήστης τον τύπο της καταχώρησης ημερολογίου. Ο τύπος καταχώρησης ημερολογίου μπορεί να είναι σύσκεψη, ραντεβού ή υπενθύμιση.</p> <p>Εάν ο χρήστης επιλέξει το κουμπί σύσκεψης, εμφανίζονται πρόσθετα πεδία στη σελίδα για να συμπληρωθούν οι συμμετέχοντες στη σύσκεψη. Εάν επιλέξει το κουμπί υπενθύμισης, εμφανίζονται διαφορετικά πεδία. Δεδομένου ότι αλλάζουν μόνο τα επί μέρους πεδία της καταχώρησης και η συνολική δομή παραμένει η ίδια, ο ιστότοπος εξακολουθεί να συμπεριφέρεται με τον ίδιο προβλέψιμο τρόπο.</p>
<p>3.2.3 Ομοιόμορφη πλοήγηση - Consistent Navigation</p>	<p>Επίπεδο συμμόρφωσης AA</p>	<p><u>Σκοπός του κριτηρίου επιτυχίας:</u> Να χρησιμοποιείται ομοιόμορφη παρουσίαση και διάταξη του περιεχομένου ενός ιστοτόπου όταν αλληλεπιδρά με τους χρήστες. Ιδιαίτερη σημασία πρέπει να δοθεί στις περιπτώσεις που το περιεχόμενο επαναλαμβάνεται σε ένα σύνολο</p>

		<p>ιστοσελίδων ενώ συγκεκριμένες πληροφορίες πρέπει να προσδιοριστούν περισσότερες από μία φορές.</p> <p><u>Παράδειγμα:</u></p> <p>Το πεδίο αναζήτησης τοποθετείται πάντα ως το τελευταίο στοιχείο σε κάθε ιστοσελίδα σε έναν ιστότοπο. Οι χρήστες μπορούν, με αυτόν τον τρόπο, να εντοπίσουν γρήγορα τη λειτουργία αναζήτησης.</p>
<p>3.2.4 Ομοιόμορφος προσδιορισμός στοιχείων - <i>Consistent Identification</i></p>	<p>Επίπεδο συμμόρφωσης AA</p>	<p><u>Σκοπός του κριτηρίου επιτυχίας:</u> Να διασφαλίσει τον συνεπή και ομοιόμορφο προσδιορισμό των ετικετών κειμένου σε όλα τα λειτουργικά στοιχεία του ιστοτόπου.</p> <p><u>Παράδειγμα:</u></p> <p>Η χρήση ενός κοινού εικονιδίου «Αποθήκευση» σε όλες τις ιστοσελίδες του ιστοτόπου.</p>

Οδηγία 3.3 – Υποστήριξη κατά την εισαγωγή στοιχείων (Input Assistance)

Σκοπός της Οδηγίας: Να υποστηρίξει τους χρήστες ώστε να αποφεύγουν και να διορθώνουν τυχόν λάθη τους.

<p>3.3.1 Εντοπισμός σφαλμάτων - <i>Error Identification</i></p>	<p>Επίπεδο συμμόρφωσης A</p>	<p><u>Σκοπός του κριτηρίου επιτυχίας:</u> Να διασφαλίσει ότι οι χρήστες ενημερώνονται και μπορούν να εντοπίσουν οποιοδήποτε σφάλμα παρουσιαστεί κατά την αλληλεπίδρασή τους με τον ιστότοπο. Το μήνυμα σφάλματος που εμφανίζεται πρέπει να είναι όσο το δυνατόν πιο συγκεκριμένο και κατατοπιστικό.</p> <p><u>Παράδειγμα: Εντοπισμός σφαλμάτων κατά την υποβολή μίας φόρμας</u></p> <p>Ο ιστότοπος προσφέρει στον χρήστη τη δυνατότητα υποβολής μίας ηλεκτρονικής αίτησης. Ο χρήστης καλείται να τη συμπληρώσει σημειώνοντας προσωπικές πληροφορίες όπως ονοματεπώνυμο, διεύθυνση, αριθμό τηλεφώνου, διεύθυνση ηλεκτρονικού ταχυδρομείου κ.λπ.. Εάν κάποιο από τα πεδία της φόρμας είτε δεν έχει συμπληρωθεί, είτε έχει συμπληρωθεί με εσφαλμένη πληροφορία, τότε εμφανίζεται ειδοποίηση στον χρήστη, που τον ενημερώνει για τα «πεδία» που έχουν μείνει κενά ή είναι λάθος συμπληρωμένα. <u>Σημείωση:</u> Το κριτήριο αυτό επιτυχίας δεν αναιρεί τη δυνατότητα σηματοδότησης σφαλμάτων με κάποιο χρώμα ή στυλ κειμένου. Ωστόσο, θα πρέπει τα σφάλματα να</p>
---	------------------------------	---

		περιγράφονται και με κείμενο, όπως π.χ. με τη χρήση δύο (2) αστερίσκων.
3.3.2 Ετικέτες ή οδηγίες - <i>Labels or Instructions</i>	Επίπεδο συμμόρφωσης A	<p><u>Σκοπός του κριτηρίου επιτυχίας:</u> Να διασφαλίσει ότι κάθε στοιχείο μίας ηλεκτρονικής φόρμας συνοδεύεται από οδηγίες ή ετικέτες, ώστε οι χρήστες να γνωρίζουν τί δεδομένα εισόδου αναμένονται σε κάθε στοιχείο/πεδίο. Κάθε επιλογή πρέπει να έχει μία κατάλληλη ετικέτα έτσι ώστε οι χρήστες να γνωρίζουν τί πραγματικά επιλέγουν.</p> <p>Στην περίπτωση στοιχείων που επιτρέπουν στους χρήστες λίστα επιλογών, όπως κουμπιά επιλογών (radio buttons), πλαισίων ελέγχου (checkboxes) κ.λπ., κάθε επιλογή πρέπει να φέρει την κατάλληλη «ετικέτα», ώστε να είναι σαφές στους χρήστες τί επιλέγουν.</p> <p><u>Παράδειγμα:</u></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Ένα πεδίο ημερομηνίας περιέχει στην αρχική τιμή τη σωστή μορφή της ημερομηνίας, π.χ. ηη/μμ/εεεε, ώστε να γνωρίζει ακριβώς ο χρήστης πώς να εισάγει την ημερομηνία. 2. Σε μία φόρμα με υποχρεωτικά και προαιρετικά πεδία, τα υποχρεωτικά πεδία ή/και τα προαιρετικά επισημαίνονται ώστε να μπορεί να διακρίνει ο χρήστης τα υποχρεωτικά από τα προαιρετικά πεδία.
3.3.3 Προτάσεις διόρθωσης σφαλμάτων - <i>Error Suggestion</i>	Επίπεδο συμμόρφωσης AA	<p><u>Σκοπός του κριτηρίου επιτυχίας:</u> Να διασφαλίσει ότι στην περίπτωση σφάλματος κατά την εισαγωγή δεδομένων σε μία φόρμα και όπου αυτό είναι εφικτό, οι χρήστες λαμβάνουν καθοδήγηση και κατάλληλες προτάσεις για τη διόρθωσή του.</p> <p><u>Παράδειγμα:</u></p> <p>Ας υποθέσουμε ότι σε μία φόρμα απαιτείται η συμπλήρωση του πεδίου «Μήνας» ολογράφως και ο χρήστης πληκτρολογεί τον αριθμό «12». Οι προτάσεις για διόρθωση, μπορούν να περιλαμβάνουν ένα από τα παρακάτω:</p> <p>Α) Ένα κείμενο, όπως «<i>Η λίστα των αποδεκτών επιλογών είναι: Ιανουάριος, Φεβρουάριος, Μάρτιος, Απρίλιος, Μάιος, Ιούνιος, Ιούλιος, Αύγουστος, Σεπτέμβριος, Οκτώβριος, Νοέμβριος, Δεκέμβριος.</i>»</p>

		<p>Β) Ένα κείμενο, όπως «<i>Παρακαλώ εισάγετε τον μήνα ολογράφως</i>».</p> <p>Γ) Μία ερώτηση, όπως «<i>Μήπως εννοείτε «Δεκέμβριος»;»</i>»</p>
<p>3.3.4 Πρόληψη σφαλμάτων (νομικής φύσης, οικονομικής φύσης, σφάλματα δεδομένων) - <i>Error Prevention (Legal, Financial, Data)</i></p>	<p>Επίπεδο συμμόρφωσης AA</p>	<p><u>Σκοπός του κριτηρίου επιτυχίας:</u> Να υποστηρίξει τους χρήστες με αναπηρία από τις ενδεχόμενες επιπτώσεις ενός σφάλματος κατά την εκτέλεση μίας ενέργειας η οποία δεν μπορεί να αναιρεθεί.</p> <p>Για ιστοσελίδες με τις οποίες:</p> <ol style="list-style-type: none"> i. η αλληλεπίδραση επιφέρει νομικές δεσμεύσεις ή οικονομικές συναλλαγές με τον χρήστη, ii. τροποποιούν ή διαγράφουν δεδομένα τα οποία τους αφορούν, iii. υποβάλλουν απαντήσεις, <p>Θα πρέπει να ισχύει τουλάχιστον ένα από τα ακόλουθα:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Η υποβολή μπορεί να αναιρεθεί. • Τα δεδομένα που εισάγονται από τον χρήστη, ελέγχονται για σφάλματα και παρέχεται σε αυτόν η δυνατότητα διόρθωσής τους. • Διατίθεται μηχανισμός για τον έλεγχο, την επιβεβαίωση και τη διόρθωση των δεδομένων που εισήγαγε ο χρήστης πριν ολοκληρώσει την υποβολή τους. <p><u>Παράδειγμα:</u> Επιβεβαίωση της υποβολής μίας αίτησης</p> <p>Όταν υποβάλλεται μία αίτηση ηλεκτρονικά, οι λεπτομέρειες της αίτησης — συμπεριλαμβανομένου του θέματος, των συνημμένων, του τρόπου παραλαβής — πρέπει να εμφανίζονται με τέτοιο τρόπο, ώστε ο χρήστης να μπορεί να την ελέγξει ως προς την ορθότητα των στοιχείων της <u>πριν την υποβολή της</u>. Ο χρήστης μπορεί είτε να επιβεβαιώσει την υποβολή είτε να προχωρήσει σε αλλαγές/διορθώσεις.</p>

Αρχή Προσβασιμότητας 4 – Στιβαρότητα

Θα πρέπει να διασφαλίζεται ότι οι πληροφορίες και η αλληλεπίδραση με τον χρήστη σε έναν ιστότοπο μπορούν να ερμηνευθούν αξιόπιστα από τις υποστηρικτικές τεχνολογίες.

Οδηγία 4.1 – Συμβατότητα

Σκοπός της Οδηγίας: Να διευρυνθεί η συμβατότητα με τρέχουσες και μελλοντικές εφαρμογές χρηστών (user agents) συμπεριλαμβανομένων των υποστηρικτικών τεχνολογιών.

4.1.1 Ανάλυση - Parsing	Επίπεδο συμμόρφωσης A	<p><u>Σκοπός του κριτηρίου επιτυχίας:</u> Να διασφαλίσει ότι οι υποστηρικτικές τεχνολογίες μπορούν να ερμηνεύσουν και να αναλύσουν με ακρίβεια το περιεχόμενο.</p> <p>Στο περιεχόμενο που υλοποιείται προγραμματιστικά με τη χρήση γλώσσας σήμανσης (markup languages)⁵, θα πρέπει τα στοιχεία να:</p> <ul style="list-style-type: none"> i. διαθέτουν πλήρεις ετικέτες αρχής και τέλους (start and end tags), ii. ενσωματώνονται σύμφωνα με τις προδιαγραφές τους, iii. μην υπάρχουν διπλοεγγραφές χαρακτηριστικών (duplicate attributes) και iv. φέρουν μοναδικά αναγνωριστικά (ID).
4.1.2 Όνομα, ρόλος, τιμή - Name, Role, Value	Επίπεδο συμμόρφωσης A	<p><u>Σκοπός του κριτηρίου επιτυχίας:</u> Να διασφαλίσει ότι οι υποστηρικτικές τεχνολογίες μπορούν να συλλέξουν πληροφορίες σχετικά με i) τα στοιχεία ελέγχου ενός ιστοτόπου, ii) την ενεργοποίηση, iii) την απόδοση τιμής και iv) την επικαιροποίησή τους.</p> <p>Για όλα τα στοιχεία αλληλεπίδρασης με τον χρήστη, συμπεριλαμβανομένων ενδεικτικά: στοιχείων και δομικών συστατικών (elements, components) και συνδέσμων (links) που παράγονται από τμήματα λογισμικού (scripts), το όνομα και ο ρόλος τους μπορούν να καθοριστούν προγραμματιστικά. Η κατάσταση, οι ιδιότητες και οι τιμές που μπορεί να πάρει το κάθε στοιχείο θα πρέπει να καθορίζονται προγραμματιστικά, ενώ η οποιαδήποτε αλλαγή σε αυτές τις ιδιότητες θα πρέπει να είναι διαθέσιμη στις υποστηρικτικές τεχνολογίες.</p>
4.1.3 Μηνύματα κατάστασης - Status Messages	Επίπεδο συμμόρφωσης AA	<p><u>Σκοπός του κριτηρίου επιτυχίας:</u> Να ενημερώνονται οι χρήστες για τις ουσιώδεις αλλαγές στο περιεχόμενο, οι</p>

⁵ **γλώσσα σήμανσης (markup language)** - τυποποιημένο σύστημα κωδικοποίησης κειμένου που αποτελείται από ένα σύνολο συμβόλων που εισάγονται σε ένα έγγραφο κειμένου για τον προσδιορισμό της δομής, της μορφοποίησης ή της σχέσης μεταξύ των τμημάτων του. Οι πιο ευρέως χρησιμοποιούμενες γλώσσες σήμανσης είναι η SGML (Standard Generalized Markup Language), η HTML (Hypertext Markup Language) και η XML (Extensible Markup Language). Τα σύμβολα σήμανσης μπορούν να ερμηνευτούν από μία συσκευή (υπολογιστής, εκτυπωτής, πρόγραμμα περιήγησης κ.λπ.) για τον έλεγχο της εμφάνισης στην οθόνη ή της εκτύπωσης ενός εγγράφου. Ως εκ τούτου, ένα έγγραφο με σήμανση (marked-up document) περιέχει δύο τύπους κειμένου: το κείμενο που πρέπει να εμφανίζεται στον χρήστη και τη γλώσσα σήμανσης για τον τρόπο εμφάνισής του.

		<p>οποίες δεν είναι εμφανείς, με τέτοιο τρόπο ώστε να μην διακόπτεται η εργασία τους.</p> <p>Στο περιεχόμενο που υλοποιείται προγραμματιστικά με τη χρήση γλώσσας σήμανσης (markup languages), τα μηνύματα κατάστασης καθορίζονται προγραμματιστικά μέσω ρόλων ή ιδιοτήτων. Βασική επιδίωξη είναι να μπορούν να εμφανίζονται στους χρήστες υποστηρικτικών τεχνολογιών χωρίς να μεταφέρεται η εστίαση σε αυτά.</p> <p>Τα δύο βασικά κριτήρια που ορίζουν ένα μήνυμα κατάστασης είναι:</p> <ul style="list-style-type: none"> • το μήνυμα παρέχει πληροφορίες στον χρήστη σχετικά i)) με την επιτυχία ή τα αποτελέσματα μίας ενέργειας, ii) την κατάσταση αναμονής μίας εφαρμογής, iii) την πρόοδο μίας διαδικασίας ή iv) την ύπαρξη σφαλμάτων • το μήνυμα δεν εμφανίζεται μέσω αλλαγής του ίδιου του περιεχομένου. <p><u>Παράδειγμα:</u></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Ένας χρήστης εισάγει σε μία φόρμα λανθασμένο κείμενο στο πεδίο του ταχυδρομικού κώδικα. Εμφανίζεται ένα μήνυμα πάνω από το πεδίο που εισήχθη με το κείμενο «Μη έγκυρη καταχώρηση». Το πρόγραμμα ανάγνωσης οθόνης «διαβάζει» στον χρήστη «Μη έγκυρη καταχώρηση» ή «Ταχυδρομικός κώδικας, μη έγκυρη καταχώρηση». 2. Ένας χρήστης υποβάλλει μία φόρμα και εμφανίζεται το κείμενο «Η φόρμα σας υποβλήθηκε με επιτυχία». Το πρόγραμμα ανάγνωσης οθόνης (screen reader) «διαβάζει» στον χρήστη το ίδιο ακριβώς μήνυμα.
--	--	--

Αρχική αξιολόγηση της ψηφιακής προσβασιμότητας

Εισαγωγή

Κατά την ανάπτυξη ή τον επανασχεδιασμό ενός ιστοτόπου ή μίας εφαρμογής, η προσβασιμότητα πρέπει να αξιολογείται έγκαιρα και καθ' όλη τη διαδικασία ανάπτυξης για τον έγκαιρο εντοπισμό προβλημάτων στην προσβασιμότητα και σε στάδιο κατά το οποίο η αντιμετώπισή τους είναι ευκολότερη.

Για τον σκοπό αυτό, διατίθενται εργαλεία που βοηθούν στην αξιολόγηση. Ωστόσο, κανένα εργαλείο από μόνο του δεν μπορεί να εξασφαλίσει εάν ένας ιστότοπος πληροί τις απαιτήσεις και τα πρότυπα προσβασιμότητας. Συνοδευτικά, απαιτείται εμπειριστατωμένη ανθρώπινη αξιολόγηση για να καθοριστεί εάν ένας ιστότοπος είναι προσβάσιμος και σε ποιο βαθμό.

Σκοπός

Οι έλεγχοι που περιγράφονται στην ενότητα αυτή καλύπτουν ένα υποσύνολο των ζητημάτων προσβασιμότητας και έχουν σχεδιαστεί ώστε να είναι γρήγοροι και εύκολοι. Ωστόσο, πρέπει να επισημανθεί ότι πάντα χρειάζεται συμπληρωματικός έλεγχος, προκειμένου να μπορέσουμε να αποφανθούμε αν στον ιστότοπό μας έχουμε αντιμετωπίσει αποτελεσματικά τα ζητήματα προσβασιμότητας.

Μία ιστοσελίδα μπορεί φαινομενικά να «περνάει» αυτούς τους ελέγχους, αλλά μπορεί να εξακολουθεί να θέτει σημαντικά εμπόδια στους επισκέπτες της ως προς την προσβασιμότητα. Απαιτείται πιο εμπειριστατωμένη αξιολόγηση της προσβασιμότητας, προκειμένου αυτή να είναι ολοκληρωμένη. Σε κάθε περίπτωση πάντως, οι απλοποιημένοι έλεγχοι μας δίνουν αρκετά χρήσιμα στοιχεία για τη βελτίωση των ιστοτόπων και των διαδικτυακών εφαρμογών/υπηρεσιών που διαθέτουμε στους πολίτες.

Απλοποιημένοι Έλεγχοι

Τίτλος Σελίδας

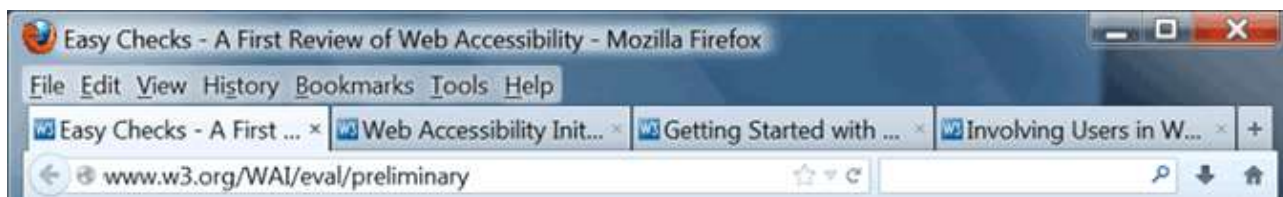
Οι Τίτλοι Σελίδας :

- σε ορισμένα προγράμματα περιήγησης εμφανίζονται στη γραμμή τίτλου του παραθύρου,
- εμφανίζονται στις καρτέλες των προγραμμάτων περιήγησης όταν υπάρχουν πολλές ιστοσελίδες ανοιχτές,
- εμφανίζονται στα αποτελέσματα των μηχανών αναζήτησης
- χρησιμοποιούνται ως σελιδοδείκτες/»Αγαπημένα» του προγράμματος περιήγησης
- αξιοποιούνται από προγράμματα ανάγνωσης οθόνης (screen readers)

(Στη γλώσσα σήμανσης της ιστοσελίδας είναι το χαρακτηριστικό `< title >` που περιλαμβάνεται στο χαρακτηριστικό `< head >`.)

Η παρακάτω εικόνα απεικονίζει τον τίτλο της σελίδας "Easy Checks - A First Review of Web Accessibility" στη γραμμή τίτλου και τους τίτλους τεσσάρων (4) ιστοσελίδων στις καρτέλες

που έχουν ανοιχτεί στο πρόγραμμα περιήγησης. Στις καρτέλες εμφανίζεται μόνο το πρώτο μέρος του τίτλου της σελίδας.

Εικόνα 1- Τίτλοι σελίδων

Οι κατατοπιστικοί τίτλοι σελίδων είναι ιδιαίτερα σημαντικοί για τον προσανατολισμό των επισκεπτών ενός ιστοτόπου, βοηθούν τους χρήστες του να γνωρίζουν πού βρίσκονται και να μετακινούνται μεταξύ των ιστοσελίδων που είναι ανοιχτές στο πρόγραμμα περιήγησης τους. Το πρώτο πράγμα που αναδεικνύεται και «διαβάζεται» από τα προγράμματα ανάγνωσης οθόνης (screen readers), όταν ο χρήστης μεταβαίνει σε μία διαφορετική ιστοσελίδα, είναι ο τίτλος της.

Τι πρέπει να κάνουμε:

- Ανατρέξτε στον τίτλο κάθε ιστοσελίδας (ή ακούστε πώς «διαβάζεται» από μία συσκευή ανάγνωσης οθόνης) του ιστοτόπου σας.

Τι πρέπει να ελέγξουμε:

- Ελέγξτε ότι ο κάθε τίτλος περιγράφει συνοπτικά και ικανοποιητικά το περιεχόμενο της ιστοσελίδας σας.
- Ελέγξτε ότι ο τίτλος της κάθε ιστοσελίδας διαφοροποιείται από τους τίτλους άλλων ιστοσελίδων του ιστοτόπου σας, ώστε να υπάρχει σαφής διάκριση μεταξύ των ιστοσελίδων.

Εναλλακτικό κείμενο περιγραφής εικόνων ("alt text")

Το εναλλακτικό κείμενο ("alt text") εικόνων χρησιμοποιείται από άτομα με περιορισμούς στην όραση και μεταφέρει την πληροφορία που δίνει μία εικόνα, συμπεριλαμβανομένων φωτογραφιών, εικονογραφήσεων, διαγραμμάτων κ.λπ.. Για παράδειγμα, τα άτομα με ολική απώλεια όρασης μέσω του προγράμματος ανάγνωσης οθόνης (screen reader) που χρησιμοποιούν μπορούν να ακούσουν το εναλλακτικό κείμενο ("alt text") να «διαβάζεται» από το πρόγραμμα ανάγνωσης οθόνης και να κατανοήσουν την εικόνα. Επίσης, άτομα που διαθέτουν πρόσβαση στο διαδίκτυο με μειωμένη ταχύτητα και έχουν απενεργοποιήσει τις εικόνες για να επιταχύνουν τη λήψη ή να εξοικονομήσουν δικτυακό εύρος ζώνης στο διαδίκτυο μπορούν να δουν το εναλλακτικό κείμενο ("alt text").

Το εναλλακτικό κείμενο πρέπει να είναι λειτουργικό και να παρέχει μία ισοδύναμη εμπειρία χρήστη, όχι απαραίτητα να περιγράφει αυτούσια την εικόνα. Για παράδειγμα, το κατάλληλο εναλλακτικό κείμενο για ένα κουμπί αναζήτησης που απεικονίζεται με το εικονίδιο ενός μεγεθυντικού φακού, είναι «Αναζήτηση» και όχι η αυτούσια περιγραφή της εικόνας «Μεγεθυντικός φακός».

Συνήθως, το εναλλακτικό κείμενο ("alt text") δεν φαίνεται σε μία ιστοσελίδα, αλλά καθορίζεται σε προγραμματιστικό επίπεδο, στον κώδικα της ιστοσελίδας (π.χ.: ``).

Κάθε εικόνα θα πρέπει να συνοδεύεται από εναλλακτικό κείμενο. Ειδικότερα:

- Εάν μία εικόνα μεταφέρει πληροφορίες χρήσιμες για την αλληλεπίδραση ή την κατανόηση του περιεχομένου της ιστοσελίδας, τότε χρειάζεται οπωσδήποτε κατατοπιστικό εναλλακτικό κείμενο ("alt text").
- Εάν μία εικόνα είναι απλώς διακοσμητική και οι επισκέπτες του ιστοτόπου δεν λαμβάνουν κάποια ιδιαίτερη πληροφορία από αυτή, τότε το εναλλακτικό της κείμενο θα πρέπει να είναι κενό (π.χ. alt="").

Τα εργαλεία αυτόματου ελέγχου που διατίθενται μπορούν να αναγνωρίσουν αν λείπει το εναλλακτικό κείμενο. Ωστόσο, η αξιολόγηση για το αν το εναλλακτικό κείμενο είναι κατάλληλο για μία εικόνα μπορεί να γίνει μόνο με χειροκίνητο έλεγχο, ακολουθώντας τις συμβουλές που ακολουθούν.

Τι πρέπει να ελέγξουμε:

- Κάθε εικόνα διαθέτει το κατάλληλο εναλλακτικό κείμενο.

Συμβουλές

Δεν υπάρχει κανόνας για τον ορισμό του κατάλληλου εναλλακτικού κειμένου. Μερικοί άνθρωποι προτιμούν οι εικόνες να έχουν πιο λεπτομερή περιγραφή και άλλοι προτιμούν μία σύντομη περιγραφή. Ωστόσο, κάποιες γενικές κατευθυντήριες γραμμές αναφορικά με το κατάλληλο εναλλακτικό κείμενο ("alt text") για μία εικόνα περιλαμβάνουν τις εξής:

- **Το εναλλακτικό κείμενο οφείλει να μεταφέρει το ίδιο νόημα με την εικόνα.** Δηλαδή, αν κάποιος αδυνατεί να δει την εικόνα, να μπορεί να λάβει τις πιο ουσιώδεις πληροφορίες της εικόνας μέσω του εναλλακτικού κειμένου.
- **Το εναλλακτικό κείμενο εξαρτάται από το ευρύτερο πλαίσιο και τη θεματολογία του ιστοτόπου.** Για παράδειγμα, μία εικόνα ενός σκύλου σε έναν ιστότοπο του φορέα που πραγματεύεται την πρόσφατη νομοθεσία για την ευζωία των ζώων συντροφιάς, το εναλλακτικό κείμενο ("alt text") μπορεί να περιλαμβάνει τη φυλή του σκύλου, ωστόσο η ίδια εικόνα σε έναν ιστότοπο ενός δημόσιου πάρκου σκύλων μπορεί να υπάρχει απλώς για διακοσμητικούς λόγους, για να κάνει τη σελίδα πιο ελκυστική και ως εκ τούτου, όπως έχουμε αναφέρει και παραπάνω, η εικόνα μπορεί να μην χρειάζεται εναλλακτικό κείμενο (και να πρέπει να έχει κενό εναλλακτικό κείμενο). Το κλειδί για τον προσδιορισμό του κατάλληλου εναλλακτικού κειμένου είναι η απάντηση στο ερώτημα: «αν βοηθούσατε κάποιον με περιορισμένη όραση να διαβάσει και να αλληλεπιδράσει με την ιστοσελίδα, πώς θα του περιγράφατε την εικόνα;».
- **Οι εικόνες που εμπεριέχουν μία λειτουργικότητα** – π.χ. εικόνες που ξεκινούν ενέργειες (όπως τα κουμπιά υποβολής) και συνδεδεμένες εικόνες (όπως στην πλοήγηση) - **χρειάζονται οπωσδήποτε ισοδύναμο και κατάλληλο εναλλακτικό κείμενο.**
- **Εάν υπάρχει κείμενο στην εικόνα** - για παράδειγμα, σε ένα λογότυπο - το κείμενο αυτό **πρέπει να συμπεριληφθεί στο εναλλακτικό κείμενο.**

- **Εάν η εικόνα έχει σύνθετες πληροφορίες** - όπως διαγράμματα ή γραφήματα - η εικόνα πρέπει να έχει ένα **σύντομο εναλλακτικό κείμενο** για την αναγνώριση της εικόνας και στη συνέχεια η **λεπτομερής περιγραφή των πληροφοριών πρέπει να παρέχεται αλλού** (για παράδειγμα, σε έναν πίνακα δεδομένων).

Τι δεν χρειάζεται στο εναλλακτικό κείμενο:

- Εάν η εικόνα δεν είναι σημαντική για την κατανόηση του περιεχομένου - για παράδειγμα έχει προστεθεί για **διακοσμητικούς λόγους** θα πρέπει να έχει κενό εναλλακτικό κείμενο. Ένας τρόπος για να καθοριστεί αν μία εικόνα πρέπει να έχει κενό εναλλακτικό κείμενο είναι να διερευνηθεί, εάν ο χρήστης θα εξακολουθεί να λαμβάνει όλες τις πληροφορίες από τη σελίδα, στην περίπτωση όπου η εικόνα αφαιρεθεί.
- **Το εναλλακτικό κείμενο δεν χρειάζεται να περιλαμβάνει τις λέξεις "κουμπί", "σύνδεσμος" ή "εικόνα του"** διότι τα προγράμματα ανάγνωσης οθόνης παρέχουν αυτόματα αυτές τις πληροφορίες.
- **Εάν η εικόνα αναλύεται επαρκώς μέσα στο κείμενο της ιστοσελίδας** - για παράδειγμα, μία εικόνα ενός διαγράμματος που απεικονίζει όσα περιλαμβάνονται στο κείμενο της ιστοσελίδας - **μπορεί να έχει συνοπτικό εναλλακτικό κείμενο**, όπως π.χ. «Διάγραμμα της ροής εργασίας όπως περιγράφεται παραπάνω».

Επικεφαλίδες (Headers)

Οι ιστοσελίδες έχουν συχνά ενότητες πληροφοριών που διαχωρίζονται οπτικά με επικεφαλίδες (τίτλους), για παράδειγμα με μεγαλύτερη ή/και πιο έντονη γραμματοσειρά. Για να λειτουργήσουν οι επικεφαλίδες σωστά για όλους τους χρήστες, θα πρέπει να δηλώνονται αντίστοιχα και στον κώδικα του ιστοτόπου, στη γλώσσα σήμανσης (markup language). Με αυτόν τον τρόπο, οι άνθρωποι μπορούν να πλοηγηθούν στις επικεφαλίδες - συμπεριλαμβανομένων των ανθρώπων που δεν μπορούν να χρησιμοποιήσουν ποντίκι και χρησιμοποιούν μόνο το πληκτρολόγιο, καθώς και των ανθρώπων που χρησιμοποιούν προγράμματα ανάγνωσης οθόνης.

Τα επίπεδα επικεφαλίδων πρέπει να ακολουθούν μία ιεραρχία, π.χ.:

- Heading Level 1 <h1>
 - Heading Level 2 <h2>
 - Heading Level 3 <h3>
 - Heading Level 3 <h3>
 - Heading Level 2 <h2>
 - Heading Level 3 <h3>
 - Heading Level 4 <h4>
 - Heading Level 4 <h4>
- Heading Level 2 <h2>

Οι επικεφαλίδες προσδίδουν δομή και νόημα στο περιεχόμενο του ιστοτόπου μας και διευκολύνουν τους επισκέπτες στην πλοήγηση, συνεπώς αποτελεί καλή πρακτική η χρήση των επικεφαλίδων (headers) για τον κατάλληλο διαχωρισμό του περιεχομένου μας.

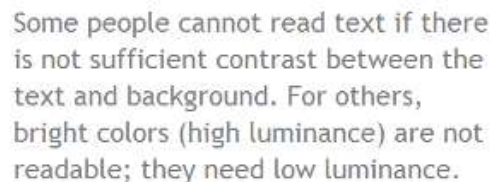
Τι πρέπει να ελέγξουμε:

- **Η κάθε ιστοσελίδα έχει τίτλο.** Σχεδόν σε όλες τις ιστοσελίδες θα πρέπει να υπάρχει τουλάχιστον μία επικεφαλίδα.
- **Το κείμενο που εμφανίζεται στον ιστότοπό μας ως επικεφαλίδα θα πρέπει να χαρακτηρίζεται και ως επικεφαλίδα στον ίδιο τον κώδικα** (με τη γλώσσα σήμανσης).
- **Το κείμενο που χαρακτηρίζεται ως επικεφαλίδα στον κώδικα** (με τη γλώσσα σήμανσης) **θα πρέπει και εννοιολογικά να διαχωρίζει τη συγκεκριμένη ενότητα του ιστοτόπου.**
- **Η ιεραρχία των επικεφαλίδων πρέπει να έχει νόημα.** Ιδανικά η ιστοσελίδα ξεκινά από το επίπεδο 1 "h1" - συνήθως παρεμφερές με τον τίτλο της ιστοσελίδας - και δεν παραλείπει επίπεδα.

Επισημαίνεται ότι αυτές οι συμβουλές είναι ενδεικτικές και δεν αποτελούν απόλυτες απαιτήσεις.

Αναλογία αντίθεσης ("χρωματική αντίθεση")

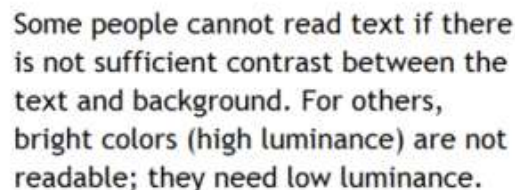
Ορισμένοι άνθρωποι δεν μπορούν να διαβάσουν το κείμενο εάν δεν υπάρχει επαρκής αντίθεση μεταξύ του κειμένου και του φόντου, για παράδειγμα, ανοιχτό γκρι κείμενο σε ανοιχτό φόντο.

Some people cannot read text if there is not sufficient contrast between the text and background. For others, bright colors (high luminance) are not readable; they need low luminance.

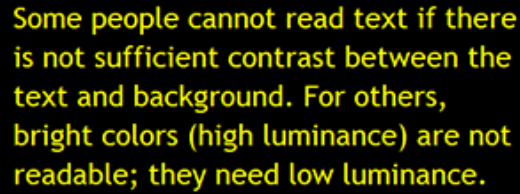
Εικόνα 2 - Κείμενο σε γκρι χρώμα σε ανοιχτόχρωμο φόντο

Η υψηλή αντίθεση (για παράδειγμα σκούρο κείμενο σε ανοιχτό φόντο ή έντονο κείμενο σε σκοτεινό φόντο) είναι απαραίτητη σε πολλές περιπτώσεις, ιδιαίτερα ανθρώπων με περιορισμούς στην όραση, συμπεριλαμβανομένων ηλικιωμένων ανθρώπων λόγω ηλικίας χάνουν την ευαισθησία στην αντίθεση.

Some people cannot read text if there is not sufficient contrast between the text and background. For others, bright colors (high luminance) are not readable; they need low luminance.

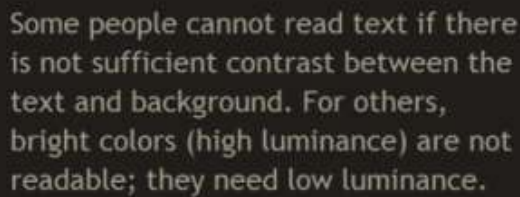
Εικόνα 3 - Κείμενο σε μαύρο χρώμα σε ανοιχτόχρωμο φόντο

Some people cannot read text if there is not sufficient contrast between the text and background. For others, bright colors (high luminance) are not readable; they need low luminance.

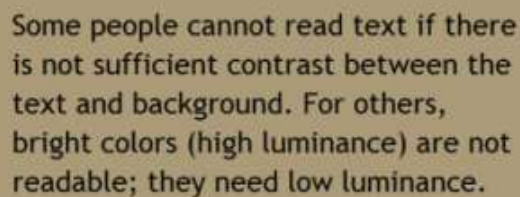
Εικόνα 4 - Κείμενο σε κίτρινο χρώμα σε μαύρο φόντο

Κατ' αναλογία, ενώ ορισμένοι άνθρωποι χρειάζονται υψηλή αντίθεση για να μπορούν να διαβάσουν ένα κείμενο σε μία ιστοσελίδα, για άλλους - συμπεριλαμβανομένων ορισμένων ατόμων με δυσχέρειες ανάγνωσης, όπως η δυσλεξία - τα έντονα χρώματα (υψηλή φωτεινότητα) καθιστούν το κείμενο δυσανάγνωστο και χρειάζονται χαμηλή φωτεινότητα.

Some people cannot read text if there is not sufficient contrast between the text and background. For others, bright colors (high luminance) are not readable; they need low luminance.

Εικόνα 5 - Κείμενο καφέ χρώματος σε σκούρο φόντο

Some people cannot read text if there is not sufficient contrast between the text and background. For others, bright colors (high luminance) are not readable; they need low luminance.

Εικόνα 6 - Κείμενο σκούρου χρώματος σε καφέ φόντο

Τα προγράμματα περιήγησης παρέχουν στους χρήστες τη δυνατότητα να αλλάζουν το χρώμα του κειμένου και του χρώματος του παρασκήνιου (φόντου). Στις περιπτώσεις αυτές, οι ιστοσελίδες οφείλουν να λειτουργούν ανεμπόδιστα.

Τι πρέπει να ελέγξουμε:

Οι ιστοσελίδες οφείλουν επίσης να έχουν εξ' ορισμού μία ελάχιστη αντίθεση: αναλογία αντίθεσης τουλάχιστον 4,5:1 για κείμενο κανονικού μεγέθους⁶.

Υπάρχουν τρεις βασικοί τρόποι ελέγχου της αντίθεσης, με πλεονεκτήματα και μειονεκτήματα αντίστοιχα.

1. **Με χρήση πίνακα αναλογίας αντίθεσης** – Ορισμένα εργαλεία παρέχουν τη δυνατότητα εμφάνισης πίνακα με όλες τις πιθανές αναλογίες αντίθεσης στην ιστοσελίδα. Με ορισμένα από αυτά, κάνοντας κλικ στον πίνακα, εμφανίζεται το σημείο που βρίσκεται ο συγκεκριμένος συνδυασμός χρωμάτων στην ιστοσελίδα.
 - Πλεονέκτημα: Κατανοητό.

⁶ Για τη μέτρηση της αντίθεσης δύο χρωμάτων μπορούν να χρησιμοποιηθούν εργαλεία όπως το <https://webaim.org/resources/contrastchecker/>

- Μειονέκτημα: Μπορεί να είναι ανακριβής, καθώς μερικές φορές εμφανίζει συνδυασμούς χρωμάτων που δεν είναι υπάρχουν στην ιστοσελίδα.
2. **Με χρήση “Eye-dropper” για την επιλογή χρωμάτων** – Είναι ένα εργαλείο που μας επιτρέπει να επιλέξουμε ένα χρώμα κειμένου και ένα χρώμα παρασκηνίου (φόντου) και στη συνέχεια μας εμφανίζει την αναλογία αντίθεσης.
- Πλεονέκτημα: Ακρίβεια
 - Μειονέκτημα: Μπορεί να ελέγξει ένα αντικείμενο τη φορά. Απαιτείται η χρήση ποντικιού.
3. **Με χρήση απενεργοποίησης χρώματος** - Το εργαλείο εμφανίζει τη σελίδα σε κλίμακα του γκρι.
- Πλεονέκτημα: Προσφέρει άμεση εμπειρία.
 - Μειονέκτημα: Ανακριβές, δεν παρέχει την αναλογία αντίθεσης.

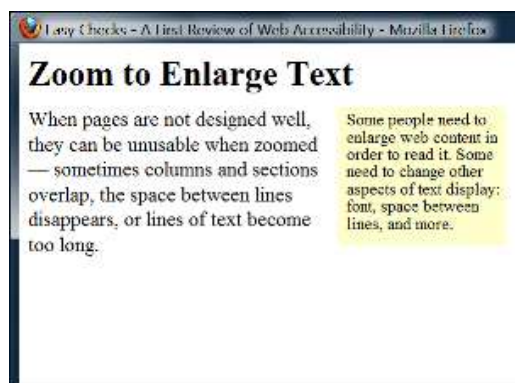
Προσαρμογή μεγέθους κειμένου

Ορισμένοι άνθρωποι χρειάζεται να μεγεθύνουν το περιεχόμενο του ιστοτόπου για να μπορούν να το διαβάσουν. Κάποιοι χρειάζονται να αλλάξουν άλλα χαρακτηριστικά της εμφάνισης του κειμένου: γραμματοσειρά, διάστιχο, διάστημα χαρακτήρων κ.ο.κ..

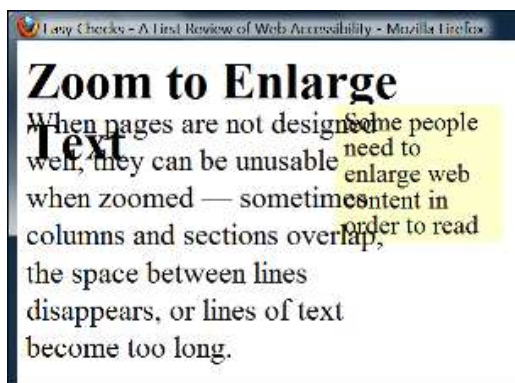
Τα περισσότερα προγράμματα περιήγησης επιτρέπουν στους χρήστες να αλλάζουν το μέγεθος του κειμένου μέσω:

- Ρυθμίσεων για το μέγεθος του κειμένου (συνήθως μέσω του αντίστοιχου μενού του προγράμματος περιήγησης)
- Μεγέθυνση του κειμένου
- Μεγέθυνση της ιστοσελίδας (το οποίο μεγεθύνει επίσης εικόνες, κουμπιά κ.λπ.)

Όταν οι ιστοσελίδες δεν είναι σωστά σχεδιασμένες, μπορεί να μην είναι λειτουργικές όταν αλλάζει το μέγεθος του κειμένου, ειδικά όταν αυτό αλλάζει μέσω της μεγέθυνσης κειμένου ή των ρυθμίσεων κειμένου. Μερικές φορές οι στήλες και τα τμήματα επικαλύπτονται, το διάστημα μεταξύ των γραμμών εξαφανίζεται, οι γραμμές του κειμένου γίνονται πολύ μεγάλες ή το κείμενο εξαφανίζεται.

Εικόνα 7 - Αρχικό κείμενο πριν τη μεγέθυνση

Εικόνα 8 - Στιγμιότυπο οθόνης όπου φαίνεται ότι όταν αυξάνεται το μέγεθος του κειμένου, η επικεφαλίδα επικαλύπτει το κύριο κείμενο. Το κύριο κείμενο επικαλύπτει το πλαϊνό κείμενο της δεξιάς πλευράς και το κείμενο της δεξιάς πλευράς αποκόπτεται στο κάτω μέρος.

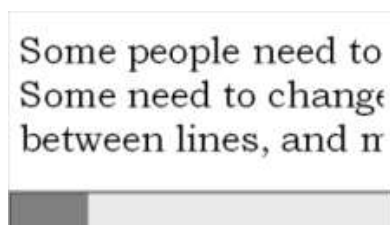
Επίσης, όταν το μέγεθος του κειμένου αυξάνεται, μερικές φορές μέρος των προτάσεων δεν είναι ορατό και οι χρήστες πρέπει να κάνουν οριζόντια κύλιση για να διαβάσουν μία πρόταση. Οι περισσότεροι άνθρωποι δυσκολεύονται να διαβάσουν κείμενο που απαιτεί οριζόντια κύλιση, ενώ ορισμένες μορφές αναπηρίας το καθιστούν αδύνατο.

Some people need to enlarge web content in order to read it. Some need to change other aspects of text display: font, space between lines, and more.

Εικόνα 9 - Αρχικό κείμενο ιστοσελίδας

Some people need to enlarge web content in order to read it. Some need to change other aspects of text display: font, space between lines, and more.

Εικόνα 10 - Εικόνα μεγεθυμένου κειμένου με το κείμενο να αναδιπλώνεται

Εικόνα 11 - Εικόνα κειμένου με ακόμα μεγαλύτερη μεγέθυνση όπου το κείμενο δεν είναι ορατό χωρίς οριζόντια κύλιση

Τι πρέπει να ελέγχουμε:

- **Όλο το κείμενο μπορεί να μεγεθυνθεί.** Ένα συνηθισμένο πρόβλημα είναι ότι το κείμενο πολλές φορές δεν έχει τη μορφή κειμένου, αλλά είναι κείμενο μέσα

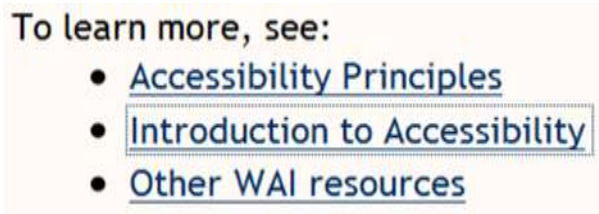
εικόνα. Το κείμενο σε εικόνες δεν μπορεί να μεγαλώσει όταν οι χρήστες αυξάνουν το μέγεθος του κειμένου.

- **Το κείμενο δεν εξαφανίζεται ούτε αποκόπτεται.**
- **Το κείμενο, οι εικόνες και το λοιπό περιεχόμενο δεν επικαλύπτονται.**
- **Όλα τα κουμπιά, τα πεδία φόρμας και άλλα στοιχεία ελέγχου είναι ορατά και μπορούν να χρησιμοποιηθούν.**
- **Δεν απαιτείται οριζόντια κύλιση για την ανάγνωση προτάσεων ή τμημάτων του κειμένου.** Αποτελεί καλή πρακτική όταν αυξάνεται το μέγεθος του κειμένου, όλο το κείμενο της ίδιας πρότασης να παραμένει ορατό, ενώ είναι αποδεκτό να χρειάζεται οριζόντια κύλιση για τη μετάβαση σε διαφορετικά τμήματα της ιστοσελίδας.

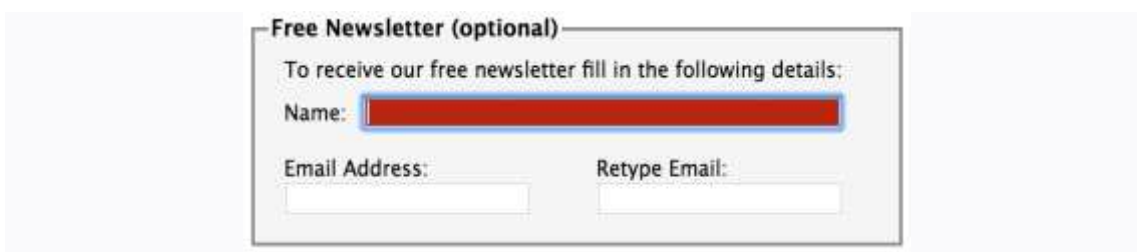
Πρόσβαση στο πληκτρολόγιο και οπτική εστίαση

Πολλοί άνθρωποι αδυνατούν να χρησιμοποιήσουν το ποντίκι και βασίζονται στο πληκτρολόγιο για να αλληλεπιδράσουν με τους ιστοτόπους. Τα άτομα με ολική απώλεια όρασης ή/και κινητικές δυσκολίες βασίζονται στο πληκτρολόγιο ή σε υποστηρικτικές τεχνολογίες, όπως η φωνητική εισαγωγή. Προσβάσιμος είναι ένας ιστότοπος που επιτρέπει τους επισκέπτες του να πλοηγηθούν και να έχουν πρόσβαση σε όλο το φάσμα του περιεχομένου και τις λειτουργίες του - συνδέσμους, φόρμες, χειριστήρια πολυμέσων κ.λπ. – και μέσω του πληκτρολογίου.

Η εστίαση του πληκτρολογίου πρέπει να είναι ορατή και να ακολουθεί μία λογική σειρά μέσω των στοιχείων κάθε ιστοσελίδας. Η ορατή εστίαση του πληκτρολογίου θα μπορούσε να είναι ένα απλό περίγραμμα της περιοχής εστίασης ή πλαίσιο επισήμανσης, όπως φαίνεται παρακάτω, που μετακινείται καθώς ο χρήστης πλοηγείται μέσα στην ιστοσελίδα.

Εικόνα 12 - Περίγραμμα στον μεσαίο σύνδεσμο

A screenshot of a form titled "Free Newsletter (optional)". Below the title, it says "To receive our free newsletter fill in the following details:". There are three input fields: "Name:" followed by a red-bordered field, "Email Address:" followed by a white field, and "Retype Email:" followed by a white field.

Εικόνα 13 - Το πεδίο "Name" που έχει την εστίαση επισημαίνεται με κόκκινο χρώμα.

Τι πρέπει να κάνουμε:

Σε ένα πρόγραμμα περιήγησης που υποστηρίζει την πλοήγηση μέσω του πληκτρολογίου με το πλήκτρο Tab:

- Κάνουμε κλικ στη γραμμή διευθύνσεων και στη συνέχεια **αφήνουμε το ποντίκι στην άκρη** χωρίς να το χρησιμοποιούμε.

- Χρησιμοποιούμε το πλήκτρο 'Tab' για να μετακινηθούμε στα στοιχεία της ιστοσελίδας και τον συνδυασμό πλήκτρων 'Shift-Tab' για τη μετακίνηση προς τα πίσω.
- Για τη μετακίνηση μέσα σε στοιχεία, όπως αναπτυσσόμενες λίστες ("drop-down") και μενού επιλογών, χρησιμοποιούμε τα πλήκτρα βέλους.
- Για την επιλογή συγκεκριμένου στοιχείου μέσα σε μία αναπτυσσόμενη λίστα ("drop-down"):
 - Μετακινούμαστε με το πλήκτρο 'Tab' στο πλαίσιο της λίστας,
 - Χρησιμοποιούμε τα πλήκτρα βέλους για την εστίαση σε συγκεκριμένο στοιχείο,
 - Όταν η εστίαση έχει επικεντρωθεί σε ένα στοιχείο, πατάμε το πλήκτρο 'Enter' ή το πλήκτρο διαστήματος για την επιλογή του συγκεκριμένου στοιχείου.

Τι πρέπει να ελέγξουμε:

- **Μετακίνηση με το πλήκτρο 'Tab' σε όλα τα στοιχεία** - Ελέγχουμε ότι μπορούμε να μετακινηθούμε με το πλήκτρο 'Tab' σε όλα τα στοιχεία της ιστοσελίδας, συμπεριλαμβανομένων των συνδέσμων, των πεδίων φόρμας, των κουμπιών και των στοιχείων ελέγχου του προγράμματος αναπαραγωγής πολυμέσων. Σε πολλές περιπτώσεις το πρόβλημα που εμφανίζεται είναι να μην μπορούμε να μετακινηθούμε με το πλήκτρο 'Tab' στα στοιχεία ελέγχου της συσκευής αναπαραγωγής πολυμέσων.
- **Απομάκρυνση με το πλήκτρο 'Tab'** - Ελέγχουμε ότι μπορούμε να απομακρυνθούμε με το πλήκτρο 'Tab' από όλα τα στοιχεία που επιλέγουμε με το πλήκτρο 'Tab'. Σε πολλές περιπτώσεις το πρόβλημα που εμφανίζεται είναι η εστίαση του πληκτρολογίου να παγιδεύεται σε στοιχεία ελέγχου πολυμέσων και να μην μπορούμε να «βγούμε» από αυτά (η λεγόμενη "παγίδα πληκτρολογίου", βλ. επίσης κριτήριο επιτυχίας 2.1.2).
- **Αλληλουχία μετακίνησης μέσω του πλήκτρου 'Tab'** - Ελέγχουμε ότι η σειρά μετακίνησης με το πλήκτρο 'Tab' ακολουθεί τη λογική σειρά ανάγνωσης, π.χ. από αριστερά προς τα δεξιά, από πάνω προς τα κάτω κ.ο.κ..
- **Οπτική εστίαση** - Ελέγχουμε ότι το κάθε στοιχείο που λαμβάνει την εστίαση με το πλήκτρο 'Tab' διακρίνεται ευκρινώς, δηλαδή μπορούμε να διακρίνουμε ποιο στοιχείο έχει επιλεγεί (π.χ. οι σύνδεσμοι έχουν ένα γκριζο περίγραμμα γύρω τους ή επισημαίνονται με κάποιο έντονο χρώμα).
- **Όλες οι λειτουργίες μέσω του πληκτρολογίου** - Ελέγχουμε ότι μπορούμε να κάνουμε τα πάντα με το πληκτρολόγιο, δηλαδή δεν χρειάζεται το ποντίκι για να επιλέξουμε ενέργειες, να κάνουμε αλλαγές ή/και να διεκπεραιώσουμε άλλες λειτουργίες στον ιστότοπο. Σε πολλές περιπτώσεις το πρόβλημα που εμφανίζεται είναι κάποια λειτουργικότητα να είναι διαθέσιμη μόνο με τη χρήση του ποντικιού και όχι του πληκτρολογίου.
- **Αναπτυσσόμενες λίστες (drop-down lists)** – Αφού μετακινηθούμε με το πλήκτρο 'Tab' σε μία αναπτυσσόμενη λίστα ("drop-down"), ελέγχουμε ότι μπορούμε να χρησιμοποιήσουμε τα πλήκτρα βέλους για να μετακινηθούμε σε όλες τις επιλογές χωρίς να επιλεγεί κάποια ενέργεια. Σε πολλές περιπτώσεις το

πρόβλημα που εμφανίζεται με τις αναδυόμενες λίστες είναι ότι μόλις μετακινηθούμε με το βέλος προς τα κάτω, επιλέγεται αυτόματα το πρώτο στοιχείο της λίστας και ο έλεγχος μεταφέρεται σε μία νέα ιστοσελίδα και δεν μπορούμε να μετακινηθούμε στα άλλα στοιχεία της λίστας.

- **Σύνδεσμοι εικόνων** – Στην περίπτωση που ο ιστότοπός μας διαθέτει εικόνες που λειτουργούν ως σύνδεσμοι, ελέγχουμε ότι έχουν διακριτή εστίαση και μπορούν να ενεργοποιηθούν με τη χρήση του πληκτρολογίου (συνήθως με το πάτημα του πλήκτρου 'Enter').

Φόρμες, ετικέτες και σφάλματα

Οι ετικέτες (labels), η πρόσβαση στο πληκτρολόγιο, οι σαφείς οδηγίες και ο αποτελεσματικός χειρισμός σφαλμάτων στις φόρμες συνιστούν σημαντικά στοιχεία για την προσβασιμότητα των φορμών.

Τα πεδία φόρμας και άλλα στοιχεία ελέγχου μίας φόρμας έχουν συνήθως ορατές ετικέτες, όπως "E-mail address:" ως ετικέτα για ένα πεδίο κειμένου.

Εικόνα 14 - Πεδίο με την "ορατή" ετικέτα 'E-mail address:'

Όταν αυτές οι ετικέτες λάβουν τη σωστή σήμανση και σε προγραμματιστικό επίπεδο (με τη χρήση γλώσσας σήμανσης), οι χρήστες μπορούν να αλληλεπιδρούν με αυτές χρησιμοποιώντας μόνο το πληκτρολόγιο, χρησιμοποιώντας φωνητική εισαγωγή και χρησιμοποιώντας προγράμματα ανάγνωσης οθόνης (screen readers). Επίσης, η ίδια η ετικέτα μπορεί να επιλεγεί με κλικ, αυξάνοντας την περιοχή-στόχο και διευκολύνοντας την επιλογή μικρών κουμπιών επιλογής (radio buttons) ή πλαισίων ελέγχου (check boxes).

Τι πρέπει να ελέγξουμε:

Πρόσβαση μέσω πληκτρολογίου

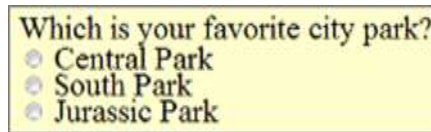
- **Ελέγχουμε ότι όλα τα στοιχεία ελέγχου της φόρμας είναι προσβάσιμα με το πληκτρολόγιο**, ακολουθώντας τους παραπάνω ελέγχους πρόσβασης με το πληκτρολόγιο, συμπεριλαμβανομένου του ελέγχου πρόσβασης στα στοιχεία των αναπτυσσόμενων λιστών.

Ετικέτες (labels)

- **Ελέγχουμε ότι κάθε στοιχείο ελέγχου φόρμας διαθέτει μία «ετικέτα» (label)** που συνδέεται με αυτό χρησιμοποιώντας, ενδεικτικά και όχι περιοριστικά, τα χαρακτηριστικά 'label', 'for' και 'id'. Αυτό αποτελεί συνήθως τη βέλτιστη πρακτική, αν και δεν απαιτείται πάντα, καθώς η ετικέτα ενός στοιχείου ελέγχου σε μία φόρμα μπορεί να συσχετιστεί και με άλλους τρόπους.
- **Ελέγχουμε ότι οι ετικέτες έχουν τοποθετηθεί σωστά μέσα στη φόρμα.** Οι ετικέτες πρέπει συνήθως να τοποθετούνται:
 - Αριστερά των πλαισίων κειμένου και των αναπτυσσόμενων λιστών.

- Δεξιά των κουμπιών επιλογής (radio buttons) και των πλαισίων ελέγχου (check boxes).

Υποχρεωτικά πεδία και άλλες οδηγίες

- **Ελέγχουμε ότι τα πεδία που είναι υποχρεωτικά/απαιτούμενα εμφανίζονται ευκρινώς και με σαφήνεια.**
 - Ελέγχουμε ότι η ένδειξη για τα υποχρεωτικά πεδία δεν βασίζεται αποκλειστικά στο χρώμα. Για παράδειγμα, εάν τα υποχρεωτικά πεδία υποδεικνύονται μόνο με κόκκινο χρώμα, τα άτομα με περιορισμούς στην αντίληψη των χρωμάτων δεν θα μπορούν να τα διακρίνουν. Αν όμως τα υποχρεωτικά πεδία σηματοδοτούνται και με ένα εικονίδιο ή π.χ. δύο (2) αστερίσκους (**), τότε οι χρήστες που δεν μπορούν να αντιληφθούν τα χρώματα μπορούν να τα διακρίνουν (βλ. κριτήριο επιτυχίας 1.4.1).
 - Ελέγχουμε ότι η ένδειξη για τα υποχρεωτικά πεδία (όπως οι αστερίσκοι (**)) περιλαμβάνεται στην ετικέτα του πεδίου, με τη σωστή σήμανση και σε προγραμματιστικό επίπεδο, για τα πλαίσια κειμένου και τις αναπτυσσόμενες λίστες ή στη λεζάντα για τα κουμπιά επιλογής και τα πλαίσια ελέγχου.
- **Ελέγχουμε ότι οι οδηγίες για τη συμπλήρωση μίας φόρμας εμφανίζονται πριν τις χρειαστεί ο χρήστης, π.χ.:**
 - Οι γενικές οδηγίες εμφανίζονται συνήθως στην αρχή της φόρμας ή πριν ξεκινήσει η συμπλήρωση της ενότητας της φόρμας που αφορούν.
 - Ελέγχουμε ότι οι απαιτούμενοι μορφότυποι, όπως οι ημερομηνίες (ημερομηνία-μήνας-έτος με τη μορφή ηη/μμ/εεεε), περιλαμβάνονται στην ετικέτα, με τη σωστή σήμανση και σε προγραμματιστικό επίπεδο, με τους αντίστοιχους ελέγχους.

Διαχείριση σφαλμάτων

Σε απλές φόρμες, όπως ένα απλό πεδίο αναζήτησης, μπορεί να μην χρειάζεται να συμπεριληφθεί διαχείριση σφαλμάτων.

Αν όμως η φόρμα μας είναι πιο σύνθετη και εμπεριέχει την εισαγωγή στοιχείων για την οποία πρέπει να συμπεριληφθεί διαχείριση σφαλμάτων, οφείλουμε να κάνουμε έλεγχο των σφαλμάτων αυτών.

Για τον σκοπό αυτό, δοκιμάζουμε να **συμπληρώσουμε τη φόρμα αφήνοντας τα υποχρεωτικά πεδία κενά ή εισαγάγουμε λάθος πληροφορίες** (όπως αριθμό τηλεφώνου ή διεύθυνση ηλεκτρονικού ταχυδρομείου). Στη συνέχεια, υποβάλουμε τη φόρμα και:

- **Ελέγχουμε ότι στα μηνύματα σφαλμάτων που εμφανίζονται παρέχονται σαφείς και συγκεκριμένες οδηγίες**, ώστε οι χρήστες να κατανοήσουν και να διορθώσουν το σφάλμα. Εάν το σφάλμα αφορά τη μορφή ενός πεδίου, όπως η ημερομηνία, ώρα ή διεύθυνση, ελέγχουμε ότι επεξηγείται με σαφήνεια η σωστή μορφή, ιδανικά και με ένα παράδειγμα.

- **Ελέγχουμε ότι ο χρήστης μπορεί εύκολα να διακρίνει τα πεδία με σφάλματα.** Σε γενικές γραμμές, προτιμάται τα μηνύματα σφάλματος να εμφανίζονται πριν από την υποβολή μίας φόρμας και όχι μετά.
- **Ελέγχουμε ότι τα πεδία χωρίς σφάλματα διατηρούν τα δεδομένα που εισαγάγαμε.** Ως καλή πρακτική προτείνεται οι χρήστες να μην χρειάζεται να εισάγουν εκ νέου όλες τις πληροφορίες της φόρμας σε περίπτωση σφαλμάτων σε κάποια πεδία αυτής, εκτός από τις περιπτώσεις ευαίσθητων δεδομένων, όπως π.χ. οι αριθμοί πιστωτικών καρτών.

Περιεχόμενο που κινείται, αναβοσβήνει ή πάλλεται

Το περιεχόμενο που κινείται, αναβοσβήνει ή πάλλεται περιλαμβάνει ανακοινώσεις, βίντεο, δελτία τύπου που ανανεώνονται αυτόματα, ροή ειδήσεων με κύλιση και άλλα. Οι χρήστες, ιδιαίτερα τα άτομα με διαταραχή διάσπασης προσοχής ή οπτικής επεξεργασίας, πρέπει να είναι σε θέση να ελέγχουν το περιεχόμενο αυτό, μέσω ενός μηχανισμού για να το σταματήσει, διακόψει ή αποκρύψει ή να ελέγχει τη συχνότητα της ενημέρωσης.

Τα προβλήματα προσβασιμότητας που μπορεί να προκύψουν αναφορικά με το περιεχόμενο που κινείται, αναβοσβήνει ή πάλλεται περιλαμβάνουν:

1. **Κατανόηση κινούμενων πληροφοριών** – Όταν στον ιστότοπό μας περιλαμβάνεται περιεχόμενο με κίνηση, τότε ενδέχεται κάποιοι χρήστες να δυσκολεύονται να το διαβάσουν, αφενός γιατί μπορεί να χρειάζονται περισσότερο χρόνο για να επεξεργαστούν τις πληροφορίες, αφετέρου γιατί μπορεί να μην προλαβαίνουν να το διαβάσουν ή να δυσκολεύονται να παρακολουθήσουν κινούμενα αντικείμενα.
2. **Απόσπαση της προσοχής από κινούμενο περιεχόμενο** - Το περιεχόμενο με κίνηση μπορεί να αποσπά την προσοχή των χρηστών και να τους δυσκολεύει να συγκεντρωθούν στο κείμενο του ιστοτόπου (βλ. επίσης κριτήρια επιτυχίας 2.2.2 και 2.3.1.).

Επιπλέον, το περιεχόμενο που αναβοσβήνει ή πάλλεται μπορεί να προκαλέσει επιληπτικές κρίσεις σε άτομα με φωτοευαίσθησία, ιδίως αν:

- αναβοσβήνει περισσότερες από τρεις (3) φορές το δευτερόλεπτο,
- καλύπτει μία αρκετά μεγάλη περιοχή της οθόνης, και
- είναι έντονα φωτεινό.

Τι πρέπει να ελέγξουμε:

- Ελέγχουμε εάν υπάρχουν κινούμενες, παλλόμενες ή κυλιόμενες πληροφορίες που ξεκινούν αυτόματα και διαρκούν περισσότερο από πέντε (5) δευτερόλεπτα. Εάν υπάρχουν, φροντίζουμε να διαθέσουμε μηχανισμό ώστε ο χρήστης να μπορεί να διακόψει, να σταματήσει ή να αποκρύψει την κίνηση.
- Ελέγχουμε εάν υπάρχουν πληροφορίες που ενημερώνονται αυτόματα (όπως π.χ. πληροφορίες για τον καιρό και έκτακτα καιρικά φαινόμενα). Εάν υπάρχουν, φροντίζουμε να διαθέσουμε μηχανισμό ώστε ο χρήστης να μπορεί να διακόψει, να σταματήσει ή να αποκρύψει τις πληροφορίες αυτές ή να ελέγξει τη συχνότητα της ενημέρωσης.

- Ελέγχουμε ότι δεν υπάρχει στον ιστότοπό μας περιεχόμενο που να αναβοσβήνει ή να πάλλεται περισσότερες από τρεις (3) φορές το δευτερόλεπτο. Εάν συμβαίνει αυτό, πρέπει να το εξετάσουμε περαιτέρω βάσει του κριτηρίου επιτυχίας 2.3.1.

Εναλλακτικές λύσεις πολυμέσων (βίντεο, ήχος)

Άτομα με περιορισμούς στην ακοή ή ολική απώλεια ακοής δεν μπορούν να έχουν πρόσβαση στο περιεχόμενο που εμπεριέχεται σε ηχητικά άρθρα σύντομης διάρκειας (podcasts) ή άλλα ηχητικά αποσπάσματα, εκτός εάν αυτό διατίθεται και σε εναλλακτική μορφή, όπως λεζάντες και υπότιτλους. Αντίστοιχα, άτομα με περιορισμούς στην όραση ή ολική απώλεια όρασης δεν μπορούν να έχουν πρόσβαση στο περιεχόμενο που εμπεριέχεται σε βίντεο, εκτός εάν αυτό διατίθεται και σε εναλλακτική μορφή, όπως ήχος ή κείμενο. Το κείμενο μπορεί «διαβαστεί» από ένα πρόγραμμα ανάγνωσης οθόνης ή να μετατραπεί σε κώδικα Μπράιγ ή να μεγεθυνθεί και να αναδιαμορφωθεί για άτομα με χαμηλή όραση.

Τι πρέπει να ελέγξουμε:

Πρόσβαση μέσω πληκτρολογίου

Εφαρμόζουμε τους ελέγχους για την πρόσβαση στο περιεχόμενο με τη χρήση του πληκτρολογίου που περιγράφηκαν στην ενότητα «Πρόσβαση στο πληκτρολόγιο και οπτική εστίαση» ώστε να διασφαλίσουμε ότι τα στοιχεία ελέγχου του προγράμματος αναπαραγωγής πολυμέσων είναι ευδιάκριτα και προσβάσιμα από το πληκτρολόγιο.

Έλεγχος αυτόματης έναρξης

Όταν ανοίγει μία ιστοσελίδα πρέπει να μην ενσωματώνεται αυτόματη έναρξη του ήχου (συμπεριλαμβανομένου του ήχου στο παρασκήνιο και του βίντεο με ήχο). Εάν επιλέξουμε την αυτόματη έναρξη, θα πρέπει είτε να:

- σταματάει μετά από 3 δευτερόλεπτα,
- δίνουμε στον χρήστη τη δυνατότητα παύσης ή διακοπής του ήχου,
- δίνουμε στον χρήστη τη δυνατότητα μείωσης της έντασης του ήχου.

(Βλ. κριτήριο επιτυχίας 1.4.2.)

Υπότιτλοι

Τα περισσότερα βίντεο στο διαδίκτυο παρέχουν υπότιτλους που μπορούν να ενεργοποιηθούν και να απενεργοποιηθούν από τον χρήστη. Για παράδειγμα, κάποια τηλεοπτικά κανάλια διαθέτουν τα προγράμματά τους με τη δυνατότητα επιλογής ελληνικών υποτίτλων μέσω της ένδειξης CC (διπλό κεφαλαίο γράμμα C), το χαρακτηριστικό σύμβολο που σηματοδοτεί παγκοσμίως αυτήν την λειτουργία σε επίγειες και ψηφιακές πλατφόρμες.

Εάν υπάρχουν υπότιτλοι σε βίντεο που διατίθενται στον ιστότοπό μας, μπορούμε να ελέγξουμε τα εξής:

- Οι υπότιτλοι συγχρονίζονται με τον προφορικό λόγο.
- Επισημαίνεται ποιο άτομο έχει κάθε φορά το λόγο.
- Συμπεριλαμβάνεται πλήρης ακουστική περιγραφή, τόσο των διαλόγων, όσο και άλλων συνοδευτικών ήχων, όπως φωνές, φυσικοί ήχοι, μουσική υπόκρουση κ.κ.

(Βλ. κριτήρια επιτυχίας 1.2.2. & 1.2.4.)

Κείμενο απομαγνητοφώνησης

Αν και δεν είναι υποχρεωτική η παροχή απομαγνητοφωνήσεων, αποτελεί καλή πρακτική να παρέχονται τόσο οι υπότιτλοι όσο και οι απομαγνητοφωνήσεις, καθώς έχει πολλά οφέλη για τα άτομα με αναπηρία.

Το κείμενο των απομαγνητοφωνήσεων θα πρέπει να μπορεί να εντοπίζεται εύκολα από τον χρήστη και να τοποθετείται χωροταξικά στην ιστοσελίδα μας κοντά στο ηχητικό απόσπασμα/βίντεο που αφορά ή συνδέσμους προς αυτά.

Ελέγχουμε ότι οι απομαγνητοφωνήσεις περιλαμβάνουν πλήρη ακουστική περιγραφή, επισημαίνοντας ποιο άτομο έχει κάθε φορά τον λόγο, συμπεριλαμβανομένων των διαλόγων, και όλων των συνοδευτικών ήχων, όπως φωνές, φυσικοί ήχοι, μουσική υπόκρουση κ.λπ..

Η απομαγνητοφώνηση ενός βίντεο θα μπορούσε να παρέχει όλες τις ηχητικές και οπτικές πληροφορίες, έτσι ώστε ένα άτομο να μπορεί να κατανοήσει το σύνολο του περιεχομένου του βίντεο διαβάζοντας μόνο το κείμενο.

Ηχητική περιγραφή

Η ηχητική περιγραφή (μερικές φορές γνωστή ως περιγραφικό βίντεο, περιγραφή βίντεο ή οπτική ερμηνεία) είναι η περιγραφή σημαντικών «οπτικών πληροφοριών» σε ένα βίντεο, προκειμένου να καταστεί αυτό προσβάσιμο σε άτομα με περιορισμούς στην όραση.

Για παράδειγμα, το βίντεο για μία ημερίδα μπορεί να ξεκινά με τον τίτλο της ημερίδας σε κείμενο, τη λίστα των ομιλητών σε κείμενο και εικονογραφήσεις. Αυτές οι «οπτικές πληροφορίες» πρέπει να είναι διαθέσιμες και στα άτομα που αδυνατούν να δουν το βίντεο. Ως εκ τούτου μπορούν να διατίθενται μέσω:

- **Ακουστικής/Ηχητικής περιγραφής** - όπου το ηχητικό απόσπασμα περιλαμβάνει κάποιον που περιγράφει τις σημαντικές αυτές «οπτικές πληροφορίες». Η ηχητική περιγραφή μπορεί να περιλαμβάνεται είτε στο κύριο βίντεο είτε να παρέχεται σε ανεξάρτητο βίντεο.
- **Απομαγνητοφώνησης κειμένου** - που περιλαμβάνει την περιγραφή των σημαντικών αυτών «οπτικών πληροφοριών».

Έλεγχος βασικής δομής

Ως προς τη βασική δομή του περιεχομένου του ιστοτόπου μας, προτείνονται τα εξής:

- Να κάνουμε χρήση των επικεφαλίδων (headers) για να χωρίσουμε το περιεχόμενο. Οι επικεφαλίδες προσδίδουν δομή και νόημα στο περιεχόμενο του ιστοτόπου μας και διευκολύνουν τους επισκέπτες στην πλοήγηση.
- Να διασφαλίσουμε ότι το κείμενο των συνδέσμων είναι κατατοπιστικό όταν το απομονώσουμε από το υπόλοιπο περιεχόμενο του ιστοτόπου. Φροντίζουμε να αποφεύγουμε συνδέσμους με κείμενο όπως «Διαβάστε περισσότερα» ή «Κάντε κλικ εδώ». Πρέπει να είμαστε συγκεκριμένοι και ο χρήστης να μπορεί να καταλάβει από το κείμενο του συνδέσμου, πού οδηγεί αυτός.
- Φροντίζουμε το κείμενο του κάθε συνδέσμου να μην ξεπερνά τους εκατό (100) χαρακτήρες.

- Αποφεύγουμε τη χρήση της διεύθυνσης URL της ιστοσελίδας ως κείμενο συνδέσμου.
- Φροντίζουμε να οργανώσουμε το περιεχόμενο του ιστοτόπου μας με σημασιολογική δομή, ώστε οι υποστηρικτικές τεχνολογίες, οι μηχανές αναζήτησης και οι επισκέπτες του ιστοτόπου να κατανοούν τη δομή και την αλληλουχία των ιστοσελίδων.
- Φροντίζουμε να διαθέτουμε έναν σύνδεσμο "Παράλειψη πλοήγησης" στην κορυφή των ιστοσελίδων του ιστοτόπου μας, ώστε να μπορεί ο χρήστης μέσω των υποστηρικτικών τεχνολογιών να μεταβεί απευθείας στο κύριο περιεχόμενο της ιστοσελίδας.

Οι ιστοσελίδες συχνά σχεδιάζονται με πολλαπλές στήλες, ενότητες, χρώματα και άλλες οπτικές παραμέτρους που βοηθούν στην οργάνωση των πληροφοριών όταν οι επισκέπτες της τη βλέπουν στην προεπιλεγμένη της εμφάνιση.

Ωστόσο, δεν έχουν όλοι οι χρήστες την ίδια εμπειρία χρήστη. Οι χρήστες με ολική απώλεια όρασης χρησιμοποιούν προγράμματα ανάγνωσης οθόνης (screen readers) για να τους «διαβάσουν» το περιεχόμενο μίας ιστοσελίδας ή τη διαβάζουν χρησιμοποιώντας οθόνη κώδικα Μπράιγ. Οι χρήστες με χαμηλή όραση αλλάζουν τον τρόπο εμφάνισης της ιστοσελίδας για να την διαβάσουν, για παράδειγμα αλλάζουν την εμφάνιση από πολλαπλές στήλες σε μία στήλη, αλλάζουν το μέγεθος του κειμένου και άλλα.

Πολύ σημαντικό ζήτημα αποτελεί το πώς λειτουργεί η ιστοσελίδα μας όταν εφαρμόζονται οι αλλαγές για την προσαρμογή του περιεχομένου της στις ανάγκες των χρηστών, όπως ενδεικτικά αυτές που περιγράφονται ανωτέρω.

Παρόλο που ο έλεγχος του ιστοτόπου μας από έναν έμπειρο χρήστη, που χρησιμοποιεί π.χ. πρόγραμμα ανάγνωσης οθόνης, είναι πολύ σημαντικός, μπορούμε και εμείς οι ίδιοι να πάρουμε μία πρώτη ιδέα για τα πιθανά εμπόδια προσβασιμότητας του ιστοτόπου μας για τους χρήστες που χρησιμοποιούν προγράμματα ανάγνωσης οθόνης, ή προσαρμόζουν με άλλους τρόπους την παρουσίαση του ιστοτόπου μας.

Παρακάτω δίδονται οδηγίες ελέγχου της δομής της ιστοσελίδας μας, πώς να απενεργοποιήσουμε τις εικόνες, τα στυλ του ιστοτόπου και πώς να μετατρέψουμε το περιεχόμενο μίας ιστοσελίδας σε μία στήλη. Σημείωση: Οι πίνακες δεδομένων δεν έχουν νόημα όταν προσαρμόζονται σε μία στήλη. Ωστόσο, αυτό δεν αποτελεί πρόβλημα, δεδομένου ότι τα προγράμματα ανάγνωσης οθόνης διαθέτουν λειτουργίες για την ηχητική απόδοση των πινάκων αυτών (υπό την προϋπόθεση ότι έχουν σημανθεί σωστά).

Τι πρέπει να κάνουμε:

- Απενεργοποιούμε τις εικόνες και εμφανίζουμε τα εναλλακτικά κείμενα.
- Απενεργοποιούμε τα εφαρμοζόμενα στυλ (CSS), τα οποία καθορίζουν τον τρόπο εμφάνισης της σελίδας, διάταξη, χρώματα κ.λπ..
- Μετατρέπουμε το περιεχόμενο της ιστοσελίδας ή των πινάκων σε μία στήλη.

Τι πρέπει να ελέγξουμε:

- Ελέγχουμε ότι οι πληροφορίες είναι κατανοητές όταν διαβάζονται με τη σειρά που εμφανίζονται, για παράδειγμα οι επικεφαλίδες βρίσκονται ακριβώς πάνω από τις πληροφορίες στις οποίες αναφέρονται.

- Ελέγχουμε ότι το εναλλακτικό κείμενο παρέχει επαρκείς πληροφορίες για τις εικόνες που λείπουν.
- Ελέγχουμε ότι όλες οι ενότητες πληροφοριών έχουν σαφείς επικεφαλίδες. Όταν το περιεχόμενο του ιστοτόπου μας, είτε είναι βασικό περιεχόμενο, είτε συνοδευτικές ενότητες, έχουν σωστές και σαφείς επικεφαλίδες, τότε οι χρήστες του μπορούν να εντοπίσουν με ευκολία τις πληροφορίες που αναζητούν.

Προσβάσιμα αρχεία μορφής PDF

Πρόκειται για τα αρχεία PDF (Portable Document Format- στα ελληνικά ο όρος αποδίδεται ως μορφή φορητού εγγράφου) που είναι συμβατά με τις υποστηρικτικές τεχνολογίες και το λογισμικό, συμπεριλαμβανομένου του λογισμικού αναγνώρισης ομιλίας, των συσκευών ανάγνωσης οθόνης και των μεγεθυντών οθόνης. Με αυτόν τον τρόπο, οι χρήστες με περιορισμούς στην όραση και την ακοή μπορούν να έχουν πρόσβαση στο περιεχόμενο και τα οπτικοακουστικά μέσα ενός PDF.

Γιατί όμως κάποια αρχεία PDF είναι προσβάσιμα ενώ άλλα όχι;

Εξαρτάται από τον τρόπο που δημιουργήθηκε το αρχείο PDF, ως ακολούθως:

1. Εξάγονται από κάποιο πρόγραμμα/λογισμικό (π.χ. από πληροφορίες σε μία βάση δεδομένων) ενώ η προσβασιμότητά τους εξαρτάται συνήθως από το ίδιο το πρόγραμμα ή τον κώδικα που δημιουργεί το αρχείο.
2. Δημιουργούνται κατά τη μετατροπή ενός εγγράφου που έχει καταρτιστεί σε ένα πρόγραμμα επεξεργασίας κειμένου (π.χ. Microsoft Word) σε PDF. Η προσβασιμότητά τους βασίζεται σε πολύ μεγάλο βαθμό στο πρόγραμμα επεξεργασίας κειμένου από το οποίο δημιουργήθηκε το αρχικό έγγραφο, ωστόσο ο ίδιος ο συντάκτης διαθέτει τον έλεγχο επί του αποτελέσματος σε ένα ικανοποιητικό βαθμό.
3. Δημιουργούνται από τη σάρωση ή λήψη φωτογραφίας ενός εγγράφου. Κατά κανόνα, τα αρχεία αυτά δεν είναι προσβάσιμα μέσω ενός προγράμματος ανάγνωσης οθόνης και η συγκεκριμένη τακτική προτείνεται να αποφεύγεται.

Τι πρέπει να κάνουμε:

Στο πρόγραμμα επεξεργασίας κειμένου που χρησιμοποιούμε, διασφαλίζουμε ότι το έγγραφό μας εμπεριέχει σχεδόν όλες τις πληροφορίες που απαιτούνται για ένα προσβάσιμο PDF, συμπεριλαμβανομένων:

- Επικεφαλίδων
- Εναλλακτικού κειμένου για εικόνες
- Σωστής δομής πινάκων
- Περιγραφικών συνδέσμων
- Ευανάγνωστου μεγέθους κειμένου
- Σωστής αντίθεσης χρωμάτων
- Καμίας εξάρτησης από το χρώμα
- Τίτλου εγγράφου

Σημείωση: Καλό είναι να αποφεύγεται η δημιουργία ενός αρχείου PDF με την επιλογή «Εκτύπωση σε PDF», καθώς με τον τρόπο αυτό μπορεί μεν ένα πρόγραμμα ανάγνωσης οθόνης

να διατρέξει το κείμενο, όμως συνήθως χάνεται η δομή της επικεφαλίδας, το εναλλακτικό κείμενο και οποιαδήποτε άλλη δομή ετικετών.

Τι πρέπει να ελέγξουμε

- **Έλεγχος προσβασιμότητας κατά την πρωτογενή δημιουργία ενός εγγράφου στο πρόγραμμα επεξεργασίας κειμένου** – Κάποια προγράμματα επεξεργασίας κειμένου εμπεριέχουν εργαλεία με τη δυνατότητα εντοπισμού και επίλυσης προβλημάτων προσβασιμότητας (όπως π.χ. το εργαλείο «Accessibility Checker» του Microsoft Word) για τη διασφάλιση της προσβασιμότητας του εγγράφου μας.
- **Έλεγχος της προσβασιμότητας των εγγράφων PDF μέσω εργαλείων ελέγχου.** Υπάρχουν δύο τρόποι για να ελέγξουμε την προσβασιμότητα σε ένα έγγραφο PDF μέσω εργαλείων ελέγχου:
 - i. Ο πρώτος αναφέρεται στη χρήση του ενσωματωμένου εργαλείου προσβασιμότητας της Adobe Acrobat, το οποίο διατίθεται στην εμπορική έκδοση του Adobe Acrobat.
 - ii. Ο δεύτερος αφορά στη χρήση ενός ανεξάρτητου εργαλείου ελέγχου προσβασιμότητας PDF, το οποίο θα μπορέσει να ελέγξει όλα τα στοιχεία, συμπεριλαμβανομένου του κειμένου, των πινάκων, των τίτλων και των εικόνων με βάση το πρόσφατο πρότυπο και τις αντίστοιχες κατευθυντήριες γραμμές.

Σημείωση: Στον σύνδεσμο [PDF Techniques for WCAG 2.0](#) αναλύονται οι τεχνικές που προτείνει ο Οργανισμός WCAG για τη δημιουργία προσβάσιμων PDF.

Χρήση συνδυασμένης εμπειρογνωμοσύνης για την αξιολόγηση της ψηφιακής προσβασιμότητας

Η αξιολόγηση της προσβασιμότητας του περιεχομένου ενός ιστοτόπου για άτομα με αναπηρία προϋποθέτει διαφορετικά επίπεδα τεχνογνωσίας και πρέπει να προσεγγίζεται από ποικίλες οπτικές.

Η διενέργεια αποτελεσματικής αξιολόγησης της προσβασιμότητας ενός ιστοτόπου από μεμονωμένα άτομα με σχετική κατάρτιση και εμπειρία σε ένα ευρύ φάσμα επιστημονικών κλάδων είναι μεν εφικτή, ωστόσο η συνεργατική προσέγγιση της αξιολόγησης της ψηφιακής προσβασιμότητας επιφέρει σαφέστατα καλύτερα αποτελέσματα.

Πρέπει να επισημάνουμε ότι για να χαρακτηριστεί μία αξιολόγηση προσβασιμότητας ενός ιστοτόπου ως αποτελεσματική, χρειάζονται πολύ περισσότερα πράγματα εκτός από την εκτέλεση ενός εργαλείου αυτοματοποιημένου ελέγχου. Οι ολοκληρωμένες και αποτελεσματικές αξιολογήσεις προϋποθέτουν την επιστράτευση αξιολογητών με κατανόηση των τεχνολογιών του διαδικτύου, των εργαλείων αυτοματοποιημένου ελέγχου, των εμποδίων που αντιμετωπίζουν τα άτομα με αναπηρία, των υποστηρικτικών τεχνολογιών που χρησιμοποιούν για όλα τα είδη αναπηρίας, καθώς και των κατευθυντήριων γραμμών και τεχνικών προσβασιμότητας από διεθνείς αναγνωρισμένους φορείς και την Ε.Ε..

Προσεγγίσεις για συνεργατική αξιολόγηση

Συνήθως, η προσέγγιση πολλών δημόσιων φορέων όταν ξεκινούν τη διενέργεια της αξιολόγησης προσβασιμότητας του ιστοτόπου τους είναι να την αναθέσουν σε ένα στέλεχος εντός του φορέα τους ή να την αναθέσουν σε εξωτερικούς αναδόχους. Ωστόσο, ολοένα και περισσότεροι φορείς εφαρμόζουν ένα συνεργατικό μοντέλο αξιολόγησης, που εμπλέκει τις δεξιότητες, την τεχνογνωσία και τις προσεγγίσεις πολλών διαφορετικών αξιολογητών. Με τον τρόπο αυτό, επιτυγχάνεται ο συνδυασμός της ενδοεπιχειρησιακής εμπειρογνωμοσύνης με την εξωτερική εμπειρογνωμοσύνη, όπου χρειάζεται.

Ένα συνεργατικό μοντέλο αξιολόγησης μπορεί να περιλαμβάνει μεταξύ άλλων:

- στελέχη πληροφορικής με ειδίκευση στην ανάπτυξη ιστοσελίδων,
- στελέχη με ειδίκευση στον ποιοτικό έλεγχο λογισμικού,
- στελέχη με ειδίκευση στη νομοθεσία περί ψηφιακής προσβασιμότητας,
- στελέχη ακαδημαϊκών φορέων με ειδίκευση στην ψηφιακή προσβασιμότητα,
- στελέχη εθνικών ενδιαφερόμενων φορέων, ιδίως οργανώσεων εκπροσώπησης ατόμων με αναπηρία κ.ο.κ..

Συμμετοχή των χρηστών στην αξιολόγηση

Η συμμετοχή ατόμων με αναπηρία στο συνεργατικό μοντέλο αξιολόγησης μπορεί να συμβάλει στην καλύτερη κατανόηση των θεμάτων προσβασιμότητας εντός του δημόσιου φορέα. Επίσης, δύναται να διαδραματίσει καθοριστικό ρόλο στην ευαισθητοποίηση του φορέα σχετικά με τον επείγοντα χαρακτήρα της αντιμετώπισης των εμποδίων προσβασιμότητας σε έναν ιστότοπο, εκτός από την ατομική τεχνική συμβολή τους στην ίδια την αξιολόγηση.

Ανεξάρτητα από τη συλλογική εμπειρογνωμοσύνη ενός συνεργατικού μοντέλου αξιολόγησης στη διενέργεια αξιολογήσεων συμμόρφωσης προτείνεται κάθε δημόσιος φορέας να διασφαλίσει την περιοδική επανεξέταση του ιστοτόπου του από χρήστες με διαφορετική αναπηρία. Αξίζει να σημειωθεί ότι υπάρχουν πολλοί παράγοντες που πρέπει να ληφθούν υπόψη για την αποτελεσματική συμμετοχή των χρηστών στις αξιολογήσεις της προσβασιμότητας ενός ιστοτόπου, όπως η διασφάλιση της ποικιλομορφίας των αναπηριών που εκπροσωπούνται, ή χρήση ευρείας κλίμακας υποστηρικτικών τεχνολογιών και της διαφορετικές εμπειρίες χρήστη κατά περίπτωση.

Μηχανισμός ανατροφοδότησης

Η παροχή ενός μηχανισμού ανατροφοδότησης εντός του δημόσιου φορέα για τη διαδικασία αξιολόγησης, συλλογής προτάσεων βελτίωσης, καθώς και των αποτελεσμάτων αυτών, κρίνεται εξαιρετικά χρήσιμη, καθώς μπορεί να βοηθήσει την ομάδα των αξιολογητών να εντοπίσουν και να αντιμετωπίσουν τυχόν αδυναμίες στην εμπειρογνωμοσύνη, να βελτιώσουν την ποιότητα των αξιολογήσεων και εν τέλει να προσφέρουν στο κοινό καλύτερη εμπειρία χρήστη.

Εργαλεία αξιολόγησης

Για την πραγματοποίηση των ελέγχων που περιγράφονται στον παρόντα Οδηγό ο Οργανισμός World Wide Web Consortium διαθέτει πλήρη λίστα εργαλείων αυτοματοποιημένου ελέγχου, που βασίζονται είτε σε ανοιχτό λογισμικό είτε σε υπηρεσίες που είναι δημόσια διαθέσιμες. Τα εργαλεία αυτά μπορούν να συμβάλουν σημαντικά στη διενέργεια βασικών απλοποιημένων ελέγχων. Στο σημείο αυτό θα πρέπει να επισημανθεί και πάλι ότι οι απλοποιημένοι έλεγχοι προσφέρουν μία πρώτη εικόνα αποτελεσμάτων, όμως δεν διασφαλίζουν την πλήρη προσβασιμότητα του ιστοτόπου μας και θα πρέπει να εμπλουτίζονται ανά τακτά χρονικά διαστήματα με τα αποτελέσματα συνεργατικών αξιολογήσεων και σε κάθε περίπτωση, όταν πραγματοποιούνται ουσιαστικές αλλαγές στη δομή και το περιεχόμενο ενός ιστοτόπου. Στις πηγές που αναφέρονται παρακάτω μπορεί κάποιος να επιλέξει εργαλεία και να συνδυάσει τα αποτελέσματα που δίνουν, προκειμένου να διασφαλιστεί μία πιο αντικειμενική αξιολόγηση του ιστοτόπου.

Πηγές:

[Selecting Web Accessibility Evaluation Tools](#)

[Web Accessibility Evaluation Tools List - WCAG 2.1](#)

Συμμετοχή των χρηστών στην αξιολόγηση της ψηφιακής προσβασιμότητας

Εισαγωγή

Η αξιολόγηση της ψηφιακής προσβασιμότητας συχνά επικεντρώνεται αποκλειστικά στη συμμόρφωση με πρότυπα προσβασιμότητας, όπως αυτά αναφέρθηκαν σε προηγούμενες ενότητες του οδηγού (π.χ. WCAG 2.1). Η συμμόρφωση με τα πρότυπα προσβασιμότητας είναι πολύ σημαντική, ωστόσο σημαντικά οφέλη μπορεί να επιφέρει η αξιολόγηση με πραγματικούς χρήστες (τελικοί χρήστες), όπως, για παράδειγμα, για να μάθουμε πώς λειτουργεί πραγματικά ο ιστότοπος ή η εφαρμογή μας σε σχέση με τους χρήστες και για να κατανοήσουμε καλύτερα τυχόν ζητήματα προσβασιμότητας. Η αξιολόγηση με χρήστες με αναπηρία, καθώς και με χρήστες μεγαλύτερης ηλικίας, μας δίνει τη δυνατότητα εντοπισμού ζητημάτων χρησιμότητας που δεν μπορούν να εντοπιστούν μόνο με την αξιολόγηση της συμμόρφωσης βάσει των κριτηρίων προσβασιμότητας.

Αρχική αξιολόγηση

Ένα πρώτο βήμα για την αξιολόγηση της ψηφιακής προσβασιμότητας είναι η εξέταση του ιστοτόπου ώστε να εντοπιστούν τυχόν προφανή προβλήματα προσβασιμότητας.

Ακόμη και επαγγελματίες ανάπτυξης ιστοσελίδων χωρίς εξειδίκευση σε θέματα ψηφιακής προσβασιμότητας μπορούν να εντοπίσουν ζητήματα προσβασιμότητας μέσω μίας αρχικής αξιολόγησης. Ένας εμπειρογνώμονας σε θέματα ψηφιακής προσβασιμότητας με μεγάλο βαθμό εμπειρίας στον τρόπο αλληλεπίδρασης των ατόμων με διαφορετική αναπηρία με το διαδίκτυο, μπορεί:

- Να αξιολογεί θέματα προσβασιμότητας για ένα ευρύ φάσμα χρηστών, τα οποία μπορεί να μην εντοπίζονται από μεμονωμένους χρήστες,
- να συμβάλει στην άρση τυχόν γνωστών εμποδίων πριν από την έναρξη συμμετοχής των χρηστών,
- να εστιάσει την αξιολόγηση με τους χρήστες σε συγκεκριμένα σημεία για τα οποία υπάρχουν ενδείξεις για πιθανά εμπόδια.

Η αρχική αξιολόγηση εντοπίζει τυχόν σημαντικά εμπόδια προσβασιμότητας που πρέπει να διορθωθούν πριν από την αξιολόγηση με τους χρήστες. Βοηθά επίσης να καθοριστεί το πεδίο στο οποίο πρέπει να επικεντρωθεί η αξιολόγηση με τους χρήστες.

Εύρος αξιολόγησης χρηστών

Οι χρήστες με αναπηρία και οι ηλικιωμένοι χρήστες μπορούν να συμμετέχουν σε ένα ευρύ φάσμα δραστηριοτήτων αξιολόγησης, που κυμαίνεται από σύντομες διαβουλεύσεις έως μελέτες χρησιμότητας μεγάλης κλίμακας, μεταξύ των οποίων πολλές ενδιάμεσες επιλογές όπως:

- **Άτυπες αξιολογήσεις συγκεκριμένων θεμάτων προσβασιμότητας** που μπορεί να είναι πολύ απλές. Για παράδειγμα, μπορούμε να ζητήσουμε από κάποιον χρήστη με αναπηρία που χρησιμοποιεί πρόγραμμα ανάγνωσης οθόνης να εντοπίσει τα δεδομένα ενός πίνακα. Αυτή η ενέργεια μπορεί να γίνει κατά το στάδιο του σχεδιασμού. Παρατηρώντας την

αλληλεπίδραση του χρήστη, συζητάμε τα πιθανά προβλήματα και μπορούμε να δρομολογήσουμε την επίλυσή τους.

- **Επίσημες δοκιμές χρηστικότητας ενός ιστοτόπου** που συνήθως ακολουθούν καθιερωμένα πρωτόκολλα για τη συλλογή ποσοτικών και ποιοτικών δεδομένων από αντιπροσωπευτικούς χρήστες, οι οποίοι εκτελούν συγκεκριμένες εργασίες. Οι επίσημες δοκιμές χρηστικότητας μπορούν να βελτιστοποιηθούν ώστε να εστιάζουν σε θέματα προσβασιμότητας.

Το είδος της αξιολόγησης που θα κάνουμε εξαρτάται από παράγοντες, όπως το στάδιο της ανάπτυξης του ιστοτόπου ή της εφαρμογής μας. Σχετικά παραδείγματα είναι η αρχική διερεύνηση των ιδεών σχεδιασμού, ο έλεγχος συγκεκριμένων περιοχών της δοκιμαστικής έκδοσης του ιστοτόπου ή η αναθεώρηση των τελικών σχεδίων.

Η διενέργεια άτυπων αξιολογήσεων καθ' όλη τη διάρκεια της ανάπτυξης είναι πιο αποτελεσματική από έναν επίσημο έλεγχο χρηστικότητας (usability testing) στο τέλος του έργου.

Βασικά στοιχεία

Στις περισσότερες περιπτώσεις, η εμπλοκή των τελικών χρηστών στην αξιολόγηση περιλαμβάνει:

- Την εμπλοκή τελικών χρηστών με αναπηρία και- ανάλογα το κοινό στο οποίο απευθύνεται ο ιστότοπος- ηλικιωμένους χρήστες,
- την εμπλοκή τους καθ' όλη τη διαδικασία ανάπτυξης του ιστοτόπου για να διεκπεραιώσουμε δειγματοληπτικές εργασίες σε δοκιμαστικές εκδόσεις του ιστοτόπου (beta versions), ώστε να δούμε πώς θα μπορούσαμε να βελτιώσουμε τον σχεδιασμό και τον κώδικα και
- τη συζήτηση επί θεμάτων προσβασιμότητας.

Όπως και με οποιαδήποτε άλλη αξιολόγηση με τελικούς χρήστες, το αν θα συμπεριλάβουμε αρχάριους ή προχωρημένους τελικούς χρήστες στην αξιολόγησή μας, εξαρτάται από το κοινό στο οποίο απευθύνεται ο ιστότοπός μας. Για παράδειγμα, για έναν ιστότοπο δημόσιου φορέα που απευθύνεται σε χρήστες με αναπηρία ώστε να υποβάλουν αίτηση για παροχές αναπηρίας, θα χρειαστούμε αρχάριους χρήστες της τεχνολογίας.

Προσοχή: Οφείλουμε να εξετάσουμε προσεκτικά όλες τις πληροφορίες και να αποφύγουμε την υπόθεση ότι οι πληροφορίες που προέρχονται από ένα άτομο με συγκεκριμένη αναπηρία ισχύουν για όλα τα άτομα με αναπηρία.

Ένας χρήστης με αναπηρία δεν γνωρίζει απαραίτητα τον τρόπο με τον οποίο άλλοι χρήστες με την ίδια αναπηρία αλληλεπιδρούν στο διαδίκτυο. Επίσης, μπορεί να μη γνωρίζει αρκετά για άλλους τύπους αναπηρίας ώστε να μας παρέχει συνολική καθοδήγηση επί θεμάτων αναπηρίας. Για τον λόγο αυτό, η καλύτερη προσέγγιση είναι να εμπλέκεται στην αξιολόγηση μία πληθώρα τελικών χρηστών.

Σημείωση: Η συμμετοχή τελικών χρηστών με αναπηρία στην αξιολόγηση της προσβασιμότητας του ιστοτόπου μας μπορεί να εντοπίσει γενικότερα ζητήματα χρηστικότητας του ιστοτόπου μας που αφορούν όλο το εύρος των χρηστών στους οποίους απευθύνεται ο ιστότοπός μας ανεξαρτήτου αναπηρίας.

Ανάλυση ζητημάτων προσβασιμότητας

Η ψηφιακή προσβασιμότητα αφορά έναν συνδυασμό στοιχείων της ανάπτυξης ψηφιακού περιεχομένου και της αλληλεπίδρασης με αυτό, συμπεριλαμβανομένων των προγραμμάτων περιήγησης στο διαδίκτυο (web browsers), των υποστηρικτικών τεχνολογιών και του ίδιου του περιεχομένου.

Προβλήματα προσβασιμότητας σε έναν ιστοτόπο μπορεί να προκαλούνται για διάφορους λόγους. Για παράδειγμα αν ένας χρήστης που αδυνατεί, λόγω κάποιας αναπηρίας, να χρησιμοποιήσει το ποντίκι, δεν μπορεί να έχει πρόσβαση στο περιεχόμενο του ιστοτόπου μέσω του πληκτρολογίου, τότε αυτό μπορεί να οφείλεται:

- Είτε σε εσφαλμένη χρήση της γλώσσας σήμανσης ή λάθος του κώδικα σε προγραμματιστικό επίπεδο
- είτε σε σφάλμα του προγράμματος περιήγησης στο διαδίκτυο ή της εφαρμογής αναπαραγωγής μέσων όσον αφορά την ερμηνεία του κώδικα
- είτε σε σφάλμα της υποστηρικτικής τεχνολογίας που χρησιμοποιεί ο τελικός χρήστης όσον αφορά την ερμηνεία του κώδικα
- είτε σε έλλειψη τεχνογνωσίας του ίδιου του τελικού χρήστη στη χρήση του προγράμματος περιήγησης στο διαδίκτυο, της εφαρμογής αναπαραγωγής μέσων ή της υποστηρικτικής τεχνολογίας που διαθέτει
- είτε σε σφάλμα σχεδιασμού του ιστοτόπου/ιστοσελίδας και το οποίο αποτελεί γενικό ζήτημα χρηστικότητας που αφορά όλους τους χρήστες ανεξαρτήτως αναπηρίας.

Συνδυασμός αξιολόγησης με τελικούς χρήστες και προτύπων

Η συμμετοχή των χρηστών με αναπηρία στην αξιολόγηση έχει πολλά οφέλη. Ωστόσο, όπως και η συμμόρφωση με τα πρότυπα προσβασιμότητας δεν μπορεί από μόνη της να μας εξασφαλίσει την ψηφιακή προσβασιμότητα, το ίδιο ισχύει και με την αξιολόγηση με τους τελικούς χρήστες.

Ο συνδυασμός της συμμετοχής των τελικών χρηστών με την αξιολόγηση της συμμόρφωσης με το ισχύον, κάθε φορά, πρότυπο, αποτελεί τον ασφαλέστερο τρόπο ώστε να διασφαλίσουμε ότι ο ιστοτόπός μας είναι προσβάσιμος στους χρήστες καλύπτοντας μία σειρά από αναπηρίες και καταστάσεις.

Πηγές:

[Involving Users in Web Projects for Better, Easier Accessibility](#)

Δήλωση προσβασιμότητας/Μορφή και περιεχόμενο της δήλωσης προσβασιμότητας (άρθρο 42 ν. 4727/2020)

Γιατί πρέπει παρέχουμε τη δήλωση προσβασιμότητας;

Σύμφωνα με το άρθρο 42 του ν. 4727/2020 (Α' 184) οι οργανισμοί του δημόσιου τομέα παρέχουν και επικαιροποιούν λεπτομερή, περιεκτική και σαφή δήλωση προσβασιμότητας για τη συμμόρφωση των ιστοτόπων και των εφαρμογών τους για φορητές συσκευές. Εκτός από την υποχρεωτικότητα, η δήλωση προσβασιμότητας είναι ιδιαίτερα χρήσιμη για τους χρήστες, καθώς δηλώνει στο κοινό ότι:

- Ενδιαφερόμαστε για θέματα προσβασιμότητας,
- παρέχουμε τις σχετικές πληροφορίες για την προσβασιμότητα του περιεχομένου του ιστοτόπου μας και
- αναλαμβάνουμε ενεργή δέσμευση όσον αφορά στην προσβασιμότητα και την κοινωνική μας ευθύνη.

Τί χρειάζεται να συμπεριλάβουμε στη δήλωση προσβασιμότητας;

Σύμφωνα με την Εκτελεστική Απόφαση (ΕΕ) 2018/1523 της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, η δήλωση προσβασιμότητας θα πρέπει να περιλαμβάνει τουλάχιστον τα ακόλουθα:

- Δήλωση δέσμευσης για την προσβασιμότητα για τα άτομα με αναπηρία,
- το εφαρμοζόμενο πρότυπο προσβασιμότητας και
- στοιχεία επικοινωνίας σε περίπτωση που οι χρήστες αντιμετωπίζουν προβλήματα.

Επίσης, συνιστάται να συμπεριλαμβάνονται οι ακόλουθες πληροφορίες:

- Οι τυχόν περιορισμοί, που ενδεχομένως γνωρίζουμε ήδη από την εμπειρία μας, ώστε να είναι ενήμεροι οι χρήστες μας,
- τα μέτρα διασφάλισης της προσβασιμότητας που έχουμε λάβει ήδη στον φορέα μας,
- οι τεχνικές προϋποθέσεις, όπως για παράδειγμα τα υποστηριζόμενα προγράμματα περιήγησης ιστού,
- τα περιβάλλοντα στα οποία έχει δοκιμαστεί το περιεχόμενο για να λειτουργήσει και
- το ισχύον νομικό πλαίσιο και οι πολιτικές που υλοποιούνται.

Πώς συντάσσουμε τη δήλωση προσβασιμότητας;

Η δήλωση προσβασιμότητας απευθύνεται κυρίως στους χρήστες του ιστοτόπου μας που θα μπορούν να ανατρέχουν σε αυτή όταν αντιμετωπίζουν προβλήματα κατά την πλοήγησή τους.

Αρχικά, είναι πολύ σημαντικό να χρησιμοποιούμε απλό, κατανοητό ύφος γλώσσας ώστε να παρέχουμε στο κοινό απτές και χρήσιμες πληροφορίες. Αντίθετα, η χρήση τεχνικής και εξεζητημένης ορολογίας πιθανότατα θα προκαλέσει σύγχυση στους χρήστες αντί να τους βοηθήσει.

Αντίστοιχα, με απλά λόγια, θα πρέπει να παρουσιάζονται η λειτουργικότητα και οι τυχόν περιορισμοί του ιστοτόπου μας. Για παράδειγμα, αντί να αναφέρουμε «το κριτήριο επιτυχίας WCAG 1.2.2 δεν εκπληρώθηκε», είναι καλύτερο να εμφανιστεί η επισήμανση «τα βίντεο δεν διαθέτουν υπότιτλους».

Τέλος, θα πρέπει να τονιστεί ότι η δήλωση προσβασιμότητας δεν συνιστά ούτε τεχνική αξιολόγηση ούτε δήλωση συμμόρφωσης. Ωστόσο, όπως ήδη αναφέρθηκε και ανωτέρω, συνιστάται να γίνεται αναφορά στο σχετικό νομικό υπόβαθρο με σκοπό να επαληθεύσουμε και να ενισχύσουμε την αξιοπιστία του περιεχομένου μας.

Στην επόμενη ενότητα παραθέτουμε ένα ενδεικτικό υπόδειγμα δήλωσης προσβασιμότητας. Ο υπεύθυνος για την εφαρμογή της ψηφιακής προσβασιμότητας ή για τη συντήρηση του ιστοτόπου του φορέα μας καλείται να συμπληρώσει το σχετικό κείμενο σύμφωνα με τις οδηγίες. Το υπογραμμισμένο και σε πλάγια γραφή κείμενο διαγράφεται και/ή τροποποιείται, κατά περίπτωση. Όλες οι σημειώσεις που περιλαμβάνονται στο τέλος του εγγράφου διαγράφονται πριν από τη δημοσίευση της δήλωσης προσβασιμότητας.

Πού αναρτάται η δήλωση προσβασιμότητας;

Οι οργανισμοί του δημόσιου τομέα οφείλουν να αναρτούν στον ιστότοπο τους πλήρη στοιχεία για την κατάσταση συμμόρφωσης των ιστοτόπων και των εφαρμογών τους για φορητές συσκευές (άρθρο 44 του ν. 4727/2020).

Βασικός σκοπός της δήλωσης προσβασιμότητας είναι να την εντοπίζει εύκολα ο χρήστης. Για τον λόγο αυτό, ο σύνδεσμος προς τη δήλωση προσβασιμότητας θα πρέπει να τοποθετείται σε εμφανές σημείο στην αρχική σελίδα του ιστοτόπου, σε σημεία όπως το υποσέλιδο, το μενού βοήθειας, ο χάρτης ιστοτόπου. Εναλλακτικά, δύναται να διατίθεται σε κάθε ιστοσελίδα, π.χ. σε στατική κεφαλίδα ή στατικό υποσέλιδο ενώ επιτρέπεται η χρήση τυποποιημένης διεύθυνσης URL.

Εξίσου σημαντικό είναι να χρησιμοποιούμε συνεπή ονόματα συνδέσμων για τη δήλωση ώστε οι χρήστες να την αναγνωρίζουν πιο γρήγορα. Για παράδειγμα, μπορούμε να χρησιμοποιήσουμε το ίδιο όνομα συνδέσμου σε όλες τις ιστοσελίδες, ώστε να ανατρέξουμε στη δήλωση προσβασιμότητας που αφορά τον συγκεκριμένο ιστότοπο. Επίσης, μπορούμε να χρησιμοποιήσουμε το ίδιο όνομα συνδέσμου για να ανατρέξουμε στη δήλωση προσβασιμότητας της έκδοσης της εφαρμογής για φορητές συσκευές του φορέα μας.

Τέλος, οι ιστότοποι των δημόσιων φορέων συνιστάται να επιτυγχάνουν τουλάχιστον επίπεδο προσβασιμότητας AA με βάση το αναγνωρισμένο από την Ε.Ε. και ισχύον πρότυπο EN 301 549 V3.2.1 (2021-03) «Accessibility requirements for ICT products and services» και τον Οργανισμό World Wide Web Consortium (W3C). Παρόλα αυτά, αν οι ιστότοποι παρέχουν υπηρεσίες που απευθύνονται σχεδόν αποκλειστικά σε άτομα με αναπηρία (π.χ. ο ιστότοπος ενός φορέα για την υποβολή αιτήματος προνοιακού επιδόματος αναπηρίας), τότε θα πρέπει να επιδιώκεται συμμόρφωση σε επίπεδο AAA.

Υπόδειγμα Δήλωσης Προσβασιμότητας

Τίτλος: ΔΗΛΩΣΗ ΠΡΟΣΒΑΣΙΜΟΤΗΤΑΣ Ιστοτόπου/εφαρμογής για φορητές συσκευές

Υποχρεωτικά στοιχεία

Ο/Η [ονομασία του οργανισμού του δημόσιου τομέα] δεσμεύεται να καθιστά τον/τους οικείο/-ους [ιστότοπο/-ους] [και την/τις οικεία/-ες] [εφαρμογή/-ές για φορητές συσκευές] προσβάσιμο/-ους/-η/-ες, σύμφωνα με τις διατάξεις του ν. 4727/2020 (Α' 184) Κεφάλαιο Η' - Ψηφιακή Προσβασιμότητα⁷ (άρθρα 36-47), ως ισχύει.

Η παρούσα δήλωση προσβασιμότητας εφαρμόζεται στα εξής: [εισαγάγετε το πεδίο εφαρμογής της δήλωσης, π.χ. ιστοτόπος/-οι ή εφαρμογή/-ές για φορητές συσκευές όπου εφαρμόζεται η δήλωση, κατά περίπτωση]

A. Κατάσταση συμμόρφωσης

α) [Ο/Η παρών/-ούσα] [Οι παρόντες/-ούσες] [ιστότοπος/-οι] [εφαρμογή/-ές για φορητές συσκευές] συνάδει/ουν πλήρως με το ισχύον εναρμονισμένο ευρωπαϊκό πρότυπο EN 301 549 v3.2.1 (2021-03) (WCAG 2.1 /Level AA).

β) [Ο/Η παρών/-ούσα] [Οι παρόντες/-ούσες] [ιστότοπος/-οι] [εφαρμογή/-ές για φορητές συσκευές] συνάδει/ουν μερικώς με το ισχύον εναρμονισμένο ευρωπαϊκό πρότυπο EN 301 549 v3.2.1 (2021-03) (WCAG 2.1 /Level AA), λόγω των παρακάτω [περιπτώσεων μη συμμόρφωσης] [και/ή] [εξαιρέσεων].

γ) [Ο/Η παρών/-ούσα] [Οι παρόντες/-ούσες] [ιστότοπος/-οι] [εφαρμογή/-ές για φορητές συσκευές] δεν συνάδει/ουν με το ισχύον εναρμονισμένο ευρωπαϊκό πρότυπο EN 301 549 v3.2.1 (2021-03) (WCAG 2.1 /Level AA). Οι [περιπτώσεις μη συμμόρφωσης] [και/ή] [εξαιρέσεις] παρατίθενται παρακάτω.

B. Μη προσβάσιμο περιεχόμενο

Το περιεχόμενο που παρατίθεται παρακάτω δεν διατίθεται σε προσβάσιμη μορφή για τους εξής λόγους:

α) Δεν συμμορφώνεται με τις διατάξεις του ν. 4727/2020 [Αναφέρατε τις σχετικές περιπτώσεις μη συμμόρφωσης σύμφωνα με τις κάτωθι οδηγίες].

β) Συνεπάγεται δυσανάλογη επιβάρυνση [Αναφέρατε το/τα μη προσβάσιμο/-α τμήμα/-τα, το μη προσβάσιμο περιεχόμενο ή την/τις μη προσβάσιμη/-ες λειτουργία/-ες σύμφωνα με τις κάτωθι οδηγίες].

γ) Το περιεχόμενο δεν εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής της εφαρμοστέας νομοθεσίας [Αναφέρατε το/τα μη προσβάσιμο/-α τμήμα/-τα, το μη προσβάσιμο περιεχόμενο ή την/τις μη προσβάσιμη/-ες σύμφωνα με τις κάτωθι οδηγίες].

Γ. Κατάρτιση της παρούσας δήλωσης προσβασιμότητας

Η παρούσα δήλωση καταρτίστηκε την/στις [ημερομηνία].

⁷ Ενσωμάτωση στην ελληνική νομοθεσία της Οδηγίας (ΕΕ) 2016/2102 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 26ης Οκτωβρίου 2016, για την προσβασιμότητα των ιστοτόπων και των εφαρμογών για φορητές συσκευές των οργανισμών του δημόσιου τομέα.

Η μέθοδος που χρησιμοποιήθηκε για την κατάρτιση της δήλωσης είναι:

— αυτοαξιολόγηση διενεργηθείσα από τον οργανισμό του δημόσιου τομέα,

— αξιολόγηση διενεργηθείσα από τρίτο μέρος.

(βλ. άρθρο 3, παράγραφος 1 της εκτελεστικής απόφασης (ΕΕ) 2018/1523 της Επιτροπής (1)).

Η τελευταία αναθεώρηση της δήλωσης πραγματοποιήθηκε στις [εισαγάγετε την ημερομηνία της πλέον πρόσφατης αναθεώρησης]

Δ. Υποβολή παρατηρήσεων και στοιχεία επικοινωνίας

[Περιγράψουμε τον μηχανισμό υποβολής παρατηρήσεων —και παρέχουμε το σχετικό σύνδεσμο— που χρησιμοποιείται για να ενημερώνεται ο φορέας μας για περιπτώσεις μη συμμόρφωσης και για να υποβάλλονται αιτήματα παροχής πληροφοριών και περιεχομένου που δεν εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής του νόμου.

Αναφέρουμε τα πλήρη στοιχεία επικοινωνίας της αρμόδιας διεύθυνσης/διοικητικής μονάδας ή ορισμένου υπαλλήλου για την τεχνική, διαδικαστική και οργανωτική υποστήριξη του οργανισμού ως προς την εφαρμογή του ν. 4727/2020 στα θέματα ψηφιακής προσβασιμότητας για τη διεκπεραίωση αιτημάτων που υποβάλλονται μέσω του μηχανισμού υποβολής παρατηρήσεων].

Ε. Διαδικασία εκτέλεσης

[Ενημερώνουμε τους επισκέπτες του ιστοτόπου μας για τη δυνατότητα επικοινωνίας τους με θεσμικούς φορείς, όπως ο Συνήγορος του Πολίτη, σε περίπτωση μη ικανοποιητικής απάντησης σε τυχόν αιτήματα που υποβλήθηκαν μέσω του μηχανισμού υποβολής παρατηρήσεων.]

ΣΤ. Προαιρετικό περιεχόμενο

[Παρακαλώ ανατρέξτε στις οδηγίες στη συνέχεια για λεπτομέρειες για την ενότητα αυτή.]

Οδηγίες συμπλήρωσης Δήλωσης Προσβασιμότητας

1. Γενικές πληροφορίες:

- i. Το κείμενο σε πλάγια γραφή/υπογραμμισμένο διαγράφεται και/ή τροποποιείται, κατά περίπτωση, από τον οργανισμό του δημόσιου τομέα.
- ii. Όπως αναφέρθηκε και στην ως άνω ενότητα, ο χρήστης θα πρέπει να μπορεί να εντοπίσει εύκολα τη δήλωση προσβασιμότητας. Ο σύνδεσμος προς τη δήλωση προσβασιμότητας θα πρέπει να παρουσιάζεται σε εμφανές σημείο στην αρχική σελίδα του ιστοτόπου ή να διατίθεται σε κάθε ιστοσελίδα π.χ. σε στατική κεφαλίδα ή στατικό υποσέλιδο. Τέλος, επιτρέπεται η χρήση τυποποιημένης διεύθυνσης URL για τη δήλωση προσβασιμότητας.
- iii. Όσον αφορά τις εφαρμογές για φορητές συσκευές, η δήλωση θα πρέπει να είναι προσβάσιμη, όπως περιγράφεται στο άρθρο 42 του ν. 4727/2020 (Α' 184).
- iv. Η δήλωση μπορεί επίσης να διατίθεται στην ίδια την εφαρμογή για φορητές συσκευές. Σε αυτή την περίπτωση, θα πρέπει να προσδιορίσουμε την έκδοση και την ημερομηνία διάθεσης της εφαρμογής.

2. Ενότητα «Α. Κατάσταση συμμόρφωσης»

Επιλέξτε μία από τις δοθείσες επιλογές: α), β) ή γ) και διαγράψτε όσες δεν ισχύουν. Πιο συγκεκριμένα, επιλέξτε:

- Το (α) μόνον εάν τηρούνται πλήρως όλες οι απαιτήσεις του προτύπου ή της τεχνικής προδιαγραφής χωρίς καμία εξαίρεση,
- το (β) εάν τηρείται η πλειονότητα των απαιτήσεων του προτύπου ή της τεχνικής προδιαγραφής, αλλά με ορισμένες εξαιρέσεις, όπου πρέπει να προσδιορίσουμε ποιες είναι αυτές, ή
- το (γ) εάν δεν τηρείται η πλειονότητα των απαιτήσεων του προτύπου ή της τεχνικής προδιαγραφής.

3. Ενότητα «Β. Μη προσβάσιμο περιεχόμενο»

- i. Η ενότητα αυτή μπορεί να διαγραφεί, αν δεν ισχύει.
- ii. Σε περίπτωση που ισχύει, ωστόσο, σημειώνουμε την παραπομπή σε πρότυπα και/ή τεχνικές προδιαγραφές ή παραπομπή σε εθνική νομοθεσία για τη μεταφορά της οδηγίας. Επίσης, περιγράφουμε με όσο το δυνατόν μη τεχνικούς όρους τους λόγους για τους οποίους το περιεχόμενο δεν είναι προσβάσιμο, μεταξύ άλλων, με παραπομπές στις εφαρμοστέες απαιτήσεις των σχετικών προτύπων και/ή τεχνικών προδιαγραφών που δεν τηρούνται ακόμη, για παράδειγμα: «*Η φόρμα σύνδεσης της εφαρμογής κοινής χρήσης εγγράφων δεν μπορεί να χρησιμοποιηθεί πλήρως με το πληκτρολόγιο [απαίτηση αριθ. XXX (κατά περίπτωση)]*».
 - Σε περίπτωση που επιλέξουμε το **(α)**: Θα πρέπει να αναφέρουμε τις περιπτώσεις μη συμμόρφωσης του/των ιστοτόπου/-ων ή εφαρμογής/-ών για φορητές συσκευές και/ή να διευκρινίσουμε το/τα τμήμα/-τα, το περιεχόμενο ή την/τις λειτουργία/-ες που προς το παρόν δεν συμμορφώνεται/-ονται. Για παράδειγμα:
 - «ορισμένες εικόνες δεν συνοδεύονται από εναλλακτικό κείμενο»,
 - «ορισμένες εικόνες δεν συνοδεύονται από κείμενο»,
 - «ορισμένα στοιχεία μέσα στις σελίδες δεν έχουν ελεχθεί επαρκώς ως προς τα επίπεδα χρωματικής αντίθεσης» ή

- «ο χρήστης δεν μπορεί να πλοηγηθεί σε ορισμένες σελίδες χωρίς τη χρήση ποντικιού ή με αποκλειστική χρήση πληκτρολογίου».
- Σε περίπτωση που επιλέξουμε το **(β)**: Θα πρέπει να αναφέρουμε το/τα μη προσβάσιμο/-α τμήμα/-τα, το μη προσβάσιμο περιεχόμενο ή την/τις μη προσβάσιμη/-ες λειτουργία/-ες για το/τα/την/τις οποίο/-α/-ες γίνεται προσωρινή επίκληση της εξαίρεσης λόγω δυσανάλογης επιβάρυνσης, κατά την έννοια του άρθρου 40 του ν. 4727/2020. Ωστόσο προτείνεται η επίκληση της δυσανάλογης επιβάρυνσης να γίνεται με σύνεση και σε κάθε περίπτωση λαμβάνοντας υπόψη τα αναφερόμενα στην παρ. 2 του άρθρου 40 του ν. 4727/2020 για την εκτίμηση της δυσανάλογης επιβάρυνσης.
- Σε περίπτωση που επιλέξουμε το **(γ)**: Θα πρέπει να αναφέρουμε το/τα μη προσβάσιμο/-α τμήμα/-τα, το μη προσβάσιμο περιεχόμενο ή την/τις μη προσβάσιμη/-ες λειτουργία/-ες που δεν εμπίπτει/-ουν στο πεδίο εφαρμογής της εφαρμοστέας νομοθεσίας. Επίσης, μπορούμε να περιγράψουμε κατά περίπτωση τις προσβάσιμες εναλλακτικές δυνατότητες πρόσβασης στο περιεχόμενο αυτό.

4. Ενότητα «Γ. Κατάρτιση της παρούσας δήλωσης προσβασιμότητας»

- i. Εισαγάγουμε την ημερομηνία της πρώτης κατάρτισης της δήλωσης προσβασιμότητας ή μεταγενέστερης επικαιροποίησης αυτής, έπειτα από αξιολόγηση των ιστοτόπων/εφαρμογών για φορητές συσκευές για τις οποίες ισχύει η δήλωση.
- ii. Σημειώνουμε τη μέθοδο που χρησιμοποιήθηκε για την κατάρτιση της δήλωσης επιλέγοντας μία εκ των δύο ή και τις δύο διαθέσιμες επιλογές, ανάλογα, ή προσθέτουμε όποια επιπλέον μέθοδο τυχόν χρησιμοποιήθηκε.
- iii. Σε περίπτωση ουσιώδους αναθεώρησης του ιστοτόπου/της εφαρμογής για φορητές συσκευές, συνιστάται η διενέργεια αξιολόγησης και η επικαιροποίηση της δήλωσης προσβασιμότητας, δηλώνοντας την ημερομηνία της πλέον πρόσφατης αναθεώρησης. (Επισημαίνουμε ότι βάσει της παρ. 1 του άρθρου 42 του ν. 4727/2020, όλοι οι δημόσιοι φορείς οφείλουν να επικαιροποιούν τη δήλωση προσβασιμότητας, μόλις επέλθει ουσιώδης μεταβολή στον ιστότοπο ή στην εφαρμογή τους και σε κάθε περίπτωση σε ετήσια βάση.).

5. Ενότητα «Δ. Υποβολή παρατηρήσεων και στοιχεία επικοινωνίας»

Περιγράφουμε τη διαδικασία με την οποία ο χρήστης μπορεί να υποβάλει τις παρατηρήσεις/προτάσεις βελτίωσης της προσβασιμότητας του περιεχομένου. Παράλληλα, αναφέρουμε τους τρόπους επικοινωνίας του χρήστη με τον αρμόδιο για θέματα προσβασιμότητας του φορέα μας. Για παράδειγμα:

«...Για να μπορέσουμε να βελτιώσουμε την προσβασιμότητα του περιεχομένου, παρακαλούμε, επικοινωνήστε μαζί μας με έναν από τους ακόλουθους τρόπους ώστε να μας επισημαίνετε τα προβλήματα που αντιμετωπίζετε ή για να ζητήσετε την πρόσβαση σε πληροφορίες ή σε έγγραφα τυχόν μη προσβάσιμα.»

6. Ενότητα «Ε. Διαδικασία εκτέλεσης»

Ενημερώνουμε τους χρήστες του ιστοτόπου μας ή της εφαρμογής μας για φορητές συσκευές για τη δυνατότητά τους να απευθυνθούν σε θεσμικούς φορείς, όπως ο Συνήγορος του Πολίτη, σε περίπτωση μη ικανοποιητικής απάντησης σε τυχόν αιτήματα που μας υπέβαλαν μέσω του μηχανισμού υποβολής παρατηρήσεων, όπως ορίζεται στο άρθρο 45 του ν. 4727/2020 (Α' 184).
Για παράδειγμα:

«..Εάν δεν είστε ικανοποιημένοι με την απάντησή μας ή θέλετε να θέσετε ένα ζήτημα προσβασιμότητας που δεν σχετίζεται με αυτόν τον ιστοτόπο, μπορείτε να υποβάλετε τα σχόλια σας ηλεκτρονικά στον Συνήγορο του Πολίτη.»

7. Προαιρετικές πληροφορίες

Μπορούμε προαιρετικά να συμπεριλάβουμε στη δήλωση προσβασιμότητας στοιχεία όπως:

- i. Η περιγραφή της δέσμευσης που έχει αναλάβει ο οργανισμός μας όσον αφορά την ψηφιακή προσβασιμότητα, των διορθωτικών μέτρων που θα λάβουμε για να αντιμετωπίσουμε το πρόβλημα του μη προσβάσιμου περιεχομένου των ιστοτόπων και των εφαρμογών μας για φορητές συσκευές, καθώς και του χρονοδιαγράμματος για την εφαρμογή των παραπάνω μέτρων. Για παράδειγμα:
 - «Έχουμε συμπεριλάβει την προσβασιμότητα ως αναπόσπαστο κομμάτι της αποστολής μας»,
 - «Έχουμε συμπεριλάβει την προσβασιμότητα στις πρακτικές προμηθειών μας»,
 - «Έχουμε ορίσει στον οργανισμό μας Υπεύθυνο για ζητήματα προσβασιμότητας»,
 - «Πραγματοποιούμε συνεχή εκπαίδευση προσβασιμότητας για το προσωπικό μας»,
 - «Έχουμε ορίσει σαφείς στόχους και ευθύνες προσβασιμότητας» ή
 - «Χρησιμοποιούμε επίσημη μέθοδο διασφάλισης ποιότητας προσβασιμότητας».
- ii. Η επίσημη έγκριση (είτε σε διοικητικό είτε σε πολιτικό επίπεδο) της δήλωσης προσβασιμότητας.
- iii. Η ημερομηνία δημοσίευσης του ιστοτόπου και/ή της εφαρμογής για φορητές συσκευές.
- iv. Παράθεση του συνδέσμου της έκθεσης αξιολόγησης, εφόσον είναι διαθέσιμος, ιδίως στην περίπτωση που ο ιστοτόπος/εφαρμογή συμμορφώνεται πλήρως με το με το ισχύον εναρμονισμένο ευρωπαϊκό πρότυπο EN 301 549 v3.2.1 (2021-03) (WCAG 2.1 /Level AA).
- v. Δυνατότητα πρόσθετης τηλεφωνικής υποστήριξης ατόμων με αναπηρία και παροχή στήριξης σε χρήστες υποστηρικτικής τεχνολογίας.
- vi. Περιγραφή του τρόπου ενεργοποίησης του «μενού προσβασιμότητας». Για παράδειγμα: «Το μενού προσβασιμότητας του ιστοτόπου μας μπορεί να ενεργοποιηθεί κάνοντας κλικ στο εικονίδιο του μενού προσβασιμότητας που εμφανίζεται σε σημείο περιμετρικά της σελίδας. Αφού ενεργοποιήσετε το μενού προσβασιμότητας, περιμένετε λίγο για να φορτωθεί το μενού προσβασιμότητας στο σύνολό του.»

Χρήσιμοι σύνδεσμοι

1. [ν. 4727/2020 "Ψηφιακή Διακυβέρνηση \(Ενσωμάτωση στην Ελληνική Νομοθεσία της Οδηγίας \(ΕΕ\) 2016/2102"](#)
2. [ΟΔΗΓΙΑ \(ΕΕ\) 2016/2102 ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟΥ ΚΑΙ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ της 26ης Οκτωβρίου 2016 για την προσβασιμότητα των ιστοτόπων και των εφαρμογών για φορητές συσκευές των οργανισμών του δημόσιου τομέα](#)
3. [ΕΚΤΕΛΕΣΤΙΚΗ ΑΠΟΦΑΣΗ \(ΕΕ\) 2018/1523 ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ της 11ης Οκτωβρίου 2018 για τον καθορισμό υποδείγματος δήλωσης προσβασιμότητας σύμφωνα με την οδηγία \(ΕΕ\) 2016/2102 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για την προσβασιμότητα των ιστοτόπων και των εφαρμογών για φορητές συσκευές των οργανισμών του δημόσιου τομέα](#)
4. [ΕΚΤΕΛΕΣΤΙΚΗ ΑΠΟΦΑΣΗ \(ΕΕ\) 2018/1524 ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ της 11ης Οκτωβρίου 2018 για τον καθορισμό μεθοδολογίας παρακολούθησης και τη θέσπιση ρυθμίσεων σχετικά με την υποβολή εκθέσεων από τα κράτη μέλη σύμφωνα με την οδηγία \(ΕΕ\) 2016/2102 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για την προσβασιμότητα των ιστοτόπων και των εφαρμογών για φορητές συσκευές των οργανισμών του δημόσιου τομέα](#)
5. Το πρότυπο [EN 301 549 V3.2.1 \(2021-03\) «Accessibility requirements for ICT products and services»](#)
6. [Το πρότυπο WCAG 2.1](#) - Περιγραφή των αρχών προσβασιμότητα, των επιμέρους Οδηγιών και των κριτηρίων επιτυχίας βάσει WCAG
7. [Ανάλυση και χρήσιμα παραδείγματα επί των κριτηρίων επιτυχίας](#)
8. [Λίστα διαθέσιμων εργαλείων αξιολόγησης κατά WCAG](#)
9. [Τεχνικές δημιουργίας προσβάσιμων PDF κατά WCAG 2.0](#)